

ਚਲੋ ਰੱਬ ਭਾਲੀਏ

ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ

ਚਲੋ ਰੱਬ ਭਾਲੀਏ

(ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ)

ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ 'ਵਹਿਣੀਵਾਲ'

ਇਸੇ ਕਲਮ ਤੋਂ :

ਚੱਲ ਕੇ ਚੁਬਚੇ ਵਿੱਚ	(ਗੀਤ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ)
ਨੈਣਾਂ ਦੇ ਵਣਜਾਰੇ	(ਗੀਤ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ)
ਖੱਫਣ ਵੇਚ ਕੇ ਖਾ ਗਏ	(ਗੀਤ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ)
ਵੱਡਿਆਂ ਦੇ ਵਿਆਹਵੀਂ ਨਾ	(ਗੀਤ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ)
ਮਮਤਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ	(ਗੀਤ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ)
ਰਬੜ ਦਾ ਬਾਵਾ	(ਗੀਤ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ)
ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹ ਸੰਧੂਰੀ	(ਦੋਗਾਣਾ ਗੀਤ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ)
ਭੰਗੜਾ ਪਾਉਣ ਪੰਜਾਬੀ	(ਗੀਤ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ)
ਸੱਚ ਬੋਲਣ ਨੂੰ ਜੀਅ ਕਰਦਾ	(ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ)
ਮੱਸਾ ਰੰਘੜ ਬੋਲ ਪਿਆ	(ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ)

ਚੇਤਨਾ ਕਾਵਚ

ਪੰਜਾਬੀ ਭਵਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ

ਤਤਕਰਾ

ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਤੱਕ	-ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ	9
ਹੱਕ ਸੱਚਦੀ ਬੁਲੰਦ ਆਵਾਜ਼ ਗੀਤਕਾਰ	-ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਮਾਂਗਟ	11
<hr/>		
ਦਾਸ ਦੀ ਬੰਦਨਾ ਜੀ	13
ਚਲੋ ਰੱਬ ਭਾਲੀਏ	14
ਕਲਯੁਗ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਬੂਟਾ	16
ਕਿਹਾ ਨਾਨਕ ਜੀ ਵੇਦ ਕਿਸ...	17
ਮੁਰਦਿਆਂ ਤੀਕ ਕਿਵੇਂ ਪਹੁੰਚਜੂ	18
ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਖਿੱਚ	19
ਲਾਲੇ ਦੀਆਂ ਸੁੱਕੀਆਂ	20
ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਤੀਰ	21
ਨਾਨਕ ਦਾ ਦਰ	22
ਏਕ ਨੂਰ ਤੇ ਸਭ ਜਗ...	23
ਧੰਨ ਧੰਨ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ	25
ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਧਿਆ ਲੈ	26
ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪਗਢੰਡੀਆਂ	28
ਸਿੰਘ ਜਾਂ ਕੌਰ ਲਿਖਾਉਣਾ ਭੁੱਲੋ	29
ਰੰਗਰੇਟਾ	30
ਖੂਨ ਹੈ ਗੂੜਾ ਲਾਲ	32
ਸਿੱਖ ਸਿੱਖੀ ਤੋਂ ਦੂਰ	34
ਅਥਦੁੱਲ ਤੋਂ ਅਜਭੇਰ ਸਿਉਂ	36
ਪੁੱਤਰਾਂ ਦਾ ਦਾਨੀ	38
ਗੁਰੂ ਰਵੀਦਾਸ ਅਵਤਾਰ	39
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸ ਵਿੱਚ ਮਾਸਤੀ	40
ਭਾਈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਜੀ	41

ਭਰਾਤ ਕਬੀਰ	43
ਐਵੇਂ ਨਹੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਪੂਜਦੀ	44
ਚਤੁਰਾਈਆਂ	46
ਮੈਂ ਮੈਂ ਨੇ ਮਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ	48
ਦੁਨੀਆਂ ਤਿਲਕਣਬਾਜ਼ੀ	49
ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ ਸਿੱਖ	51
ਸੰਤ ਦਾ ਰੁਤਬਾ	53
ਲੱਖ ਵਾਰੀ ਪ੍ਰਣਾਮ ਮੇਰਾ	55
ਕਰੋ ਮੁਰਾਦਾਂ ਪੂਰੀਆਂ	56
ਕਰ ਲਓ ਬੇਨਤੀਆਂ	57
ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾਈ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ	58
ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਵਿਕਰੋ	59
ਕਰ ਆਪਣਾ ਆਪ ਖੁਆਰ	60
ਐਵੇਂ ਨਾ ਮੈਂ ਮੈਂ ਕਰਦਾ ਮਰੀਂ	61
ਜਾਖਮਾਂ ਤੇ ਮੱਲ੍ਹਮ	62
ਧੁਰ ਦਰਗਾਹ ਚੋ	64
ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ	65
ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਭੀੜ ਭੜੱਕੇ ਵਿੱਚ	66
ਅੰਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਹਿਰਾਉਗਾ	68
ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਸਾਲ	69
ਕਰੋ ਕਿਰਪਾ ਦਾਤਾ ਜੀ	71
ਜੇ ਭਜਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਨਾ	72
ਇਕੋ ਸੋਚ ਤੇ ਇਕੋ ਨਾਹਰਾ	73
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾ ਲਈਏ	74
ਰੱਬ ਦੀ ਰੜਾ	75
ਪੁੱਛਾਂ ਦੱਸਾਂ ਵਿੱਚ ਫਿਰੋ	77

ਪਰਛਾਵੇਂ ਕੋਲੋਂ ਡਰਦਾ	79
ਸਿੱਖ ਕਹਾਉਂਦੇ ਹਾਂ	80
ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਵੰਡੀਆਂ	81
ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਚਰਨ ਜਦੋਂ ਪਾਏ	82
ਮਿਠਤ ਨੀਵੀਂ ਤੱਤ	84
ਅਸੀਂ ਸਿੱਧੇ ਸਾਧੇ ਬੰਦੇ	85
ਕਿਆ ਬਾਤਾਂ ਨੇ ਕਿਆ ਬਾਤਾਂ	86
ਮਨਾਂ ਮੂਰਖਾ	87
ਸਭ ਦੇ ਕਾਜ ਸਵਾਰੇ	89
ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗੁਣ	90
ਸਾਹ ਘੱਟਦੇ ਜਾਂਦੇ ਨੇ	92
ਮਨ ਤੂੰ ਜੋਤ ਸਰੂਪ ਹੈ	94
ਧੰਨ ਧੰਨ ਸਤਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ	95
ਆਪ ਹੀ ਮਾਈ ਆਪ ਹੀ ਬਾਪ	96
ਸਜਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੌਮ ਨੂੰ	98
ਸਭ ਲੀਲਾ ਉਸਦੀ	99
ਲੰਗਰ ਦੀ ਰਸਮ	101
ਭੋਗ ਮਨਾਂ ਚਿੱਤ ਲਾ ਕੇ	102
ਸਾਹ ਮੁੱਕਗੇ ਮੁੱਕੇ ਨਾ ਕੰਮ	104
ਕਰ ਕੂਚ ਜਹਾਨੋਂ ਗਏ	105
ਦੁਨੀਆਂ ਘੁੰਮਣ ਘੇਰੀ	106
ਤੱਕ ਲਿਆ ਭਰੋਸਾ ਤੇਰਾ	107
ਉਸਦੀ ਵਡਿਆਈ	108
ਦਾਤੇ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰ	109
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ	110
ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਸਭ ਦੀ ਝੇਲੀ ਪਾਵੀ	111

ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਤੱਕ

ਪਾਠਕੋ, ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ! ਸ਼ੁਕਰੀਆ ਆਪ ਮੇਰੀ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋ। ਦਰਅਸਲ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ‘ਖਾਲਕੁ ਖਲਕ ਮਹਿ’ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧੰਨ ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਹੋਰਾਂ ਗ੍ਰਹਿਸਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ, ਹੱਥਾਂ ਕਿਰਤ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸੁਰਤ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਜੋੜ, ਵੰਡ ਛਕਣ ਛਕਾਉਣ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਿਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਉਦਾਸੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਲਕਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਹਲੜ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਸੀਹਤ ਦਿੰਦਿਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਖਾ-ਖਾ ਢਿੱਡ ਵਧਾ-ਵਧਾ ਰੱਖੇ ਪਾਖੰਡੀਆਂ ਨੂੰ- ਜਿਹੜੇ ਘਰ-ਬਾਰ ਛੱਡ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਆਪਣੇ ਲੁੱਟਣ ਵਾਲੇ ਅੱਡੇ (ਡੇਰੇ) ਬਣਾਈ ਬੈਠੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਿਆਂ ਫਰਮਾਇਆ ਕਿ ਆਪਣੀਆਂ ਘਰੇਲੂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਮਾਨਵਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਹੀ ਰੱਬ ਦੀ ਅਸਲ ਭਾਲ ਹੈ।

ਦੋਸਤੋ! ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਜੋ ਆਪ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੇਰੀ ਦਿਨ ਰਾਤ ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਮਿਹਨਤ (ਕਦੇ ਪੇਤਰੀ ਕੋਈ ਪੇਜ਼ ਕੱਢ ਕੇ ਲੈ ਗਈ ਜਾਂ ਕਦੇ ਪੇਤਰਾ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਕਵਿਤਾ ’ਤੇ ਪੈਨ ਨਾਲ ਲਕੀਰਾਂ ਵਾਹ ਗਿਆ) ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਪਾਸ ਪਹੁੰਚੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਿੰਟ ਕਰਵਾ ਫਿਰ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਪੁੱਛ ਰੀਡਿੰਗ ਲਈ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਸੋਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਿਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਿਲਦਸਾਜ਼ੀ ਤੇ ਹੋਰ ਕਿੰਨਾ ਕੁਝ ਉਪਰੰਤ ਤੁਹਾਡੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ-ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਰਿਹਾ, ਰਿਣੀ ਰਹਾਂਗਾ।

ਪਾਠਕੋ! ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਨਾਮ ‘ਚਲੋ ਰੱਬ ਭਾਲੀਏ’ ਇਸ ਕਰਕੇ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜਕਲ ਬਹੁਤੇ ਠੱਗ ਰੱਬ ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਡੇਰੇ ਬਣਾ ਰੱਖੇ ਹਨ ਤੇ ਕੂੜ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਆਖ, ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਰੱਬ ਨੂੰ ਪਾ ਲਿਆ ਹੈ ਉਹ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਵੱਸ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ ਦਿਖਾ ਦਿਆਂਗੇ। ਸਿੱਧੇ ਸਾਧੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੋ ਮੈਂ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਰਾਹੀਂ ਦੱਸਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਰੱਬ ਕੋਈ ਪਕੜਨ ਜਾਂ ਲੱਭਣ ਵਾਲੀ ਵਸਤੂ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਤਾਂ ਸਦਾ ਹੀ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹੈ,

ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਦਾ ਹੈ। ਆਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਅਤੇ ਆਲੋ-ਦੁਆਲੇ ਵਸਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੱਕ-ਸੱਚ ਦੀ ਕਿਰਤ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਦੁਖੀਆਂ ਦਾ ਦਰਦ ਵੰਡਾਉਂਦੇ, ਉਸਦੀ ਰਜ਼ਾ ਅਤੇ ਭੈਅ ਵਿੱਚ ਜਿਓ ਕੇ ਰੱਬ ਨੂੰ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਨਾ ਕਿ ਘਰ ਬਾਰ ਛੱਡ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਭਟਕ ਕੇ। ਸੋ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਬਖਸ਼ੀ ਬੁੱਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਮਾਣੀ ਜਿਹੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸੋ ਹੁਣ ਗੱਲ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ, ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਬਹੁਤ ਲੋਕ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹਨੀ ਤਾਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਖਰੀਦ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਸੋ ਇਸ ਲਈ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਅਗਾਂਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਪੁੰਨ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ। ਬਹੁਤੇ ਸੁਹਿਰਦ ਪਾਠਕ ਜੋ ਮੇਰੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਜਾਂ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਜ਼ਗੀਏ ਮੈਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਵੇਂ ਮੇਰੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਚਾਚਾ ਜੀ ਸ. ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਰਿਟਾਇਰਡ ਐਡਵੋਕੇਟ), ਸ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮੱਲ੍ਹੀ ਜੀ, ਹੈਡਮਾਸਟਰ (ਰਿਟਾਇਰਡ) ਸਤਿਕਾਰਤ ਪ੍ਰੇਮ ਕੁਮਾਰ ਜੀ, ਮੇਗਾ, ਮਾਣਯੋਗ ਮਾਸਟਰ ਹਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗਿੱਲ (ਵਹਿਣੀਵਾਲ), ਵੀਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਘਾਰੂ, ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ (ਕੈਲਗਰੀ), ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਾਠ (ਕਲਕੱਤੇ ਵਾਲੇ), ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਿਸਤਰੀ (ਵਹਿਣੀਵਾਲ) ਅਤੇ ਵੀਰ ਸਤਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਦਿ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਤੰਦਰੂਸਤੀਆਂ ਬਖਸ਼ਣ।

-ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ
(ਵਹਿਣੀਵਾਲ)
ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਾਰੀ ਸਭਾ
ਸਿਆਟਲ, ਅਮਰੀਕਾ
206-734-0794

ਹੱਕ ਸੱਚ ਦੀ ਬੁਲੰਦ ਆਵਾਜ਼ ਗੀਤਕਾਰ ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ (ਵਹਿਣੀਵਾਲ)

ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਗੀਤਕਾਰ ਸਰਦਾਰ ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ (ਵਹਿਣੀਵਾਲ) ਦਸ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗੀਤਕਾਰ ਹਰਦੇਵ ਦਿਲਗੀਰ ਤੇ ਗੁਜ਼ਲਗੋ ਸਤੀਸ਼ ਗੁਲਾਟੀ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤੀ ਰਾਵਾਂ ਤੇ 'ਮੱਸਾ ਰੰਘੜ ਬੋਲ ਪਿਆ' ਪੁਸਤਕ ਬਾਰੇ ਸ. ਗੁਰਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਬੇਸਾ (ਮਹਿਣਾ) ਨੇ ਵੀ ਗੀਤਕਾਰ ਲਈ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਦੇ ਕੇ ਗੀਤਕਾਰ ਦੀ ਪਿੱਠ ਬਾਪੜੀ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਕਾਲੇ ਵਰਕਿਆਂ ਨੂੰ ਗੀਤਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾਨ ਵਰਗੀ ਤਿੱਖੀ ਕਲਮ ਨਾਲ ਹਾਅ ਦਾ ਨਾਹਰਾ ਮਾਰ ਕੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤੇ ਜੁਲਮ ਦੇ ਬੱਦਲਾਂ ਨੂੰ ਲੀਰੇ ਲੀਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਏਸੇ ਕਰਕੇ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕੋਨੇ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਗਾਇਕਾਂ ਨੇ ਤੇ ਢਾਡੀਆਂ ਨੇ! ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਸਣੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਏ ਹਨ:

1. ਗਿੱਲ ਹਰਦੀਪ 'ਦੁਨੀਆਂ ਚਲੋ ਚਲੀ ਦਾ ਮੇਲਾ' ਪੁਸਤਕ 'ਸੱਚ ਬੋਲਣ ਨੂੰ ਚਿੱਤ ਕਰਦੈ' (ਪੰਨਾ 119)
2. ਤੇਜੀ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ 'ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੇ ਨਾਮ' ਪੁਸਤਕ 'ਸੱਚ ਬੋਲਣ ਨੂੰ ਚਿੱਤ ਕਰਦੈ' (ਪੰਨਾ 126)
3. ਤੇਜੀ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ 'ਸ੍ਰੀ ਲਾਲ ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਾਸਤਰੀ' ਪੁਸਤਕ 'ਸੱਚ ਬੋਲਣ ਨੂੰ ਚਿੱਤ ਕਰਦੈ' (ਪੰਨਾ 128)
4. ਗਿਆਨੀ ਸੁਰੂਪ ਸਿੰਘ ਕਡਿਆਣੇ ਦੇ ਜੱਬੇ (ਢਾਡੀ) ਵਲੋਂ ਰਿਕਾਰਡ ਐਲਬਮ 'ਪੰਜਾਬ ਬਚਾਓ' 'ਸਿਗਲੀਕਰ ਭੁਖੇ ਪਿਆਰਾਂ ਦੇ' ਪੁਸਤਕ 'ਮੱਸਾ ਰੰਘੜ ਬੋਲ ਪਿਆ' (ਪੰਨਾ 67)
5. ਗਿਆਨੀ ਪਿੰਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੈਸ ਦੇ ਢਾਡੀ ਜੱਬੇ ਵੱਲੋਂ ਰਿਕਾਰਡ ਐਲਬਮ 'ਮੈਂ ਧਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ', 'ਠੱਗ ਏਜੰਟਾਂ ਤੋਂ ਬਚੋ' ਪੁਸਤਕ 'ਮੱਸਾ ਰੰਘੜ ਬੋਲ ਪਿਆ' (ਪੰਨਾ 79)

6. ‘ਕਹਿਣਾ ਨਹੀਂ ਬਾਪੂ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ’ ਗਾਇਕ ਤੇਜੀ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ
ਪੁਸਤਕ ‘ਮੱਸਾ ਰੰਘੜ ਬੋਲ ਪਿਆ’ (ਪੰਨਾ 97)

ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋਈ, ਜੁਲਮ ਹੋਇਆ, ਚਾਰੇ
ਜ਼ਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲਾ ਬਾਗ਼ ਹੋਵੇ, ਦਿੱਲੀ 1984 ਦੀ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇ, ਗਦਰੀ ਬਾਬੇ
ਹੋਣ, ਨੇਤਾ ਜੀ ਸੁਭਾਸ਼ ਬੋਸ ਦੀ ਆਈ. ਐਨ. ਏ. ਦੇ ਯੋਧੇ ਹੋਣ, ਬਜ ਬਜ ਘਾਟ
ਹੋਵੇ, ਆਦਿ ਘਿਨਾਊਣੀਆਂ ਘਠਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਗੀਤਕਾਰ ਨੇ ਲੰਮੀ ਬਾਂਹ ਕਰਕੇ,
ਇਨਕਲਾਬੀ ਸੇਚ ਨੂੰ ਅੰਬਰਾਂ ਤਕ ਉਛਾਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤੇ ਜ਼ਾਲਮ ਹਾਕਮਾਂ ਦੀ ਹੈਂਕੜ
ਨੂੰ ਵਿਅੰਗ ਦੇ ਤੀਰਾਂ ਨਾਲ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਪੁਸਤਕ ‘ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀ’ ਵਿਚ ਗੀਤਕਾਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼
ਚਰਚਾ ਤੇ ਰੰਗਦਾਰ ਫੇਟੇ ਛਪੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਪੁਸਤਕ ਸੰਪਾਦਿਤ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ
ਮਾਂਗਟ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ‘ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ’ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਵੀ ‘ਮਜ਼ਬੂਰੀ
ਬਹੁਤ ਬੁਰੀ’ ਛਪੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। (ਸੰਪਾਦਕ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਮਾਂਗਟ) ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ
ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਗੀਤਕਾਰ ਦਾ ਨਾਂ ਸੂਰਜ ਵਾਂਗਰ ਚਮਕਦਾ ਹੈ।

ਗੀਤਕਾਰ ਦੀ ਆ ਰਹੀ ਪੁਸਤਕ ‘ਚਲੋ ਰੱਬ ਭਾਲੀਏ’ ਲਈ ਅਗਾਊਂ
ਮੁਬਾਰਕਾਂ ਤੇ ਉਡੀਕ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਗੀਤਕਾਰ ਨੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਭਟਕਦੇ
ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਰੌਂਗਟੇ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ ਬਿਆਨੇ ਹਨ। ਸਾਧਾਂ, ਪਾਖੰਡੀ
ਬਾਬਿਆਂ, ਲੁਟੇਰੇ ਲੀਡਰਾਂ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈਆਂ ਤੇ ਵਹਿਮਾਂ ਪਾਖੰਡਾਂ ਨੂੰ ਨੰਗਾ
ਕੀਤਾ ਹੈ।

‘ਜਣਾ ਖਣਾ ਅੱਜ ਜਣੇ ਖਣੇ’ ਨੂੰ ਗਾਇਕ ਤੇਜੀ ਰਣਜੀਤ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ
ਤੇ ਡਾਕਟਰ ਬੀ. ਆਰ. ਅੰਬੇਦਕਰ ਆਦਿ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹਸਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ
ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਹਨ। ਤਿੱਖੀ ਤਲਵਾਰ ਵਰਗੀ ਕਲਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਣਾਮ।

ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਮਾਂਗਟ
ਸਰੀ. ਬੀਸੀ.

ਦਾਸ ਦੀ ਬੰਦਨਾ

ਅਸੀਂ ਬੰਦਨਾ ਕਰਦੇ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਦੇ ਦਰ 'ਤੇ ਸੀਸ ਨਿਵਾ ਕੇ ॥
ਹੁਹਾਂ ਖਿੜ ਗਈਆਂ ਨੇ, ਅੱਜ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਪਾ ਕੇ ॥
ਚੱਲ ਆਈਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਜੋ- ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਡਤਿਹ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ॥
ਧੰਨ ਸਤਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ- ਤੇਰੇ ਦਰ ਸੀਸ ਨਿਵਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ॥

ਕੋਈ ਬਾਲ ਨੂੰ ਤਰਸ ਰਹੀ, ਹੈ ਦਾਤਿਆ ਝੋਲੀ ਅੱਡ ਖਲੋਤੀ ॥
ਕੋਈ ਦਾਦੀ ਪੋਤਿਆਂ ਦੀ, ਤੁਹਾਡੇ ਦਰੋਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਏ ਪੋਤੀ ॥
ਅਸੀਂ ਅਰਜੀਆਂ ਲੈ ਆਏ- ਆਪ ਦੀਆਂ ਮੋਹਰਾਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ॥
ਧੰਨ ਸਤਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ- ਤੇਰੇ ਦਰ ਸੀਸ ਨਿਵਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ॥

ਜੋ ਵੀ ਜਿਸਦੇ ਮਨ ਦੀ ਹੈ, ਸਤਗੁਰੂ ਸ਼ਰਧਾ ਹੋ ਜਾਏ ਪੂਰੀ ॥
ਤੁਸੀਂ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਹੋ ਨਾ, ਰਹਿ ਜਾਏ ਕਿਸੇ ਦੀ ਆਸ ਅਧੂਰੀ, ॥
ਖੜ੍ਹੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੇ- ਬੈਰ ਸਭਨਾਂ ਦੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ॥
ਧੰਨ ਸਤਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ- ਤੇਰੇ ਦਰ ਸੀਸ ਨਿਵਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ॥

ਕੋਈ ਖਾਲੀ ਮੁਡਿਆ ਨਹੀਂ, ਸਤਗੁਰੂ ਜੋ ਤੇਰੇ ਦਰ ਆਇਆ ॥
ਤਲਵੀਰ ਤੇ ਦੀਸ਼ ਹੋਰਾਂ ਨੇ, ਆਪ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਨਾਲ ਗਾਇਆ,
ਤੁਸਾਂ ਜੋ ਬੁਲਵਾਇਆ ਏ- ਓਹੀ ਅੱਗੇ ਬੋਲ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ॥
ਧੰਨ ਸਤਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ- ਤੇਰੇ ਦਰ ਸੀਸ ਨਿਵਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ॥

ਦਿੱਤਾ ਸਾਬ ਅਸਾਡਾ ਏ ਹਰਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਲ ਸਾਰੰਗੀ ॥
ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਏ ਦਿਆਲ ਨੇ ਵੀ ਹੋਈ ਭੁੱਲ ਦੀ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗੀ ॥
ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬੈਸ ਕਰੇ- ਸ਼ਬਦ ਤੇਰੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ॥
ਧੰਨ ਸਤਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ- ਤੇਰੇ ਦਰ ਸੀਸ ਨਿਵਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ॥

ਚਲੋ ਰੱਬ ਭਾਲੀਏ

ਕਰ ਆਕੜਾਂ ਕੋਲੋਂ ਲੰਘਨਾ ਏਂ, ਕਿਉਂ ਸੁੱਕੀਆਂ ਖੰਘਾਂ ਖੰਘਨਾ ਏਂ ,
ਮਾੜੇ ਨਾਲੁ ਨਜ਼ਰ ਮਿਲਾ ਲੈ ਓਇੇ- ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤੈਥੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ।
ਇੱਕ ਅੰਦਰ ਝਾਤ ਲਗਾ ਲੈ ਓਇੇ- ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤੈਥੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ।

ਤੇਰਾ ਚਿੱਤ ਕਰੇ ਚਤੁਰਾਈ ਜੋ, ਤੈਨੂੰ ਫਿਰੇ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਜੋ ,
ਮਨਾਂ ਚਿੱਤ ਆਪਣਾ ਸਮਝਾ ਲੈ ਓਇੇ- ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤੈਥੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ।
ਇੱਕ ਅੰਦਰ ਝਾਤ ਲਗਾ ਲੈ ਓਇੇ- ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤੈਥੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ।

ਜਿਉਂ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਪਤਾਸਾ ਏ, ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਕੀ ਭਰਵਾਸਾ ਏ ,
ਭਾਈ ਰੁਸਿਆ ਯਾਰ ਮਨਾ ਲੈ ਓਇੇ- ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤੈਥੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ।
ਇੱਕ ਅੰਦਰ ਝਾਤ ਲਗਾ ਲੈ ਓਇੇ- ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤੈਥੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ।

ਮਨਾਂ ਸਬਰ 'ਚ ਜਿਉਣਾ ਸਿੱਖ ਲੈ ਤੂੰ, ਛੱਡ ਹਉਮੈਂ ਨਿਉਣਾ ਸਿੱਖ ਲੈ ਤੂੰ,
ਮਨੋਂ ਮੈਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਮੁਕਾ ਲੈ ਓਇੇ- ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤੈਥੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ।
ਇੱਕ ਅੰਦਰ ਝਾਤ ਲਗਾ ਲੈ ਓਇੇ- ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤੈਥੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ।

ਫਿਰੇਂ ਰੱਬ ਭਾਲਦਾ ਡੇਰਿਆਂ ਤੋਂ, ਕਿੱਥੇ ਆ ਪੜ੍ਹ ਲੈ ਚਿਹਰਿਆਂ ਤੋਂ ,
ਪਲ ਬਹਿ ਕੇ ਸੁਰਤ ਟਿਕਾ ਲੈ ਓਇੇ- ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤੈਥੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ।
ਇੱਕ ਅੰਦਰ ਝਾਤ ਲਗਾ ਲੈ ਓਇੇ- ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤੈਥੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ।

ਰੱਬ ਕਿੱਧਰੰ ਭਾਲਣ ਜਾਣਾਂ ਏਂ, ਨਾ ਬਿਆਇਆ ਨਾ ਬਿਆਣਾਂ ਏਂ ,
ਰੋਂਦੇ ਨੂੰ ਜਗਾ ਹਸਾ ਲੈ ਓਇੇ- ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤੈਥੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ।
ਇੱਕ ਅੰਦਰ ਝਾਤ ਲਗਾ ਲੈ ਓਇੇ- ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤੈਥੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ।

ਓਹਦੀ ਰਜ਼ਾ 'ਚ ਵਕਤ ਲੰਘਾਈ ਜਾ, ਵਹਿਣੀ ਵਾਲੀਆ ਬੁਕਰ ਮਨਾਈ ਜਾ ,
ਬਾਣੀ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕਮਾ ਲੈ ਓਇੇ- ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤੈਥੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ।
ਇੱਕ ਅੰਦਰ ਝਾਤ ਲਗਾ ਲੈ ਓਇੇ- ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤੈਥੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ।

ਮੰਨ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁੱਖ ਪਾਵੇਂਗਾ, ਤੂੰ ਦਿਆਲ ਬਖਸ਼ਿਆ ਜਾਵੇਂਗਾ ,
ਚੀਮਿਆਂ ਕੀਤੀ 'ਤੇ ਪਛਤਾ ਲੈ ਓਇੇ- ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤੈਥੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ।
ਇੱਕ ਅੰਦਰ ਝਾਤ ਲਗਾ ਲੈ ਓਇੇ- ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤੈਥੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ।

•

ਕਲਯੁਗ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਬੂਟਾ

ਲੋਕੀ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਬੁੱਤ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਸੀ ॥
ਹਾਕਮਾਂ ਕੋਲੋਂ ਡਰਦੇ ਉੱਚਾ ਸਾਹ ਨਾ ਡਰਦੇ ਸੀ ॥
ਬੁਲਿਆਂ ਡਟਕਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਰਾਹ ਪਾਇਆ ਨਾਨਕ ਜੀ!
ਕਲਯੁਗ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਬੂਟਾ ਲਾਇਆ ਨਾਨਕ ਜੀ ।

ਊਚ ਨੀਚ ਦੇ ਵਿਚਲੀ ਲੀਕ ਮਿਟਾਈ ਬਾਬੇ ਨੇ ॥
ਤਾਹੀਓਂ ਤਾਂ ਲੰਗਰ ਦੀ ਰਸਮ ਚਲਾਈ ਬਾਬੇ ਨੇ ॥
ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦਾ ਦਿਲਾਂ ਚੌਂ ਭਰਮ ਮਿਟਾਇਆ ਨਾਨਕ ਜੀ!
ਕਲਯੁਗ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਬੂਟਾ ਲਾਇਆ ਨਾਨਕ ਜੀ ।

ਮਿਠਤ ਨੀਵੀਂ ਗੁਣ ਚੰਗਿਆਈਆਂ ਤੱਤ ਵਿਚਾਰ ਰਿਹਾ ,
ਕੂੜ ਨਿਖੁੱਟੇ ਬਾਬਾ ਉੜਕ ਸੱਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਰਿਹਾ ,
ਕੌਡੇ ਡਾਲੀ ਰਾਖਸ਼ਸ਼ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਨਾਨਕ ਜੀ!
ਕਲਯੁਗ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਬੂਟਾ ਲਾਇਆ ਨਾਨਕ ਜੀ ।

ਦਸਾਂ ਨੌਹਾਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਕਮਾਈ ਕਰਨੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ॥
ਜੁਲਮ ਜਬਰ ਅਤੇ ਧੋੱਸ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਜਰਨੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ॥
ਸਤ ਸੰਤੋਖ ਅਤੇ ਦਯਾ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪਾਇਆ ਨਾਨਕ ਜੀ!
ਕਲਯੁਗ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਬੂਟਾ ਲਾਇਆ ਨਾਨਕ ਜੀ ।

ਓਸਦੀ ਮਹਿਮਾ ਓਹੀਓ ਜਾਣੇ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰ ਨਾ ਕਾਈ ॥
ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਜਿਸ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜੱਥੇ ਪਾਸੋਂ ਗੁਆਈ ,
ਸਿਰ 'ਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਦਿਆਲ ਕੋਲੋਂ ਲਿਖਵਾਇਆ ਨਾਨਕ ਜੀ!
ਕਲਯੁਗ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਬੂਟਾ ਲਾਇਆ ਨਾਨਕ ਜੀ ।

•

ਕਿਹਾ ਨਾਨਕ ਜੀ ਵੇਦ ਕਿਸ ਲਿਖਿਆ...

ਸੱਤ ਅੱਠ ਸਾਲ ਦੇ ਹੋਏ ਗੁਰੂ ਜਦ, ਪਿਤਾ ਕਿਹਾ ਗੱਲ ਸੁਣਾ ਤ੍ਰਿਪਤਾ ,
ਆਹ ਰਸਮ ਜਨੇਊੰ ਵਾਲੀ ਪੂਰੀ, ਕਰ ਲਈਏ ਆਪਾਂ ਹੁਣ ਤ੍ਰਿਪਤਾ ,
ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਤੇ ਸਾਕ ਸੰਬੰਧੀ ਰਲ ਮਿਲ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾ ਲਈਏ !
ਪੰਡਤ ਨੂੰ ਘਰੇ ਬੁਲਾ ਆਪਾਂ ਆਪਣਾ ਇਹ ਫਰਜ ਨਿਭਾ ਲਈਏ !

ਹਣ ਭੇਜ ਨਿਉਂਦਾ ਬੜੇ ਮਾਣ ਨਾਲ, ਪ੍ਰੋਹਿਤ ਘਰੇ ਬੁਲਾਇਆ ਸੀ ॥
ਜਿਸ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਿਲ ਗਿਆ ਸੁਨੇਹਾ, ਅੰਗ ਸਾਕ ਚੱਲ ਆਇਆ ਸੀ ॥
ਘਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਮਠਿਆਈਆਂ ਵਰਤਣ ਛਕਦਾ ਜੋ ਵੀ ਆਉਂਦਾ ਸੀ !
ਅੱਜ ਮਹਿਤਾ ਕਾਲੂ ਜੀ ਪਿਤਾ ਗੁਰਾਂ ਦਾ ਪੈਰ ਭੁੰਜੇ ਨਹੀਂ ਲਾਉਂਦਾ ਸੀ !

ਪੰਡਤ ਕਿਹਾ ਇਹ ਜਨੇਊੰ ਜੋ, ਸਾਨੂੰ ਵੇਦਾਂ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਏ ॥
ਪਰ ਇਹ ਅੰਰਤ ਨੂੰ ਪਰਵਾਨ ਨਹੀਂ, ਸਿਰਫ ਮਰਦ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਇਆ ਏ ,
ਨਾਨਕ ਤੂੰ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲਾ ਏਂ, ਲੈ ਪਹਿਨ ਗਲੇ ਵਿੱਚ ਆਹ ਧਾਰਾ !
ਤੇਰੀ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤੀ ਹੋ ਜਾਏਗੀ, ਤੂੰ ਮਾਧਿਆਂ ਦਾ ਪੁੱਤ ਵੱਡਭਾਗਾ !

ਕਿਹਾ ਨਾਨਕ ਵੇਦ ਨੂੰ ਕਿਸ ਲਿਖਿਆ, ਮੈਨੂੰ ਸਮਝ ਨਾ ਆਇਆ ਪੰਡਤ ਜੀ ,
ਕਿਉਂ ਮਾਂ ਮੇਰੀ ਨਾ ਪਹਿਨ ਸਕੇ ਜਿਸ, ਕੁਖੋਂ ਮੈਨੂੰ ਜਾਇਆ ਪੰਡਤ ਜੀ ,
ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਪਹਿਨੂੰ ਮੈਂ ਪਹਿਨਾਂਗਾ, ਨਹੀਂ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ !
ਜਦ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਸਭ ਦਾ ਇੱਕ ਕਿਉਂ ਅੰਰਤ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ?

ਆਓ ਗੁਰਪੁਰਬ ਮਨਾਈਏ ਸੰਗਤ ਜੀ, ਕਰ ਸੇਵਾ ਸੇਵ ਕਮਾ ਲਈਏ ॥
ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਤਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੀ, ਹਿਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਸਾ ਲਈਏ ॥
ਵਾਹਿਣੀਵਾਲੀਆ ਦਿਆਲ ਜੋ ਹੋਈਆਂ ਨੇ ਉਹ ਭੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ਾ ਲਈਏ !
ਛੱਡ ਖਹਿੜਾ ਟੇਵਿਆਂ-ਪੁੱਛਾਂ ਦਾ ਆਪਾਂ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਲਈਏ !

•

ਮੋਇਆਂ ਤਾਈਂ ਕਿਵੇਂ ਪਹੁੰਚ ਜੂ

ਤਾਂਘਾਂ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀਆਂ ਨੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਖਿੱਚ ਜਦ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਪਾਈ ,
ਐਮਨਾਬਾਦ ਲਾਲੇ ਦੇ ਘਰ ਦੀ ਆਣ ਕੁੰਡੀ ਖੜਕਾਈ ,
ਲਾਲੇ ਚਰਨੀਂ ਢੈਰ ਪਿਆ ਤੱਕ- ਕਰੇ ਖੁਦ ਚੱਲ ਕੇ ਰੱਬ ਆਇਆ !
ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਮੁੱਖੋਂ ਸਤਨਾਮ ਫਰਮਾਇਆ ॥

ਉਧਰ ਚੱਲਣ ਭੰਡਾਰੇ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਭਾਗੋ ਲੰਗਰ ਲਗਾਏ ,
ਪਿੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਨ ਛਕਵਾਉਣਾ ਹਰ ਕੋਈ ਏਥੋਂ ਖਾਏ ,
ਪਿੱਟ ਢੰਡਗਾ ਸਭ ਵਸਨੀਕਾਂ- ਨੂੰ ਨਿਓਂਦਾ ਭਿਜਵਾਇਆ !
ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਨਿਓਂਦੇ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾਇਆ ॥

ਭਾਗੋ

ਭਾਗੋ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਤਾਈਂ ਹੁਕਮ ਸੁਣਾਏ ,
ਕਿੱਥੇ ਹੈ ਉਹ ਨਾਨਕ ਜਿਹੜਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਆਉਣਾ ਚਾਹੇ ,
ਕਿੱਥੇ ਮੈਂ ਕਿੱਥੇ ਉਹ ਲਾਲੇ- ਮਲਕ ਭਾਗੋ ਕੁਰਲਾਇਆ !
ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਲਾਲੇ ਦਾ ਪੱਖ ਪੁਗਾਇਆ ॥

ਹੱਕ ਸੱਚ ਦੀ ਕਿਰਤ ਦਾ ਭੇਜਨ ਹੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਹਿਲਾਵੇ ,
ਤੇਰੀ ਪਾਪ ਕਮਾਈ ਵਿੱਚੋਂ ਮੈਨੂੰ ਲਹੂ ਨਜ਼ਰ ਪਿਆ ਆਵੇ ,
ਜਾਤ ਪਾਤ ਅਤੇ ਉਚ ਨੀਚ ਦਾ ਭੇਦ ਤੇ ਭਾਵ ਮਿਟਾਇਆ !
ਤਾਂ ਸਤਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਦੁੱਧੋਂ ਪਾਣੀ ਛਾਣ ਵਿਖਾਇਆ ॥

ਬਾਬੇ ਕਿਹਾ ਮਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਪ੍ਰਾਣੀ ਖਵਰੇ ਕਿੱਧਰ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ,
ਮੋਇਆਂ ਤਾਈਂ ਕਿਵੇਂ ਪਹੁੰਚਜੂ ਜੇ ਕੋਈ ਏਥੇ ਖਾਂਦਾ ,
ਜਿਉਂਦੇ ਜੀਅ ਖਾ ਸਕਦਾ ਬੰਦਾ ਜੋ ਭਾਗੀਂ ਲਿਖਵਾਇਆ !
ਇਝ ਸਤਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਵੀ ਅਖਵਾਇਆ ॥
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਕਰ ਕਿਰਪਾ ਆਪ ਲਿਖਾਇਆ |
ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਏ ਤੋਂ ਕਰ ਕਿਰਪਾ ਆਪ ਲਿਖਵਾਇਆ ॥

ਭਾਗੋ

ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਖਿੱਚ

ਇਹ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਦਰਜਾ ਉੱਚਾ ਹੈ-
ਤੇ ਕਈ ਰੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸਦਾ ਏ !

ਇਹ ਕਦੀ ਰਵਾਉਂਦਾ ਬੰਦੇ ਨੂੰ-
ਕਦੇ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਹੱਸਦਾ ਏ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿਸ਼ਨ ਜੀ ਦਾ ਨਾਲ ਸੁਦਾਮੇ ਦੇ!
ਬਾਬੇ ਜੀ ਦਾ ਨਾਲ ਮਰਦਾਨੇ ਦੇ!!

ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਖਿੱਚ
ਜਦੋਂ ਖਿੱਚ ਪਈ ਤਾਂ ਜਾ ਪਹੁੰਚੇ-
(ਕਿੱਥੇ)

ਜਿੱਥੇ ਲਾਲੇ ਜੀ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ!
ਦਿਆਲ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀਆਂ ਸੁੱਕੀਆਂ ਖਾਂਦੇ ਨੇ-
(ਕੌਣ)
ਉਸਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ
ਉਸਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ।

•

ਲਾਲੋ ਦੀਆਂ ਸੁੱਕੀਆਂ

ਭਾਗੋ ਨੂੰ ਮਾਣ ਸੀ ਤਖ਼ਤਾਂ ਦਾ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਲਸ਼ਕਰ ਲਾਣੇ ਦਾ
ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਮਾਣ ਡਕੀਗੀ ਦਾ ਅਤੇ ਭਗਵਾਂ ਵਾਲੇ ਬਾਣੇ ਦਾ
ਆਹ ਵੇਖੋ ਸਾਡਾ ਗੁਰ ਨਾਨਕ- ਕੈਸੇ ਪਿਆ ਖੇਲ ਰਚਾਂਦਾ ਏ !
ਭਾਗੋ ਦੇ ਛੱਡ ਨਿਉਂਦੇ ਨੂੰ- ਲਾਲੋ ਦੀਆਂ ਸੁੱਕੀਆਂ ਖਾਂਦਾਏ
ਅੱਹ ਵੇਖੋ ਸਾਡਾ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ॥

ਭਾਗੋ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, ਕਿਉਂ ਨਾਨਕ ਤੈਨੂੰ ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਘਾਟ ਦਿਸੇ,
ਕਿਹਾ ਬਾਬੇ ਤੇਰੇ ਅੰਦਰ ਮੈਨੂੰ ਨਫਰਤ ਵਾਲੀ ਲਾਟ ਦਿਸੇ ,
ਦਸਾਂ ਨੌਹਾਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਚੌਂ ਦੁੱਧ ਤੇ ਪਾਪ ਚੌਂ ਲਹੂ ਵਗਾਂਦਾ ਏ !
ਭਾਗੋ ਦੇ ਛੱਡ ਨਿਉਂਦੇ ਨੂੰ- ਲਾਲੋ ਦੀਆਂ ਸੁੱਕੀਆਂ ਖਾਂਦਾਏ
ਅੱਹ ਵੇਖੋ ਸਾਡਾ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ॥

(ਪਾਠਕੇ ਮੁਆਫ ਕਰਨਾ ਸੱਚ ਬੋਲਣਾ ਵੀ ਸਾਡਾ ਧਰਮ ਹੈ)

ਅੱਜ ਹਰ ਕੋਈ ਭਾਲੇ ਚੋਪੜੀਆਂ ਕੋਈ ਮਾੜੇ ਦੇ ਘਰ ਵੜਦਾ ਨਹੀਂ ,
(ਕਿਉਂਕਿ) ਨਾ ਵੈਸੇ ਪਕਵਾਨ ਮਿਲਣ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਚੜ੍ਹਾਵਾ ਚੜ੍ਹਦਾ ਨਹੀਂ ,
ਪਰ ਪ੍ਰੀਤਮ ਮੇਰਾ ਹਰ ਮਾੜੇ- ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗੁਲ ਨਾਲ ਲਾਂਦਾ ਏ !
ਭਾਗੋ ਦੇ ਛੱਡ ਨਿਉਂਦੇ ਨੂੰ- ਲਾਲੋ ਦੀਆਂ ਸੁੱਕੀਆਂ ਖਾਂਦਾਏ
ਅੱਹ ਵੇਖੋ ਸਾਡਾ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ॥

ਅੱਜ ਦੂਨੀਆਂ ਭੁੱਖੀ ਚੌਪਰ ਦੀ ਕੋਈ ਓਸਦੀਆਂ ਰਮਜ਼ਾਂ ਜਾਣੇ ਨਾ
ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਅੌਗੁਣ ਤੱਕਦਾ ਏ ਦਿਆਲ ਆਪ ਦਾ ਆਪ ਪਛਾਣੇ ਨਾ
ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਆ ਹੋਈ ਭੁੱਲ ਚੁੱਕ ਦੀ- ਸਭਨਾਂ ਤੋਂ ਮੁਆਫੀ ਚਾਂਹਦਾ ਏ !
ਅੱਹ ਵੇਖੋ ਸਾਡਾ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਕੈਸੇ ਪਿਆ ਖੇਲ ਰਚਾਂਦਾ ਏ
ਅੱਹ ਵੇਖੋ ਸਾਡਾ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ॥

*

ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਤੀਰ ਚਲਾਇਆ

ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਓਸ ਸਮੇਂ ਦਾ ਸੀ ਬਾਬਰ ਅਖਵਾਉਂਦਾ ,
ਜੋਰ ਜ਼ਬਰ ਨਾਲ ਧਰਮ ਬਦਲ ਕੇ ਪਾਪੀ ਜੁਲਮ ਕਮਾਉਂਦਾ ,
ਤੋਪ ਬੰਦੂਕ ਨਾ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਅੱਗੇ ਲਾਇਆ !
ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ- ਜਦ (ਸੀ) ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਤੀਰ ਚਲਾਇਆ !

ਹਰ ਕੋਈ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿਹੜਾ ਰਾਜੇ ਮੂਹਰੇ ਬੋਲੇ
ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਸੇ ਦੀ ਪੈਂਦੀ ਰਤਾ ਜ਼ਬਾਂ ਨੂੰ ਥੋਲੇ ,
ਪਾਪ ਦੀ ਜੰਝ ਲੈ ਕਾਬਲੋਂ ਧਾਇਆ ਖੂਨ ਦਾ ਸੋਹਿਲਾ ਗਾਇਆ !
ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ ਸੀ ਜਦ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਤੀਰ ਚਲਾਇਆ !

ਧੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਦੀ ਇੱਜਤ ਨੂੰ ਮਿਟੀ ਵਿੱਚ ਰਲਾਉਨਾਂ
ਘਾਣ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਕਰਕੇ ਤੂੰ ਖੂਨ ਦੀ ਨਦੀ ਗਵਾਉਨਾਂ ,
ਖੁਰਾਸ਼ਾਨ ਖਸਮਾਨਾਂ ਕੀਆ ਤੈਂ ਕੀ ਦਰਕਾਨਾ ਆਇਆ !
ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ ਸੀ ਜਦ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਤੀਰ ਚਲਾਇਆ !

ਪਕੜ ਲਿਆਵੇ ਨਾਨਕ ਕਿੱਥੇ ਜੋ ਬਾਬਰ ਹੁਕਮ ਸੁਣਾਇਆ ,
ਕੈਦ ਕਰੋ ਚੱਕੀ ਪਿਸਵਾਓ ਗੁਸੇ ਵਿੱਚ ਕੁਰਲਾਇਆ ,
ਬਿਨਾਂ ਚਲਾਇਆਂ ਚੱਕੀ ਚੱਲ ਪਈ ਤਾਂ ਕੋਤਵਾਲ ਘਬਰਾਇਆ !
ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ ਸੀ ਜਦ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਤੀਰ ਚਲਾਇਆ !

ਕੂੜ ਨਿਖੁੱਟੇ ਨਾਨਕਾ ਓੜਕ ਸੱਚ ਰਹੀ ਰਹਿ ਜਾਣੀ ,
ਸਿੱਖ ਲੇਵਾ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਚਿੱਤੀ ਬਖਸ਼ ਗੁਰਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ,
ਪੜ੍ਹੀਏ, ਅਮਲ ਕਮਾਈਏ 'ਦਿਆਲ' ਤੋਂ ਆਪ ਗੁਰੂ ਲਿਖਵਾਇਆ !
ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ ਸੀ ਜਦ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਤੀਰ ਚਲਾਇਆ !

*

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਾ ਦਰ

ਮੰਨ ਭਾਣਾ ਰੱਬ ਦਾ ਹਰ ਵੇਲੇ ਹੀ ਸ਼ੁਕਰ ਖੁਦਾ ਦਾ ਕਹਿ ਬੰਦੇ ॥
 ਦਰ ਦਰ ਦੇ ਭਟਕਣ ਨਾਲੋਂ ਤੂੰ ਇੱਕ ਦਰ ਦਾ ਹੋ ਕੇ ਬਹਿ ਬੰਦੇ ॥
 ਚਰਨ ਧੂੜ ਚੁੱਕ ਸੰਗਤ ਦੀ ਮੱਥੇ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਾ ਲੈ ਓਏ ॥
 ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਾ ਦਰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਏ, ਆ ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਬਣਾ ਲੈ ਓਏ ॥

ਕਦੇ ਮੁੜੇ ਸਵਾਲੀ ਨਾ ਕੋਈ ਜਿਹੜਾ ਇਸ ਦਰ 'ਤੇ ਆ ਜਾਂਦਾ, (ਜੋ ਦੂਜਾ)
 ਜਿਸ ਓਟ ਤਕਾਲੀ ਸਤਗੁਰ ਦੀ ਮੁੰਹੋਂ ਮੰਗੀਆਂ ਮੁਰਾਂਦਾ ਪਾ ਲੈਂਦਾ ॥
 ਏਥੇ ਤਕਦੀਰਾਂ ਬਦਲਦੀਆਂ ਤੂੰ ਵੀ ਸੁੱਤੇ ਭਾਗ ਜਗਾ ਲੈ ਓਏ ॥
 ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਾ ਦਰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਏ, ਆ ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਬਣਾ ਲੈ ਓਏ ॥

ਪਉ ਠੰਡ ਕਾਲਜੇ ਦੁਖੀਏ ਨੂੰ ਤੱਕ ਇੱਕ ਜੇ ਹਉਕਾ ਭਰ ਵੇਖੋਂ ॥
 ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਮੇਵਾ ਤਾਂ ਲਗਣਾ ਜੇਕਰ ਨਾਲ ਨਿਮਰਤਾ ਕਰ ਵੇਖੋਂ ॥
 ਚਿਰ ਨਾ ਲਾ ਮੌਕਾ ਲੰਘ ਜਾਓ ਤੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਅਜ਼ਮਾ ਲੈ ਓਏ ॥
 ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਾ ਦਰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਏ, ਆ ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਬਣਾ ਲੈ ਓਏ ॥

ਜਦ ਓਸ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਤੱਕੋਂਗਾ ਤੈਨੂੰ ਹਰ ਇਨਸਾਨ 'ਚੋਂ ਰੱਬ ਦਿਸੂ,
 ਕਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੇਖ ਲੈ ਜੱਗ ਵਾਲਾ ਤੈਨੂੰ ਸਾਰਾ ਮੁੱਕਦਾ ਯੱਥ ਦਿਸੂ ॥
 ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਆ ਮੁਕਤੀ ਤਾਂ ਮਿਲਣੀ ਦੁਖੀਏ ਦਾ ਦਰਦ ਵੰਡਾ ਲੈ ਓਏ ॥
 ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਾ ਦਰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਏ, ਆ ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਬਣਾ ਲੈ ਓਏ ॥

ਸਿੱਖ ਬਣਨਾ ਜੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਾ ਹਉਮੈ ਨੂੰ ਮਾਰ ਮੁਕਾਉਣਾ ਪਉ,
 ਡੱਡ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਹਰਦਿਆਲ ਸਿਆਂ ਤੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮਨ ਸਮਝਾਉਣਾ ਪਉ,
 ਬੇਸਮਿਝਿਆ ਬਖਸ਼ਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤੂੰ ਕੀਤੀ ਤੇ ਪਛਤਾ ਲੈ ਓਏ ॥
 ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਾ ਦਰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਏ, ਆ ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਬਣਾ ਲੈ ਓਏ ॥

•

ਏਕ ਨੂਰ ਤੇ ਸਭ ਜੱਗ ਉਪਜਿਆ

ਏਕ ਨੂਰ ਤੇ ਸਭ ਜੱਗ ਉਪਜਿਆ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਇਹ ਬਾਣੀ ॥
 ਆਪਾਂ ਹੀ ਰਿੜਕੀ ਜਾਨੇਂ ਕਿਉਂ ਪਾ ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਮਧਾਣੀ ॥
 ਮਾਰੋ ਗੋਲੀ ਨਫਰਤ ਨੂੰ ਤੇ ਪਿਆਰ ਲਈ ਹੱਥ ਵਧਾਈਏ ਜੀ ॥
 ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੇ ਭੇਦ ਭਾਵ ਨੂੰ ਮਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਮੁਕਾਈਏ ਜੀ ॥
 ਆਉ ਸਾਰੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਆਪਾਂ ਸਿੱਖ ਬਣ ਜਾਈਏ ਜੀ ॥

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਸਜੇ ਸਨ ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ ॥
 ਸ਼ੁਦਰ ਕਹਿ ਕਹਿ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਜੋ ਓਸ ਵੇਲੇ ਫਟਕਾਰੇ ॥
 ਭਾਈ ਜੈਤਾ ਜੀ, ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਮਨੋਂ ਭੁਲਾਈਏ ਜੀ ॥
 ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੇ ਭੇਦ ਭਾਵ ਨੂੰ ਮਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਮੁਕਾਈਏ ਜੀ ॥

ਧੰਨ-ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਲੜ ਸਾਨੂੰ ਹੈ ਲਾਇਆ ॥
 ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਦਰਜਾ ਪਾਇਆ ॥
 ਦਸਮ ਪਿਤਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕਮਾ ਕੇ ਲੜ ਇਸਦੇ ਲਗ ਜਾਈਏ ਜੀ ॥
 ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੇ ਭੇਦ ਭਾਵ ਨੂੰ ਮਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਮੁਕਾਈਏ ਜੀ ॥

ਕਾਹਤੋਂ ਲੀਰੋ ਲੀਰ ਹਾਂ ਕਰਦੇ ਕੇਸਰੀ ਰੰਗ ਨਿਆਰੇ ਨੂੰ ॥
 ਮਨੋਂ ਵਿਸਾਰੀ ਜਾਨੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂ ਜੀ ਲੱਖੀ ਸ਼ਾਹ ਵਣਜਾਰੇ ਨੂੰ ॥
 ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਡੱਡ ਚੌਪਰਾਂ ਪਿੱਛੇ ਕਾਹਤੋਂ ਪੱਤ ਗੁਆਈਏ ਜੀ ॥
 ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੇ ਭੇਦ ਭਾਵ ਨੂੰ ਮਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਮੁਕਾਈਏ ਜੀ ॥

ਬਿਮਾ ਦਾ ਜਾਚਕ ਸਭਨਾਂ ਤੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰੋ ॥
 ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਏ ਦੀ ਅਰਜ਼ੋਈ ਸਭਨਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰੋ ॥

ਨਫਰਤ ਨੂੰ ਕਰ ਪਾਸੇ ਆਓ ਫਿਰ ਇੱਕਮਿਕ ਹੋ ਜਾਈਏ ਜੀ ।
 ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੇ ਭੇਦ ਭਾਵ ਨੂੰ ਮਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਮੁਕਾਈਏ ਜੀ ।
 ਆਪਾਂ ਸਾਰੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਮੁੜ ਕੇ ਸਿੱਖ ਬਣ ਜਾਈਏ ਜੀ ।
 ਚੰਗਾ ਹੋਊ ਇੱਕ ਪਲ ਬਹਿ ਜੇ ਕੀਤੀ ਤੇ ਪਛਤਾਈਏ ਜੀ ।
 ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਆਪਾਂ ਮੁੜ ਪਾਤਰ ਬਣ ਜਾਈਏ ਜੀ ॥
 ਨਫਰਤ ਨੂੰ ਕਰ ਪਾਸੇ ਆਪਾਂ ਫਿਰ ਇੱਕਮਿਕ ਹੋ ਜਾਈਏ ਜੀ ।
 ਉਸਦੇ ਹੱਥ ਵਡਿਆਈਆਂ ਸੱਖਣੀ ਝੋਲੀ ਵਿੱਚ ਪੁਆਈਏ ਜੀ ।
 ਨਰਕਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਘੀਰੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸੁਰਗ ਬਣਾਈਏ ਜੀ ।
 ਆਓ ਸਾਰੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਮੁੜ ਕੇ ਸਿੱਖ ਬਣ ਜਾਈਏ ਜੀ ॥

●

ਪਰ ਧੰਨ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ

ਮੈਂ-ਮੈਂ ਕਰਦੀ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ, ਇਸ ਮੈਂ ਮੈਂ ਨੇ ਮਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ॥
 ਮੂਰਖ ਫਿਰਦੇ ਮੈਂ ਮੈਂ ਕਰਦੇ- ਪਰ ਧੰਨ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ!
 ਹਰ ਇੱਕ ਦੇ ਕੱਜਦੇ ਨੇ ਪਰਦੇ- ਧੰਨ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ॥

ਹਰ ਮਾੜੇ ਦੀ ਰੱਖ ਵਿਖਾਉਂਦੇ, ਜਿਹੜੇ ਬਿਪਤਾ ਵਿੱਚ ਧਿਆਉਂਦੇ ॥
 ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਆ ਸਿਰ 'ਤੇ ਪਰਦੇ- ਧੰਨ ਧੰਨ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ!
 ਹਰ ਇੱਕ ਦੇ ਕੱਜਦੇ ਨੇ ਪਰਦੇ- ਧੰਨ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ॥

ਜਿਸ ਨੇ ਓਟ ਗੁਰੂ ਦੀ ਤੱਕ ਲੀ, ਲਾਜ ਉਸਦੀ ਆਪ ਹੀ ਰੱਖ ਲੀ ॥
 ਸਾਰੇ ਕਾਰਜ ਆਪ ਹੀ ਕਰਦੇ- ਧੰਨ ਧੰਨ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ!
 ਹਰ ਇੱਕ ਦੇ ਕੱਜਦੇ ਨੇ ਪਰਦੇ- ਧੰਨ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ॥

ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਮੈਂ ਵੀ ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੂਰਖਾਂ ਵਰਗਾ ॥
 ਜਿਹੜੇ ਖੰਭ ਉੱਡਦਿਆਂ ਦੇ ਫੜਦੇ- ਪਰ ਧੰਨ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ!
 ਹਰ ਇੱਕ ਦੇ ਕੱਜਦੇ ਨੇ ਪਰਦੇ- ਧੰਨ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ॥

ਦਿਆਲ ਕਰੇ ਹੱਥ ਬੰਨ ਅਰਜੋਈ, ਕਰ ਦਿਓ ਮੁਆਫ ਜੋ ਭੁਲ ਚੁੱਕ ਹੋਈ ॥
 ਸਭ ਦੀ ਸੱਖਣੀ ਝੋਲੀ ਭਰਦੇ- ਧੰਨ ਧੰਨ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ!
 ਹਰ ਇੱਕ ਦੇ ਕੱਜਦੇ ਨੇ ਪਰਦੇ- ਧੰਨ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ॥

●

ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਧਿਆ ਲੈ

ਇਹ ਗੱਲ ਤੇਰੀ ਤੇ ਨਾ ਮੇਰੀ ॥
ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਘੁੰਮਣ ਘੇਰੀ ॥
ਓਏ ਹਰ ਥਾਉਂ ਚਲਦੀ ਹੋਰਾ-ਫੇਰੀ,
ਜੇ ਖਹਿੜਾ ਛੁਡਵਾਉਣਾ ਏਂ !
ਬੰਦਿਆ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਧਿਆ ਲੈ -
ਜਿਸ ਨੇ ਪਾਰ ਲੰਘਾਉਣਾ ਏਂ ॥

ਉਠ ਕੇ ਸੁਭਾ ਸਵੇਰੇ ਨਹਾ ਲੈ ॥
ਤੇ ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਦਾ ਨਾਮ ਧਿਆ ਲੈ ॥
ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਦਿਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਸਾ ਲੈ,
ਜੇ ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਬਨਾਉਣਾ ਏਂ !
ਬੰਦਿਆ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਧਿਆ ਲੈ -
ਜਿਸ ਨੇ ਪਾਰ ਲੰਘਾਉਣਾ ਏਂ ॥

ਇਹ ਹੈ ਧਨ ਦੌਲਤ ਦਾ ਖੇਲਾ ॥
ਐਵੇਂ ਵਾਧੂ ਹੀ ਝੂਠ ਝਮੇਲਾ ॥
ਓਏ ਤੁਰਨਾ ਛੱਡ ਕੇ ਭਰਿਆ ਮੇਲਾ-
ਇਕ ਦਿਨ ਓਹ ਵੀ ਆਉਣਾ ਏਂ !
ਬੰਦਿਆ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਧਿਆ ਲੈ -
ਜਿਸ ਨੇ ਪਾਰ ਲੰਘਾਉਣਾ ਏਂ ॥

ਜੋਬਨ ਵਿੱਚ ਹੈ ਭੂਤ ਸਵਾਰੀ ॥
ਤੇਰੀ ਮਾਇਆ ਨੇ ਮੱਤ ਮਾਰੀ ॥

ਓਏ ਰਹਿ ਜਾਣੀ ਏਥੇ ਦੌਲਤ ਸਾਰੀ-
ਤੂੰ ਆਖਿਰ ਨੂੰ ਪਛਤਾਉਣਾ ਏਂ !
ਬੰਦਿਆ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਧਿਆ ਲੈ -
ਜਿਸ ਨੇ ਪਾਰ ਲੰਘਾਉਣਾ ਏਂ ॥

ਜਿਦ ਚਾਰ ਕੁ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਹੁਣੀ ॥
ਘਰ ਦਿਆਂ ਚਿੱਟੀ ਚਾਦਰ ਪਾਉਣੀ ॥
'ਦਿਆਲ ਸਿਆਂ' ਚੱਲ ਕਹਿ ਬਟਨ ਦਬਾਉਣੀ -
ਨਾਂ ਘਰ ਨੂੰ ਮੋੜ ਲਿਆਉਣਾ ਏਂ !
ਬੰਦਿਆ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਧਿਆ ਲੈ -
ਜਿਸ ਨੇ ਪਾਰ ਲੰਘਾਉਣਾ ਏਂਤ ॥

(3ੰਹੀ ਛਾਉਣੀ)

ਤਤਕਰਾ

ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਤੱਕ	-ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ	9
ਹੱਕ ਸੱਚਦੀ ਬੁਲੰਦ ਆਵਾਜ਼ ਗੀਤਕਾਰ	-ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਮਾਂਗਟ	11
<hr/>		
ਦਾਸ ਦੀ ਬੰਦਨਾ ਜੀ	13
ਚਲੋ ਰੱਬ ਭਾਲੀਏ	14
ਕਲਯੁਗ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਬੂਟਾ	16
ਕਿਹਾ ਨਾਨਕ ਜੀ ਵੇਦ ਕਿਸ...	17
ਮੁਰਦਿਆਂ ਤੀਕ ਕਿਵੇਂ ਪਹੁੰਚਜੂ	18
ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਖਿੱਚ	19
ਲਾਲੇ ਦੀਆਂ ਸੁੱਕੀਆਂ	20
ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਤੀਰ	21
ਨਾਨਕ ਦਾ ਦਰ	22
ਏਕ ਨੂਰ ਤੇ ਸਭ ਜਗ...	23
ਧੰਨ ਧੰਨ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ	25
ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਧਿਆ ਲੈ	26
ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪਗਢੰਡੀਆਂ	28
ਸਿੰਘ ਜਾਂ ਕੌਰ ਲਿਖਾਉਣਾ ਭੁੱਲੋ	29
ਰੰਗਰੇਟਾ	30
ਖੂਨ ਹੈ ਗੂੜਾ ਲਾਲ	32
ਸਿੱਖ ਸਿੱਖੀ ਤੋਂ ਦੂਰ	34
ਅਥਦੁੱਲ ਤੋਂ ਅਜਭੇਰ ਸਿਉਂ	36
ਪੁੱਤਰਾਂ ਦਾ ਦਾਨੀ	38
ਗੁਰੂ ਰਵੀਦਾਸ ਅਵਤਾਰ	39
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸ ਵਿੱਚ ਮਾਸਤੀ	40
ਭਾਈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਜੀ	41

ਭਰਾਤ ਕਬੀਰ	43
ਐਵੇਂ ਨਹੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਪੂਜਦੀ	44
ਚਤੁਰਾਈਆਂ	46
ਮੈਂ ਮੈਂ ਨੇ ਮਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ	48
ਦੁਨੀਆਂ ਤਿਲਕਣਬਾਜ਼ੀ	49
ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ ਸਿੱਖ	51
ਸੰਤ ਦਾ ਰੁਤਬਾ	53
ਲੱਖ ਵਾਰੀ ਪ੍ਰਣਾਮ ਮੇਰਾ	55
ਕਰੋ ਮੁਰਾਦਾਂ ਪੂਰੀਆਂ	56
ਕਰ ਲਓ ਬੇਨਤੀਆਂ	57
ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾਈ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ	58
ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਵਿਕਰੋ	59
ਕਰ ਆਪਣਾ ਆਪ ਖੁਆਰ	60
ਐਵੇਂ ਨਾ ਮੈਂ ਮੈਂ ਕਰਦਾ ਮਰੀਂ	61
ਜਾਖਮਾਂ ਤੇ ਮੱਲ੍ਹਮ	62
ਧੁਰ ਦਰਗਾਹ ਚੋ	64
ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ	65
ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਭੀੜ ਭੜੱਕੇ ਵਿੱਚ	66
ਅੰਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਹਿਰਾਉਗਾ	68
ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਸਾਲ	69
ਕਰੋ ਕਿਰਪਾ ਦਾਤਾ ਜੀ	71
ਜੇ ਭਜਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਨਾ	72
ਇਕੋ ਸੋਚ ਤੇ ਇਕੋ ਨਾਹਰਾ	73
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾ ਲਈਏ	74
ਰੱਬ ਦੀ ਰੜਾ	75
ਪੁੱਛਾਂ ਦੱਸਾਂ ਵਿੱਚ ਫਿਰੋ	77

ਪਰਛਾਵੇਂ ਕੋਲੋਂ ਡਰਦਾ	79
ਸਿੱਖ ਕਹਾਉਂਦੇ ਹਾਂ	80
ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਵੰਡੀਆਂ	81
ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਚਰਨ ਜਦੋਂ ਪਾਏ	82
ਮਿਠਤ ਨੀਵੀਂ ਤੱਤ	84
ਅਸੀਂ ਸਿੱਧੇ ਸਾਧੇ ਬੰਦੇ	85
ਕਿਆ ਬਾਤਾਂ ਨੇ ਕਿਆ ਬਾਤਾਂ	86
ਮਨਾਂ ਮੂਰਖਾ	87
ਸਭ ਦੇ ਕਾਜ ਸਵਾਰੇ	89
ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗੁਣ	90
ਸਾਹ ਘੱਟਦੇ ਜਾਂਦੇ ਨੇ	92
ਮਨ ਤੂੰ ਜੋਤ ਸਰੂਪ ਹੈ	94
ਧੰਨ ਧੰਨ ਸਤਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ	95
ਆਪ ਹੀ ਮਾਈ ਆਪ ਹੀ ਬਾਪ	96
ਸਜਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੌਮ ਨੂੰ	98
ਸਭ ਲੀਲਾ ਉਸਦੀ	99
ਲੰਗਰ ਦੀ ਰਸਮ	101
ਭੋਗ ਮਨਾਂ ਚਿੱਤ ਲਾ ਕੇ	102
ਸਾਹ ਮੁੱਕਗੇ ਮੁੱਕੇ ਨਾ ਕੰਮ	104
ਕਰ ਕੂਚ ਜਹਾਨੋਂ ਗਏ	105
ਦੁਨੀਆਂ ਘੁੰਮਣ ਘੇਰੀ	106
ਤੱਕ ਲਿਆ ਭਰੋਸਾ ਤੇਰਾ	107
ਉਸਦੀ ਵਡਿਆਈ	108
ਦਾਤੇ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰ	109
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ	110
ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਸਭ ਦੀ ਝੇਲੀ ਪਾਵੀ	111

ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਤੱਕ

ਪਾਠਕੋ, ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ! ਸ਼ੁਕਰੀਆ ਆਪ ਮੇਰੀ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋ। ਦਰਅਸਲ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ‘ਖਾਲਕੁ ਖਲਕ ਮਹਿ’ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧੰਨ ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਹੋਰਾਂ ਗ੍ਰਹਿਸਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ, ਹੱਥਾਂ ਕਿਰਤ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸੁਰਤ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਜੋੜ, ਵੰਡ ਛਕਣ ਛਕਾਉਣ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਿਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਉਦਾਸੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਲਕਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਹਲੜ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਸੀਹਤ ਦਿੰਦਿਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਖਾ-ਖਾ ਢਿੱਡ ਵਧਾ-ਵਧਾ ਰੱਖੇ ਪਾਖੰਡੀਆਂ ਨੂੰ- ਜਿਹੜੇ ਘਰ-ਬਾਰ ਛੱਡ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਆਪਣੇ ਲੁੱਟਣ ਵਾਲੇ ਅੱਡੇ (ਡੇਰੇ) ਬਣਾਈ ਬੈਠੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਿਆਂ ਫਰਮਾਇਆ ਕਿ ਆਪਣੀਆਂ ਘਰੇਲੂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਮਾਨਵਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਹੀ ਰੱਬ ਦੀ ਅਸਲ ਭਾਲ ਹੈ।

ਦੋਸਤੋ! ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਜੋ ਆਪ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੇਰੀ ਦਿਨ ਰਾਤ ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਮਿਹਨਤ (ਕਦੇ ਪੇਤਰੀ ਕੋਈ ਪੇਜ਼ ਕੱਢ ਕੇ ਲੈ ਗਈ ਜਾਂ ਕਦੇ ਪੇਤਰਾ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਕਵਿਤਾ ’ਤੇ ਪੈਨ ਨਾਲ ਲਕੀਰਾਂ ਵਾਹ ਗਿਆ) ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਪਾਸ ਪਹੁੰਚੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਿੰਟ ਕਰਵਾ ਫਿਰ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਪੁੱਛ ਗੀਡਿੰਗ ਲਈ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਸੋਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਿਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਿਲਦਸਾਜ਼ੀ ਤੇ ਹੋਰ ਕਿੰਨਾ ਕੁਝ ਉਪਰੰਤ ਤੁਹਾਡੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ-ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਰਿਹਾ, ਰਿਣੀ ਰਹਾਂਗਾ।

ਪਾਠਕੋ! ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਨਾਮ ‘ਚਲੋ ਰੱਬ ਭਾਲੀਏ’ ਇਸ ਕਰਕੇ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜਕਲ ਬਹੁਤੇ ਠੱਗ ਰੱਬ ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਡੇਰੇ ਬਣਾ ਰੱਖੇ ਹਨ ਤੇ ਕੂੜ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਆਖ, ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਰੱਬ ਨੂੰ ਪਾ ਲਿਆ ਹੈ ਉਹ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਵੱਸ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ ਦਿਖਾ ਦਿਆਂਗੇ। ਸਿੱਧੇ ਸਾਧੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੋ ਮੈਂ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਰਾਹੀਂ ਦੱਸਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਰੱਬ ਕੋਈ ਪਕੜਨ ਜਾਂ ਲੱਭਣ ਵਾਲੀ ਵਸਤੂ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਤਾਂ ਸਦਾ ਹੀ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹੈ,

ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਦਾ ਹੈ। ਆਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਅਤੇ ਆਲੋ-ਦੁਆਲੇ ਵਸਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੱਕ-ਸੱਚ ਦੀ ਕਿਰਤ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਦੁਖੀਆਂ ਦਾ ਦਰਦ ਵੰਡਾਉਂਦੇ, ਉਸਦੀ ਰਜ਼ਾ ਅਤੇ ਭੈਅ ਵਿੱਚ ਜਿਓ ਕੇ ਰੱਬ ਨੂੰ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਨਾ ਕਿ ਘਰ ਬਾਰ ਛੱਡ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਭਟਕ ਕੇ। ਸੋ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਬਖਸ਼ੀ ਬੁੱਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਮਾਣੀ ਜਿਹੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸੋ ਹੁਣ ਗੱਲ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ, ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਬਹੁਤ ਲੋਕ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹਨੀ ਤਾਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਖਰੀਦ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਸੋ ਇਸ ਲਈ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਅਗਾਂਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਪੁੰਨ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ। ਬਹੁਤੇ ਸੁਹਿਰਦ ਪਾਠਕ ਜੋ ਮੇਰੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਜਾਂ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਜ਼ਗੀਏ ਮੈਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਵੇਂ ਮੇਰੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਚਾਚਾ ਜੀ ਸ. ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਰਿਟਾਇਰਡ ਐਡਵੋਕੇਟ), ਸ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮੱਲ੍ਹੀ ਜੀ, ਹੈਡਮਾਸਟਰ (ਰਿਟਾਇਰਡ) ਸਤਿਕਾਰਤ ਪ੍ਰੇਮ ਕੁਮਾਰ ਜੀ, ਮੇਗਾ, ਮਾਣਯੋਗ ਮਾਸਟਰ ਹਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗਿੱਲ (ਵਹਿਣੀਵਾਲ), ਵੀਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਘਾਰੂ, ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ (ਕੈਲਗਰੀ), ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਾਠ (ਕਲਕੱਤੇ ਵਾਲੇ), ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਿਸਤਰੀ (ਵਹਿਣੀਵਾਲ) ਅਤੇ ਵੀਰ ਸਤਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਦਿ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਤੰਦਰੂਸਤੀਆਂ ਬਖਸ਼ਣ।

-ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ
(ਵਹਿਣੀਵਾਲ)
ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਾਰੀ ਸਭਾ
ਸਿਆਟਲ, ਅਮਰੀਕਾ
206-734-0794

ਹੱਕ ਸੱਚ ਦੀ ਬੁਲੰਦ ਆਵਾਜ਼ ਗੀਤਕਾਰ ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ (ਵਹਿਣੀਵਾਲ)

ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਗੀਤਕਾਰ ਸਰਦਾਰ ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ (ਵਹਿਣੀਵਾਲ) ਦਸ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗੀਤਕਾਰ ਹਰਦੇਵ ਦਿਲਗੀਰ ਤੇ ਗੁਜ਼ਲਗੋ ਸਤੀਸ਼ ਗੁਲਾਟੀ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤੀ ਰਾਵਾਂ ਤੇ ‘ਮੱਸਾ ਰੰਘੜ ਬੋਲ ਪਿਆ’ ਪੁਸਤਕ ਬਾਰੇ ਸ. ਗੁਰਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਬੇਸਾ (ਮਹਿਣਾ) ਨੇ ਵੀ ਗੀਤਕਾਰ ਲਈ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਦੇ ਕੇ ਗੀਤਕਾਰ ਦੀ ਪਿੱਠ ਬਾਪੜੀ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਕਾਲੇ ਵਰਕਿਆਂ ਨੂੰ ਗੀਤਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾਨ ਵਰਗੀ ਤਿੱਖੀ ਕਲਮ ਨਾਲ ਹਾਅ ਦਾ ਨਾਹਰਾ ਮਾਰ ਕੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤੇ ਜੁਲਮ ਦੇ ਬੱਦਲਾਂ ਨੂੰ ਲੀਰੇ ਲੀਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਏਸੇ ਕਰਕੇ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕੋਨੇ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਗਾਇਕਾਂ ਨੇ ਤੇ ਢਾਡੀਆਂ ਨੇ! ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਸਣੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਏ ਹਨ:

1. ਗਿੱਲ ਹਰਦੀਪ ‘ਦੁਨੀਆਂ ਚਲੋ ਚਲੀ ਦਾ ਮੇਲਾ’ ਪੁਸਤਕ ‘ਸੱਚ ਬੋਲਣ ਨੂੰ ਚਿੱਤ ਕਰਦੈ’ (ਪੰਨਾ 119)
2. ਤੇਜੀ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ‘ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੇ ਨਾਮ’ ਪੁਸਤਕ ‘ਸੱਚ ਬੋਲਣ ਨੂੰ ਚਿੱਤ ਕਰਦੈ’ (ਪੰਨਾ 126)
3. ਤੇਜੀ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ‘ਸ੍ਰੀ ਲਾਲ ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਾਸਤਰੀ’ ਪੁਸਤਕ ‘ਸੱਚ ਬੋਲਣ ਨੂੰ ਚਿੱਤ ਕਰਦੈ’ (ਪੰਨਾ 128)
4. ਗਿਆਨੀ ਸੁਰੂਪ ਸਿੰਘ ਕਡਿਆਣੇ ਦੇ ਜੱਬੇ (ਢਾਡੀ) ਵਲੋਂ ਰਿਕਾਰਡ ਐਲਬਮ ‘ਪੰਜਾਬ ਬਚਾਓ’ ‘ਸਿਗਲੀਕਰ ਭੁਖੇ ਪਿਆਰਾਂ ਦੇ’ ਪੁਸਤਕ ‘ਮੱਸਾ ਰੰਘੜ ਬੋਲ ਪਿਆ’ (ਪੰਨਾ 67)
5. ਗਿਆਨੀ ਪਿੰਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੈਸ ਦੇ ਢਾਡੀ ਜੱਬੇ ਵੱਲੋਂ ਰਿਕਾਰਡ ਐਲਬਮ ‘ਮੈਂ ਧਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ’, ‘ਠੱਗ ਏਜੰਟਾਂ ਤੋਂ ਬਚੋ’ ਪੁਸਤਕ ‘ਮੱਸਾ ਰੰਘੜ ਬੋਲ ਪਿਆ’ (ਪੰਨਾ 79)

6. ‘ਕਹਿਣਾ ਨਹੀਂ ਬਾਪੂ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ’ ਗਾਇਕ ਤੇਜੀ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ
ਪੁਸਤਕ ‘ਮੱਸਾ ਰੰਘੜ ਬੋਲ ਪਿਆ’ (ਪੰਨਾ 97)

ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋਈ, ਜੁਲਮ ਹੋਇਆ, ਚਾਰੇ
ਜ਼ਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲਾ ਬਾਗ਼ ਹੋਵੇ, ਦਿੱਲੀ 1984 ਦੀ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇ, ਗਦਰੀ ਬਾਬੇ
ਹੋਣ, ਨੇਤਾ ਜੀ ਸੁਭਾਸ਼ ਬੋਸ ਦੀ ਆਈ. ਐਨ. ਏ. ਦੇ ਯੋਧੇ ਹੋਣ, ਬਜ ਬਜ ਘਾਟ
ਹੋਵੇ, ਆਦਿ ਘਿਨਾਊਣੀਆਂ ਘਠਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਗੀਤਕਾਰ ਨੇ ਲੰਮੀ ਬਾਂਹ ਕਰਕੇ,
ਇਨਕਲਾਬੀ ਸੇਚ ਨੂੰ ਅੰਬਰਾਂ ਤਕ ਉਛਾਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤੇ ਜ਼ਾਲਮ ਹਾਕਮਾਂ ਦੀ ਹੈਂਕੜ
ਨੂੰ ਵਿਅੰਗ ਦੇ ਤੀਰਾਂ ਨਾਲ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਪੁਸਤਕ ‘ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀ’ ਵਿਚ ਗੀਤਕਾਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼
ਚਰਚਾ ਤੇ ਰੰਗਦਾਰ ਫੇਟੇ ਛਪੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਪੁਸਤਕ ਸੰਪਾਦਿਤ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ
ਮਾਂਗਟ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ‘ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ’ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਵੀ ‘ਮਜ਼ਬੂਰੀ
ਬਹੁਤ ਬੁਰੀ’ ਛਪੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। (ਸੰਪਾਦਕ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਮਾਂਗਟ) ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ
ਪੁਸਤਕਾਂ ਅੰਬਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਗੀਤਕਾਰ ਦਾ ਨਾਂ ਸੂਰਜ ਵਾਂਗਰ ਚਮਕਦਾ ਹੈ।

ਗੀਤਕਾਰ ਦੀ ਆ ਰਹੀ ਪੁਸਤਕ ‘ਚਲੋ ਰੱਬ ਭਾਲੀਏ’ ਲਈ ਅਗਾਊਂ
ਮੁਬਾਰਕਾਂ ਤੇ ਉਡੀਕ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਗੀਤਕਾਰ ਨੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਭਟਕਦੇ
ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਰੌਂਗਟੇ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ ਬਿਆਨੇ ਹਨ। ਸਾਧਾਂ, ਪਾਖੰਡੀ
ਬਾਬਿਆਂ, ਲੁਟੇਰੇ ਲੀਡਰਾਂ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈਆਂ ਤੇ ਵਹਿਮਾਂ ਪਾਖੰਡਾਂ ਨੂੰ ਨੰਗਾ
ਕੀਤਾ ਹੈ।

‘ਜਣਾ ਖਣਾ ਅੱਜ ਜਣੇ ਖਣੇ’ ਨੂੰ ਗਾਇਕ ਤੇਜੀ ਰਣਜੀਤ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ
ਤੇ ਡਾਕਟਰ ਬੀ. ਆਰ. ਅੰਬੇਦਕਰ ਆਦਿ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹਸਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ
ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਹਨ। ਤਿੱਖੀ ਤਲਵਾਰ ਵਰਗੀ ਕਲਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਣਾਮ।

ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਮਾਂਗਟ
ਸਰੀ. ਬੀਸੀ.

ਦਾਸ ਦੀ ਬੰਦਨਾ

ਅਸੀਂ ਬੰਦਨਾ ਕਰਦੇ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਦੇ ਦਰ 'ਤੇ ਸੀਸ ਨਿਵਾ ਕੇ ॥
ਹੁਹਾਂ ਖਿੜ ਗਈਆਂ ਨੇ, ਅੱਜ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਪਾ ਕੇ ॥
ਚੱਲ ਆਈਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਜੋ- ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਡਤਿਹ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ॥
ਧੰਨ ਸਤਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ- ਤੇਰੇ ਦਰ ਸੀਸ ਨਿਵਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ॥

ਕੋਈ ਬਾਲ ਨੂੰ ਤਰਸ ਰਹੀ, ਹੈ ਦਾਤਿਆ ਝੋਲੀ ਅੱਡ ਖਲੋਤੀ ॥
ਕੋਈ ਦਾਦੀ ਪੋਤਿਆਂ ਦੀ, ਤੁਹਾਡੇ ਦਰੋਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਏ ਪੋਤੀ ॥
ਅਸੀਂ ਅਰਜੀਆਂ ਲੈ ਆਏ- ਆਪ ਦੀਆਂ ਮੋਹਰਾਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ॥
ਧੰਨ ਸਤਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ- ਤੇਰੇ ਦਰ ਸੀਸ ਨਿਵਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ॥

ਜੋ ਵੀ ਜਿਸਦੇ ਮਨ ਦੀ ਹੈ, ਸਤਗੁਰੂ ਸ਼ਰਧਾ ਹੋ ਜਾਏ ਪੂਰੀ ॥
ਤੁਸੀਂ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਹੋ ਨਾ, ਰਹਿ ਜਾਏ ਕਿਸੇ ਦੀ ਆਸ ਅਧੂਰੀ, ॥
ਖੜ੍ਹੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੇ- ਬੈਰ ਸਭਨਾਂ ਦੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ॥
ਧੰਨ ਸਤਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ- ਤੇਰੇ ਦਰ ਸੀਸ ਨਿਵਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ॥

ਕੋਈ ਖਾਲੀ ਮੁਡਿਆ ਨਹੀਂ, ਸਤਗੁਰੂ ਜੋ ਤੇਰੇ ਦਰ ਆਇਆ ॥
ਤਲਵੀਰ ਤੇ ਦੀਸ਼ ਹੋਰਾਂ ਨੇ, ਆਪ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਨਾਲ ਗਾਇਆ,
ਤੁਸਾਂ ਜੋ ਬੁਲਵਾਇਆ ਏ- ਓਹੀ ਅੱਗੇ ਬੋਲ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ॥
ਧੰਨ ਸਤਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ- ਤੇਰੇ ਦਰ ਸੀਸ ਨਿਵਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ॥

ਦਿੱਤਾ ਸਾਬ ਅਸਾਡਾ ਏ ਹਰਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਲ ਸਾਰੰਗੀ ॥
ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਏ ਦਿਆਲ ਨੇ ਵੀ ਹੋਈ ਭੁੱਲ ਦੀ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗੀ ॥
ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬੈਸ ਕਰੇ- ਸ਼ਬਦ ਤੇਰੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ॥
ਧੰਨ ਸਤਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ- ਤੇਰੇ ਦਰ ਸੀਸ ਨਿਵਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ॥

ਚਲੋ ਰੱਬ ਭਾਲੀਏ

ਕਰ ਆਕੜਾਂ ਕੋਲੋਂ ਲੰਘਨਾ ਏਂ, ਕਿਉਂ ਸੁੱਕੀਆਂ ਖੰਘਾਂ ਖੰਘਨਾ ਏਂ ,
ਮਾੜੇ ਨਾਲੁ ਨਜ਼ਰ ਮਿਲਾ ਲੈ ਓਇੇ- ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤੈਥੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ।
ਇੱਕ ਅੰਦਰ ਝਾਤ ਲਗਾ ਲੈ ਓਇੇ- ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤੈਥੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ।

ਤੇਰਾ ਚਿੱਤ ਕਰੇ ਚਤੁਰਾਈ ਜੋ, ਤੈਨੂੰ ਫਿਰੇ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਜੋ ,
ਮਨਾਂ ਚਿੱਤ ਆਪਣਾ ਸਮਝਾ ਲੈ ਓਇੇ- ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤੈਥੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ।
ਇੱਕ ਅੰਦਰ ਝਾਤ ਲਗਾ ਲੈ ਓਇੇ- ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤੈਥੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ।

ਜਿਉਂ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਪਤਾਸਾ ਏ, ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਕੀ ਭਰਵਾਸਾ ਏ ,
ਭਾਈ ਰੁਸਿਆ ਯਾਰ ਮਨਾ ਲੈ ਓਇੇ- ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤੈਥੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ।
ਇੱਕ ਅੰਦਰ ਝਾਤ ਲਗਾ ਲੈ ਓਇੇ- ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤੈਥੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ।

ਮਨਾਂ ਸਬਰ 'ਚ ਜਿਉਣਾ ਸਿੱਖ ਲੈ ਤੂੰ, ਛੱਡ ਹਉਮੈਂ ਨਿਉਣਾ ਸਿੱਖ ਲੈ ਤੂੰ,
ਮਨੋਂ ਮੈਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਮੁਕਾ ਲੈ ਓਇੇ- ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤੈਥੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ।
ਇੱਕ ਅੰਦਰ ਝਾਤ ਲਗਾ ਲੈ ਓਇੇ- ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤੈਥੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ।

ਫਿਰੇਂ ਰੱਬ ਭਾਲਦਾ ਡੇਰਿਆਂ ਤੋਂ, ਕਿੱਥੇ ਆ ਪੜ੍ਹ ਲੈ ਚਿਹਰਿਆਂ ਤੋਂ ,
ਪਲ ਬਹਿ ਕੇ ਸੁਰਤ ਟਿਕਾ ਲੈ ਓਇੇ- ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤੈਥੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ।
ਇੱਕ ਅੰਦਰ ਝਾਤ ਲਗਾ ਲੈ ਓਇੇ- ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤੈਥੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ।

ਰੱਬ ਕਿੱਧਰੰ ਭਾਲਣ ਜਾਣਾਂ ਏਂ, ਨਾ ਬਿਆਇਆ ਨਾ ਬਿਆਣਾਂ ਏਂ ,
ਰੋਂਦੇ ਨੂੰ ਜਗਾ ਹਸਾ ਲੈ ਓਇੇ- ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤੈਥੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ।
ਇੱਕ ਅੰਦਰ ਝਾਤ ਲਗਾ ਲੈ ਓਇੇ- ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤੈਥੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ।

ਓਹਦੀ ਰਜ਼ਾ 'ਚ ਵਕਤ ਲੰਘਾਈ ਜਾ, ਵਹਿਣੀ ਵਾਲੀਆ ਬੁਕਰ ਮਨਾਈ ਜਾ ,
ਬਾਣੀ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕਮਾ ਲੈ ਓਇੇ- ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤੈਥੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ।
ਇੱਕ ਅੰਦਰ ਝਾਤ ਲਗਾ ਲੈ ਓਇੇ- ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤੈਥੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ।

ਮੰਨ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁੱਖ ਪਾਵੇਂਗਾ, ਤੂੰ ਦਿਆਲ ਬਖਸ਼ਿਆ ਜਾਵੇਂਗਾ ,
ਚੀਮਿਆਂ ਕੀਤੀ 'ਤੇ ਪਛਤਾ ਲੈ ਓਇੇ- ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤੈਥੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ।
ਇੱਕ ਅੰਦਰ ਝਾਤ ਲਗਾ ਲੈ ਓਇੇ- ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤੈਥੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ।

•

ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਧਿਆ ਲੈ

ਇਹ ਗੱਲ ਤੇਰੀ ਤੇ ਨਾ ਮੇਰੀ ॥
ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਘੁੰਮਣ ਘੇਰੀ ॥
ਓਏ ਹਰ ਥਾਉਂ ਚਲਦੀ ਹੋਰਾ-ਫੇਰੀ,
ਜੇ ਖਹਿੜਾ ਛੁਡਵਾਉਣਾ ਏਂ !
ਬੰਦਿਆ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਧਿਆ ਲੈ -
ਜਿਸ ਨੇ ਪਾਰ ਲੰਘਾਉਣਾ ਏਂ ॥

ਉਠ ਕੇ ਸੁਭਾ ਸਵੇਰੇ ਨਹਾ ਲੈ ॥
ਤੇ ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਦਾ ਨਾਮ ਧਿਆ ਲੈ ॥
ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਦਿਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਸਾ ਲੈ,
ਜੇ ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਬਨਾਉਣਾ ਏਂ !
ਬੰਦਿਆ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਧਿਆ ਲੈ -
ਜਿਸ ਨੇ ਪਾਰ ਲੰਘਾਉਣਾ ਏਂ ॥

ਇਹ ਹੈ ਧਨ ਦੌਲਤ ਦਾ ਖੇਲਾ ॥
ਐਵੇਂ ਵਾਧੂ ਹੀ ਝੂਠ ਝਮੇਲਾ ॥
ਓਏ ਤੁਰਨਾ ਛੱਡ ਕੇ ਭਰਿਆ ਮੇਲਾ-
ਇਕ ਦਿਨ ਓਹ ਵੀ ਆਉਣਾ ਏਂ !
ਬੰਦਿਆ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਧਿਆ ਲੈ -
ਜਿਸ ਨੇ ਪਾਰ ਲੰਘਾਉਣਾ ਏਂ ॥

ਜੋਬਨ ਵਿੱਚ ਹੈ ਭੂਤ ਸਵਾਰੀ ॥
ਤੇਰੀ ਮਾਇਆ ਨੇ ਮੱਤ ਮਾਰੀ ॥

ਓਏ ਰਹਿ ਜਾਣੀ ਏਥੇ ਦੌਲਤ ਸਾਰੀ-
ਤੂੰ ਆਖਿਰ ਨੂੰ ਪਛਤਾਉਣਾ ਏਂ !
ਬੰਦਿਆ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਧਿਆ ਲੈ -
ਜਿਸ ਨੇ ਪਾਰ ਲੰਘਾਉਣਾ ਏਂ ॥

ਜਿਦ ਚਾਰ ਕੁ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਹੁਣੀ ॥
ਘਰ ਦਿਆਂ ਚਿੱਟੀ ਚਾਦਰ ਪਾਉਣੀ ॥
'ਦਿਆਲ ਸਿਆਂ' ਚੱਲ ਕਹਿ ਬਟਨ ਦਬਾਉਣੀ -
ਨਾਂ ਘਰ ਨੂੰ ਮੋੜ ਲਿਆਉਣਾ ਏਂ !
ਬੰਦਿਆ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਧਿਆ ਲੈ -
ਜਿਸ ਨੇ ਪਾਰ ਲੰਘਾਉਣਾ ਏਂਤ ॥

(3ੰਹੀ ਛਾਉਣੀ)

ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪਗਡੰਡੀਆਂ

ਦਿੱਲੀ ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਕ 'ਚ ਜਿਹੜਾ ਜ਼਼ਲਮ ਕਮਾਇਆ ਜ਼ਬਰਾਂ ਨੇ ,
ਸੀਸ ਕਲਮ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦਾ ਕੀਤਾ ਘਰ ਘਰ ਹੋਈਆਂ ਘਬਰਾਂ ਨੇ ,
ਵਾਟ ਲੰਬੇਰੀ, ਰਾਤ ਹਨੇਰੀ ਚੌਕ ਸੀਸ ਲਿਆਇਆ ਜੈਤਾ ਜੀ !
ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ- ਵਿੱਚ ਦੀ ਪਗਡੰਡੀ ਪੈਦਲ ਆਇਆ ਜੈਤਾ ਜੀ ।

ਤੱਕ ਭਿਆਨਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਓਸ ਵੇਲੇ ਕੁਝ ਤਾਂ ਡਰਦੇ ਭੱਜ ਗਏ ਸੀ ,
ਰਹਿੰਦੇ ਖੂਹਦੇ ਬੁਜ਼ਦਿਲ ਬੰਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਅੰਦਰੀਂ ਵੜ ਗਏ ਸੀ ,
ਦੁਨੀਆਂਦਾਰੀ, ਨੂੰ ਰੱਖ ਪਾਸੇ ਧਿਆਨ ਲਗਾਇਆ ਜੈਤਾ ਜੀ !
ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ- ਵਿੱਚ ਦੀ ਪਗਡੰਡੀ ਪੈਦਲ ਆਇਆ ਜੈਤਾ ਜੀ ।

ਬੁੱਕਲ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸੀਸ ਪਿਤਾ ਦਾ ਜੈਤਾ ਤੁਰਿਆ ਆਉਂਦਾ ਏ ,
ਘੁੱਟ ਕੇ ਛਾਤੀ ਨਾਲ ਲਗਾ ਗੁਣ ਸਤਗੁਰ ਦੇ ਹੀ ਗਾਉਂਦਾ ਏ ,
ਰੱਖ ਭਰੋਸਾ ਨਾਲ ਦਲੇਰੀ ਸਫਰ ਮੁਕਾਇਆ ਜੈਤਾ ਜੀ !
ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ- ਵਿੱਚ ਦੀ ਪਗਡੰਡੀ ਪੈਦਲ ਆਇਆ ਜੈਤਾ ਜੀ ।

ਪਹੁੰਚ ਮਹਿਲ ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਗੁਜ਼ਰੀ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖ ਲਾਉਂਦਾ ਏ ,
ਨਮਸਕਾਰ ਕਰ ਸੀਸ ਗੋਬਿੰਦ ਦੀ ਝੱਲੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦਾ ਏ ,
ਰੱਖਰੇਟੇ, ਗੁਰੂ ਬੇਟੇ ਦਾ ਅੱਜ ਰੁਤਬਾ ਪਾਇਆ ਜੈਤਾ ਜੀ !
ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ- ਵਿੱਚ ਦੀ ਪਗਡੰਡੀ ਪੈਦਲ ਆਇਆ ਜੈਤਾ ਜੀ ।

'ਹਰਦਿਆਲ ਸਿਆਂ' ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੇਖੇ ਲਾਈ ਸਦਕੇ ਓਸ ਜਵਾਨੀ ਦੇ ,
ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਥਾਂ ਛੱਡ ਦਿਓ ਜੈਕਾਰਾ ਬਲਿਹਾਰੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ,
ਆਖਰੀ ਦਮ ਤਕ ਗੁਰੂਆਂ ਦਾ ਤਦੇ ਸਾਬ ਨਿਭਾਇਆ ਜੈਤਾ ਜੀ !
ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ- ਵਿੱਚ ਦੀ ਪਗਡੰਡੀ ਪੈਦਲ ਆਇਆ ਜੈਤਾ ਜੀ ।
•

ਸਿੰਘ ਜਾਂ ਕੌਰ ਖਿਲਾਉਣਾ ਭੁੱਲੇ

ਪੜ੍ਹਨੇ ਪਾਇਆ ਬੱਚਾ ਤਾਂ ਨਾਓਂ ਸੋਨੂੰ ਸੀ ਲਿਖਵਾਇਆ ,
ਸਿੰਘ ਜਾਂ ਕੌਰ ਲਿਖਾਉਣਾ ਭੁੱਲੇ ਕੀ ਬਣਨਾਂ ਪਛਤਾਇਆ ,
ਐਸੀ ਗਲਤੀ ਕਰਕੇ ਨਾ ਹੁਣ ਫੇਰ ਕਦੇ ਪਛਤਾਵਾਂਗੇ !
ਜਦ ਹਿੰਦੂ ਭਾਈ ਹਿੰਦੂ ਲਿਖਦੇ ਅਸੀਂ ਵੀ ਸਿੱਖ ਲਿਖਵਾਵਾਂਗੇ !

ਐਫੀਡਿਵਟ ਬਣਾਇਆ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਗਲਤੀ ਜਾਪੇ ,
ਬਾਬੂ ਜੀ ਨੇ ਫੇਥ ਮੂਹਰੇ ਸੀ ਅਥੇ ਹਿੰਦੂ ਲਿਖਤਾ ਆਪੇ ,
ਏਦਾਂ ਹੀ ਹੋਊ ਕੰਮ ਸਾਡਾ ਜਦ ਅੱਖਾਂ ਮੀਟ ਕਰਵਾਵਾਂਗੇ !
ਜਦ ਹਿੰਦੂ ਭਾਈ ਹਿੰਦੂ ਲਿਖਦੇ ਅਸੀਂ ਵੀ ਸਿੱਖ ਲਿਖਵਾਵਾਂਗੇ !

ਜਿੰਨੀ ਵਾਰੀ ਵੀ ਫਾਰਮ ਅਸੀਂ ਭਰਿਆ ਜਾਂ ਭਰਵਾਇਆ ,
ਕੌਣ ਅਸੀਂ ਹਾਂ? ਕੀ ਹੈ ਲਿਖਣਾ! ਕਦੇ ਖਿਆਲ ਨਾ ਆਇਆ ,
ਜੋ ਅਣਗਹਿਲੀ ਪਹਿਲੋਂ ਕੀਤੀ ਮੁੜ ਕੇ ਨਾ ਦੁਹਰਾਵਾਂਗੇ !
ਜਦ ਹਿੰਦੂ ਭਾਈ ਹਿੰਦੂ ਲਿਖਦੇ ਅਸੀਂ ਵੀ ਸਿੱਖ ਲਿਖਵਾਵਾਂਗੇ !

ਨਾਓਂ ਲਿਖਵਾਉਣ ਵੇਲੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਰੱਖਣਾ ਖਿਆਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ,
ਤਾਹੀਓਂ ਮਰਦਮ ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਵੇਲੇ ਸਾਡੀ ਗਿਣਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਪੂਰੀ ,
ਨਹੀਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਅਖਵਾਉਨੇ ਹਾਂ ਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਅਖਵਾਵਾਂਗੇ !
ਜਦ ਹਿੰਦੂ ਭਾਈ ਹਿੰਦੂ ਲਿਖਦੇ ਅਸੀਂ ਵੀ ਸਿੱਖ ਲਿਖਵਾਵਾਂਗੇ !

ਦੋ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਹਰੇ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਪੂਰਾ ਅਮਲ ਕਮਾਇਆ ,
ਚੰਗਾ ਲੱਗੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਮਾੜਾ 'ਦਿਆਲ' ਨੇ ਸੱਚ ਸੁਣਾਇਆ ,
ਆਪ ਵੀ ਚੇਤੇ ਰੱਖਾਂਗੇ, ਨਾਲੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਰਵਾਵਾਂਗੇ !
ਐਸੀ ਗਲਤੀ ਕਰਕੇ ਨਾ ਹੁਣ ਫੇਰ ਕਦੇ ਪਛਤਾਵਾਂਗੇ !
ਜਦ ਹਿੰਦੂ ਭਾਈ ਹਿੰਦੂ ਲਿਖਦੇ ਅਸੀਂ ਵੀ ਸਿੱਖ ਲਿਖਵਾਵਾਂਗੇ !!

ਰੰਗਰੇਟਾ

“ਜੂਲਮ ਹੰਦਾਇਆ ਪਿੰਡੇ ਉੱਤੇ, ਅੱਜ ਸੋਂ ਰੋਵਾਂ ਜੱਗ ਹੱਸੇ
ਜਿਸ ਤਨ ਲੱਗੀਆਂ ਸੋ ਈ ਜਾਣੇ ਤੇ ਕੌਣ ‘ਦਿਆਲ’ ਨੂੰ ਦੱਸੇ।
ਸ਼ਾਇਰ ਜੋ ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ, ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਗਾਇਆ—
ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਹਿੱਕ ਨਾਲੁ ਲਾਇਆ।”

ਦਸਮ ਪਿਤਾ ਨਾਲੁ ਹਰ ਜੰਗ ਦੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਡਰਜ਼ ਨਿਭਾਇਆ ਤਾਂ,
ਸਿਦਕ ਦਾ ਪੱਕਾ ਓਟ ਤਕਾਨਾ ਜ਼ਰਾ ਜਿੰਨਾ ਘਬਰਾਇਆ ਤਾਂ
ਸਮਝਿਆ ਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਹੀ ਮਜ਼ਬੀ ਸਿੱਖ ਅਖਵਾਉਨਾਂ ਮੈਂ
ਦੁਨੀਆਂ ਵਾਲਿਓ ਸੋਚੋ ਇੱਕ ਪਲ ਰੰਗਰੇਟਾ ਅਖਵਾਉਨਾਂ ਮੈਂ
ਦਸਮ ਪਿਤਾ ਦੀ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਹੋਈ ਗੁਰੂ ਬੇਟਾ ਅਖਵਾਉਨਾਂ ਮੈਂ ॥

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕ ਗੁਰੂ ਵਾਲਾ ਬਣਿਆ ਗੁਰੂਦੁਆਰੇ ਆਇਆ ਤਾਂ
ਚੌਧਰ ਭੁੱਖੇ ਚੌਧਰੀਆਂ ਨੇ ਖੂਜੇ ਦਬਕ ਬਿਠਾਇਆ ਤਾਂ
ਭਾਈ ਜੈਤੇ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਿੱਚੋਂ ਖੜ੍ਹਾ ਦੁਹਾਈਆਂ ਪਾਉਨਾਂ ਮੈਂ
ਨਫਰਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਆਪਣਾ ਗੁਰੂਘਰ ਵੱਖ ਬਣਾਉਨਾਂ ਮੈਂ
ਦਸਮ ਪਿਤਾ ਦੀ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਹੋਈ ਗੁਰੂ ਬੇਟਾ ਅਖਵਾਉਨਾਂ ਮੈਂ ॥

ਜਦ ਧੀ ਹੋਈ ਵਿਆਹਵਣ ਜੋਗੀ ਕਾਰਜ ਧੀ ਦਾ ਧਰਿਆ ਤਾਂ
ਜੰਝ ਉਤਾਰਾਂ ਕਿੱਥੇ ਇਸਦੀ, ਸੋਚ ਸੋਚ ਸਿਰ ਫੜਿਆ ਤਾਂ
ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਹੀ ਖਿਆਲਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਬਹਿ ਬਹਿ ਸਮਾਂ ਲੰਘਾਉਨਾਂ ਮੈਂ
ਆਖਿਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਅੱਕ ਥੱਕ ਕੇ ਜੰਝ ਘਰ ਵੀ ਵੱਖ ਬਣਾਉਨਾਂ ਮੈਂ
ਦਸਮ ਪਿਤਾ ਦੀ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਹੋਈ ਗੁਰੂ ਬੇਟਾ ਅਖਵਾਉਨਾਂ ਮੈਂ ॥

ਉਮਰ ਬਿਤਾ ਲਈ ਆਖਿਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਮਰਨ ਦੀ ਵਾਰੀ ਆਈ ਤਾਂ,
ਕਿੱਥੇ ਫੂਕਣਗੇ ਘਰ ਵਾਲੇ ਮੈਨੂੰ ਚਿਤਾ ਬੜੀ ਸਤਾਈ ਤਾਂ
ਅੱਕ ਥੱਕ ਕੇ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨ ਘਾਟ ਵੀ ਆਪਣਾ ਵੱਖ ਬਣਾਉਨਾਂ ਮੈਂ!
ਦਸਮ ਪਿਤਾ ਦੀ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਹੋਈ ਗੁਰੂ ਬੇਟਾ ਅਖਵਾਉਨਾਂ ਮੈਂ ।

ਕਾਹਤੋਂ ਕਹਿਣ ਅਧਰਮੀ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਹਾਲ ਸੁਣਾਵਾਂ ਮੈਂ
ਫਰਿਆਦੀ ਫਰਿਆਦਾਂ ਕਰਦਾ ਦੱਸੋ ਕਿੱਧਰ ਨੂੰ ਜਾਵਾਂ ਮੈਂ
ਕਿੱਥੇ ਸੁਣੀ ਫਰਿਆਦ ਨਾ ਮੇਰੀ ‘ਦਿਆਲ’ ਖੜ੍ਹਾ ਕੁਰਲਾਉਨਾਂ ਮੈਂ!
ਦੁਨੀਆਂ ਵਾਲਿਓ ਸੋਚੋ ਇੱਕ ਪਲ ਰੰਗਰੇਟਾ ਅਖਵਾਉਨਾਂ ਮੈਂ
ਦਸਮ ਪਿਤਾ ਦੀ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਹੋਈ ਗੁਰੂ ਬੇਟਾ ਅਖਵਾਉਨਾਂ ਮੈਂ ॥

ਮੂਨ ਹੈ ਗੁੜਾ ਲਾਲ

ਏਕ ਨੂਰ ਤੇ ਸਭ ਜਗ ਉਪਜਿਆ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਭੁੱਲੋ ,
ਫੈਲੀ ਨਫਰਤ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਮਰਨ ਮਾਰਨ ਉੱਤੇ ਭੁੱਲੋ ॥
ਨਾਈ ਛੀਂਬੇ ਝੀਰ ਚੁੜ੍ਹੇ ਕਹਿ ਕਿਉਂ ਪਾਉਨੇ ਆਂ ਫਟਕਾਰ !

(ਦੱਸੋ ਭਾਈ ਰੌਲਾ ਕਾਹਦਾ)

ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਰ ਜਾਤ ਦੇ ਹਰ ਬੰਦੇ ਦਾ ਮੂਨ ਹੈ ਗੁੜਾ ਲਾਲ ।

(ਦੱਸੋ ਫਿਰ ਰੌਲਾ ਕਾਹਦਾ)

ਉਏ ਲੋਕੋ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਖਿਆਲ- ਰਹੇ ਹਾਂ ਸੱਚ ਨੂੰ ਮਨੋਂ ਵਿਸਾਰ ॥

(ਦੱਸੋ ਭਾਈ ਰੌਲਾ ਕਾਹਦਾ)

ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜੋ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਯਾਰੋ ,
ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਵੀ ਸੀ ਛੀਂਬੇ ਭਾਈ ਕੁਝ ਤਾਂ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰੋ ,
ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੁਲਾਹੇ ਸਨ ਸੀ ਤਾਂ ਰਵੀਦਾਸ ਚਮਿਆਰ !

(ਦੱਸੋ ਭਾਈ ਰੌਲਾ ਕਾਹਦਾ)

ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਰ ਜਾਤ ਦੇ ਹਰ ਬੰਦੇ ਦਾ ਮੂਨ ਹੈ ਗੁੜਾ ਲਾਲ ।

(ਦੱਸੋ ਫਿਰ ਰੌਲਾ ਕਾਹਦਾ)

ਉਏ ਲੋਕੋ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਖਿਆਲ- ਰਹੇ ਹਾਂ ਸੱਚ ਨੂੰ ਮਨੋਂ ਵਿਸਾਰ ॥

(ਦੱਸੋ ਭਾਈ ਰੌਲਾ ਕਾਹਦਾ)

ਪੰਨ ਗੂਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਜਦ ਸਾਜੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ ,
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚੌਂ ਬਹੁਤੇ ਸ਼ੁਦਰ ਸਨ, ਜੋ ਸਦਾ ਜਾਂਦੇ ਸਤਿਕਾਰੇ ,
ਸਿੱਖ ਕਹਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਨਾਂ ਤਾਂ ਮਨਾਂ ਆਪਣਾ ਆਪ ਸੰਭਾਲ !

(ਦੱਸੋ ਭਾਈ ਰੌਲਾ ਕਾਹਦਾ)

ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਰ ਜਾਤ ਦੇ ਹਰ ਬੰਦੇ ਦਾ ਮੂਨ ਹੈ ਗੁੜਾ ਲਾਲ ।

(ਦੱਸੋ ਫਿਰ ਰੌਲਾ ਕਾਹਦਾ)

ਉਏ ਲੋਕੋ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਖਿਆਲ- ਰਹੇ ਹਾਂ ਸੱਚ ਨੂੰ ਮਨੋਂ ਵਿਸਾਰ ॥

(ਦੱਸੋ ਭਾਈ ਰੌਲਾ ਕਾਹਦਾ)

ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੀਏ ਸੁਣੀਏ ਉਸ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕਮਾਈਏ ,

'ਦਿਆਲ' ਕਰੋ 'ਤੇਜ਼ੀ' ਨੂੰ ਆਪਾਂ ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਬਣਾਈਏ ,

ਅਮਲ ਕਮਾਇਆਂ ਘਰਨਾ ਵਾਲਾ ਉੱਠਦਾ ਨਹੀਂ ਸਵਾਲ !

(ਦੱਸੋ ਭਾਈ ਰੌਲਾ ਕਾਹਦਾ)

ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਰ ਜਾਤ ਦੇ ਹਰ ਬੰਦੇ ਦਾ ਮੂਨ ਹੈ ਗੁੜਾ ਲਾਲ ॥

(ਦੱਸੋ ਫਿਰ ਰੌਲਾ ਕਾਹਦਾ)

ਮਿੰਨਤ ਨਾਲ ਜਗ ਕੁ ਕਰੋ ਖਿਆਲ- ਰਹੇ ਹਾਂ ਸੱਚ ਨੂੰ ਮਨੋਂ ਵਿਸਾਰ ॥

(ਦੱਸੋ ਭਾਈ ਰੌਲਾ ਕਾਹਦਾ)

(ਗਾਇਕ- ਤੇਜ਼ੀ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਲਗੂ ਦਾ ਰੰਗ ਲਾਲ ਕਿਉਂ)

•

ਸਿੱਖ ਸਿੱਖੀ ਤੋਂ ਦੂਰ

ਜਦ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਆਇਆ ਸੀ ,
ਸਿੱਖੀ ਵਾਲਾ ਬੂਟਾ ਲਾਇਆ ਸੀ ,
ਵਹਿਮਾਂ ਭਰਮਾਂ ਚੌਂ ਕੱਢ ਸਾਨੂੰ-
ਗੁਰਾਂ ਸਿੱਧੇ ਰਸਤੇ ਪਾਇਆ ਸੀ ,
ਅੱਜ ਸਿੱਖ ਵੀ ਠੱਗਾਂ ਦੇ ਡੇਰਿਆਂ ਤੋਂ ਜਾ ਜਾ ਮੱਥਾ ਰਗੜਾ ਰਿਹਾ !
ਅਫਸੋਸ ਹੈ ਕੇ ਜੀ ਸਿੱਖ ਸਿੱਖੀ ਤੋਂ ਅੱਜ ਦੂਰ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ।

ਸੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸੱਚੇ ਦੀ ਭਾਲ ਰਹੇ ,
ਭਾਈ ਬਾਲਾ ਜੀ ਸਦਾ ਨਾਲ ਰਹੇ ,
ਗੁਰਬਾਣੀ ਸ਼ਬਦ ਉਚਾਰ ਕੇ ਤੇ-
ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਕਰ ਨਿਹਾਲ ਰਹੇ ,
ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਅੱਖਾਂ ਮੀਚ ਕੇ ਤੱਕੇ ਕਿੱਦਾਂ ਰਬਾਬ ਵਜਾ ਰਿਹਾ !
ਅਫਸੋਸ ਪਰ ਜੀ ਸਿੱਖ ਸਿੱਖੀ ਤੋਂ ਅੱਜ ਦੂਰ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ।

ਰਸ ਅਮ੍ਰਿਤ ਬਣੀ ਚੱਖ ਕੇ ,
ਮਨ ਨੂੰ ਵੱਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ,
ਦਰਸ਼ਨ ਹੁੰਦੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ-
ਨਨਕਾਣੇ ਵੱਲ ਨੂੰ ਤੱਕ ਕੇ ,
ਉਪਦੇਸ਼ ਜੋ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਸੀ ਦਿਤਾ ਕਿਉਂ ਮਨੋਂ ਭੁਲਾ ਰਿਹਾ !
ਅਫਸੋਸ ਪਰ ਜੀ ਸਿੱਖ ਸਿੱਖੀ ਤੋਂ ਅੱਜ ਦੂਰ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ।

ਅੰਰਤ ਨੂੰ ਜੋ ਬੜ੍ਹੇ ਮਾਣ ਦੀ ,
ਗੱਲ ਹੈ ਸਾਰੇ ਦੁਨੀਆਂ ਜਾਣ ਦੀ ,

ਲੁਕਿਆ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ-
ਮੈਨੂੰ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦੀ ,
ਜੰਮਣੋਂ ਕਿਉਂ ਡਰਦਾ ਧੀ ਨੂੰ ਪਿਓ ਕੁਖ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮੁਕਾ ਰਿਹਾ !
ਅਫਸੋਸ ਪਰ ਜੀ ਸਿੱਖ ਸਿੱਖੀ ਤੋਂ ਅੱਜ ਦੂਰ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ।

ਸੱਚੀ ਸੁੱਚੀ ਕਿਰਤ ਕਮਾਣ ਦੀ ,
ਵੰਡ ਛਕਣ ਅਤੇ ਛਕਾਣ ਦੀ ,
ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਸਤਗੁਰਾਂ ਨੇ-
ਰਸਮ ਜੋ ਲੰਗਰ ਚਲਾਣ ਦੀ . ਥਾ
ਪਰ ਅੱਜ ਤਾਂ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਮਾੜੇ ਤੋਂ ਥੋਰ ਥੋਰ ਰਿਹਾ !
ਅਫਸੋਸ ਪਰ ਜੀ ਸਿੱਖ ਸਿੱਖੀ ਤੋਂ ਅੱਜ ਦੂਰ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ !
ਸਿੱਖੀ ਤੋਂ ਕੋਹਾਂ ਦੂਰ ਜੀ 'ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਆ ਦਿਆਲੁ' ਗੁਰਸਿੱਖ ਕਹਾ ਰਿਹਾ !
ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਏ ਦਿਆਲੁ ਤੋਂ ਖੁਦ ਖੁਦਾ ਇਹੀ ਲਿਖਵਾ ਰਿਹਾ !
ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਆ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਰਣਜੀਤ ਤੇਜੀ ਗਾ ਰਿਹਾ ॥

ਅਬਦੂਲ ਤੋਂ ਅਜਮੇਰ ਸਿਓਂ

(ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਵੀ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜਾਂ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸ਼ਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਭਰੇ ਇਕੱਠ ਵਿੱਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਭੀਜ ਵਿੱਚ ਅਬਦੂਲ ਤਰਾਨੀ (ਜਿਹੜਾ ਅੰਰਗਜ਼ੇਬ ਦੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਸੂਹੀਏ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸਿਪਾਹੀ ਸੀ, ਜੋ ਧਰਮ ਬਦਲ ਕੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣਿਆ ਸੀ) ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਸਾਰਾ ਅੱਖੀਂ ਡਿੱਠਾ ਹਾਲ ਦੇਖ ਸਭ ਕੁਝ ਭੁੱਲ ਗੁਰੂ ਦਾ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਿੰਘ ਸਜ ਅਬਦੂਲ ਤਰਾਨੀ ਤੋਂ ਨਾਮ ਬਦਲ ਹੋਰਾਂ ਵਾਂਗ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਬਣ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਅੰਰਗਜ਼ੇਬ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਖਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦਾ ਹੀ ਚਾਕਰ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਦੋ ਹੱਥ ਵੀ ਕਰਾਂਗਾ। ਸੋ ਪਾਠਕੋਂ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੋ ਜੀ:)

ਸੀਸ ਚਾਹੀਦਾ ਸੰਗਤ ਜੀ ਜਦ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਫਰਮਾਇਆ ॥
ਦਯਾ ਰਾਮ ਫਿਰ ਸੰਗਤ ਚੌਂ ਉੱਠ ਸੀਸ ਤਲੀ ਧਰ ਆਇਆ ॥
ਧਰਮ-ਹਿੰਮਤ-ਮੋਹਕਮ ਸਾਹਿਬ ਦਾ, ਵਾਹ ਧੰਨ ਤੱਕਿਆ ਜੇਰਾ ਮੈਂ ॥
ਜਦ ਸੀਸ ਪੰਜਾਂ ਨੇ, ਅਰਪਨ ਕੀਤੇ ਤਾਂ ਤਨ ਮਨ ਸੌਂਪਿਆ ਮੇਰਾ ਮੈਂ ॥

ਪੰਜ ਬਾਣੀਆਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਸਤਗੁਰੂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜਦੋਂ ਬਣਾਇਆ ॥
ਫਿਰ ਪੰਜਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪ ਛਕਾਇਆ ॥
ਓਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਲੈ ਮੈਂ ਵੀ, ਨਾਮ ਬਦਲ ਲਿਆ ਮੇਰਾ ਮੈਂ ॥
ਅਜ ਤੋਂ ਮੈਂ ਅਜਮੇਰ ਸਿਓਂ ਹਾਂ, ਹੁਣ ਨਹੀਂ ਚਾਕਰ ਤੇਰਾ ਮੈਂ ॥

ਅੱਜ ਆਮ ਬੰਦੇ ਤੋਂ ਬਣੇ ਦੇਵਤੇ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖੀਆਂ ਮੂਹਰੇ ॥
ਦਾਹੜੇ ਸੋਹੜੇ ਸਿਰ ਦਸਤਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੱਥ ਸ਼ਮਸੀਰਾਂ ਸੂਰੇ ॥

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਜੋ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਵਿੱਚ, ਤੱਕਿਆ ਨਵਾਂ ਸਵੇਰਾ ਮੈਂ ॥
ਅਜ ਤੋਂ ਮੈਂ ਅਜਮੇਰ ਸਿਓਂ ਹਾਂ, ਹੁਣ ਨਹੀਂ ਚਾਕਰ ਤੇਰਾ ਮੈਂ ॥

ਓਦੇ ਜਾਲਮਾਂ ਤੇਰੇ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੈਂ ਤੱਕੇ ਦਿਨ ਸੀ ਕਾਲੇ ॥
ਇੱਕ-ਅੱਧਾ ਨਾ ਪਾਪੀਆ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੀਤੇ ਜੁਲਮ ਭੂੰ ਬਾਹਲੇ ॥
ਪਛਤਾਉਨਾ ਅੱਜ ਅੱਖੀਆਂ ਬੁੱਲ੍ਹਗੀਆਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਢੋਇਆ ਨ੍ਹੇਰਾ ਮੈਂ ॥
ਅਜ ਤੋਂ ਮੈਂ ਅਜਮੇਰ ਸਿਓਂ ਹਾਂ, ਹੁਣ ਨਹੀਂ ਚਾਕਰ ਤੇਰਾ ਮੈਂ ॥

ਮੈਂ ਪਾਪੀ ਹਾਂ ਬਸ਼ੇਸ਼ ਮੈਨੂੰ ਜਦ ਗੁਰ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਧਾਇਆ ॥
ਧੰਨ ਧੰਨ ਕਲਰੀਆਂ ਵਾਲਾ ਜਿਸ ਹਰਦਿਆਲ ਸਿਓਂ ਲੜ ਲਾਇਆ,
ਜਿਹੜਾ ਆਪਣਾ ਲੈਣਾ ਦੇਣਾ ਓਹ, ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਕਤੂੰ ਨਥੇੜਾ ਮੈਂ ॥
ਅੱਜ ਤੋਂ ਮੈਂ ਅਜਮੇਰ ਸਿਓਂ ਹਾਂ, ਹੁਣ ਨਹੀਂ ਚਾਕਰ ਤੇਰਾ ਮੈਂ ॥

•

ਪੁੱਤਰਾਂ ਦਾ ਦਾਨੀ

“ਪਟਨੇ ਦੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸੀ ਰਹਿਬਰ—
ਰੱਬ ਦਾ ਘੱਲਿਆ ਆਇਆ !
ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ, ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ -
ਗੋਬਿੰਦ ਨਾਮ ਪਰਾਇਆ
ਮਾਤਾ ਗੁਜ਼ਰੀ ਜੀ, ਦੀ ਅੱਖ ਦਾ ਤਾਰਾ -
ਜਿਸਦਾ ਕੋਈ ਨਾ ਸਾਨ੍ਹੀ !
ਨਮਸਕਾਰ ਲੱਖ ‘ਦਿਆਲ’ ਦੀ ਉਸਨੂੰ -
ਜੋ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦਾ ਦਾਨੀ !” ।

•

ਗੁਰੂ ਰਵੀਦਾਸ ਅਵਤਾਰ

ਭਾਈ ਸੰਮਤ ਚੌਦਾਂ ਸੌ ਅਤੇ ਤੇਤੀ, ਗੋਵਰਧਨਪੁਰ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ,
ਗੁਰੂ ਰਵੀਦਾਸ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਿਆ- ਪ੍ਰਭੂ ਲੀਨ ਹੋਏ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ ,
ਬੇਗਮਪੁਰਾ ਸ਼ਹਿਰ ਕਾ ਨਾਓਂ ਮੁੱਖ ਚੌਂ ਸ਼ਬਦ ਉਚਾਰ ਰਿਹਾ !
ਜੁੱਤੀਆਂ ਗੰਢਦਾ ਗੰਢਦਾ ਬਈ ਕਰ ਸਭ ਦਾ ਬੇੜਾ ਪਾਰ ਰਿਹਾ ।

ਵੇਦਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਸੀ ਵਿਤਕਰੇ ਪਾਉਂਦੇ ਤੇ ,
ਬਈ ਜੋ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਪੰਡਤ ਆਪਣੇ- ਆਪ ਵਿਦਵਾਨ ਕਹਾਉਂਦੇ ,
ਆਪ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਉੱਚੇ ਸੁੱਚੇ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਚਮਿਆਰ ਕਿਹਾ !
ਭਾਈ ਵੇਖੋ ਕਿੱਦਾਂ ਰਵੀਦਾਸ ਗੁਰੂ ਸੱਚ ਅਤੇ ਝੂਠ ਨਿਤਾਰ ਰਿਹਾ ।

ਕਰਮਾ ਬਾਈ ਸਤਗੁਰੂ ਆਪਣੇ ਨੂੰ, ਸੀ ਨਿੱਤ ਭੋਗ ਲਵਾਉਂਦੀ ਜੋ ,
ਬਈ ਜਗਨ ਨਾਥ ਦੇ ਵਿੱਚ ਤੱਕੋ- ਅਜ ਖਿਚੜੀ ਵਰਤਾਉਂਦੀ ,
ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦੇ ਲੜ ਲੱਗ ਮੀਰਾਂ ਦਾ ਵੀ ਹੋ ਅਥਾਰ ਗਿਆ
ਰਵੀਦਾਸ ਗੁਰੂ ਪੱਖਰੀ ਤਾਰੀ ਤੇ ਤਰ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਗਿਆ ।

ਕਈ

ਤਰ ਗਏ ਕੀ ਸਕੰਦਰ ਲੋਧੀ ਜਹੋ, ਮੈਂ ਨੂੰ ਮਨੋਂ ਮੁਕਾ ਲਈਏ ਜੋ ,
ਬਈ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਰਮਜ਼ ਸਮਝ ਕੇ- ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਬਣਾ ਲਈਏ ,
'ਵਹਿਣੀ ਵਾਲੀਆ ਦਿਆਲ' ਤਾਂ ਯਾਰੇ ਸਭ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ ਗੁਜ਼ਾਰ ਰਿਹਾ !
ਵੇਖੋ ਕਿੱਦਾਂ ਭਾਈ ਰਵੀਦਾਸ ਗੁਰੂ ਸੱਚ ਤੇ ਝੂਠ ਨਿਤਾਰ ਰਿਹਾ ।
ਜੁੱਤੀਆਂ ਗੰਢਦਾ ਗੰਢਦਾ ਬਈ ਕਰ ਸਭ ਦਾ ਬੇੜਾ ਪਾਰ ਰਿਹਾ ।
ਰਵੀਦਾਸ ਗੁਰੂ ਪੱਖਰੀ ਤਾਰੀ ਤੇ ਤਰ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਗਿਆ ॥

(ਗਾਇਕ : ਤੇਜੀ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਲਹੁ ਦਾ ਰੰਗ ਲਾਲ ਕਿਉਂ)

•

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸ ਵਿੱਚ ਮਸਤੀ

(ਗੁਰੂ ਆਪਣੇ ਭਟਕੇ ਹੋਏ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾਉਣਾ ਲਈ ਸਦਾ ਹੀ ਉਡੀਕਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਸਿੱਖ ਜਦੋਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਧਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਗੁੰਜਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।)

ਇਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸ ਵਿੱਚ ਮਸਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਮਸਤੀ ਏਨੀ ਸਸਤੀ ਨਹੀਂ, ਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਚਾਹੁੰਨਾਂ ਸਿੱਖਾ ਤੂੰ- ਤੈਨੂੰ ਸਿਦਕ ਨਿਭਾਉਣਾ ਪੈਜੂਗਾ। ਆ ਛਕ ਲੈ ਛਕ ਲੈ ਜੀ ਸਦਕੇ- ਤੈਨੂੰ ਸੀਸ ਲਹਾਉਣਾ ਪੈਜੂਗਾ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਆਪਣੇ ਜੌਹਰ ਵਿਖਾਵੇਗਾ, ਗਿੱਦੜੇ ਤੈਨੂੰ ਖੋਰ ਬਣਾਵੇਗਾ। ਤੈਨੂੰ ਜੂਝਣਾ ਪਉ ਮੈਦਾਨਾਂ ਵਿੱਚ- ਸਿਰ ਤਲੀ ਟਿਕਾਉਣਾ ਪੈਜੂਗਾ। ਆ ਛਕ ਲੈ ਛਕ ਲੈ ਜੀ ਸਦਕੇ- ਤੈਨੂੰ ਸੀਸ ਲਹਾਉਣਾ ਪੈਜੂਗਾ।

ਚਰਖੜੀਏਂ ਚੜ੍ਹਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ, ਤੈਨੂੰ ਭੁੱਖਿਆਂ ਲੜਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ। ਤੈਨੂੰ ਭਾਣਾ ਮੰਨ ਕੇ ਸਤਗੁਰ ਦਾ- ਬੰਦ ਬੰਦ ਕਟਵਾਉਣਾ ਪੈਜੂਗਾ। ਆ ਛਕ ਲੈ ਛਕ ਲੈ ਜੀ ਸਦਕੇ- ਤੈਨੂੰ ਸੀਸ ਲਹਾਉਣਾ ਪੈਜੂਗਾ।

ਰੱਬ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਧਰ ਦੂ ਤੇਰੇ 'ਤੇ, ਐਸੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਦੂ ਤੇਰੇ ਤੇ। ਤੈਨੂੰ ਕੱਲਿਆਂ ਸਵਾ ਲੱਖ ਵੈਰੀ ਨਾ'- ਕਿਤੇ ਮੱਸਾ ਲਾਉਣਾ ਪੈਜੂਗਾ। ਆ ਛਕ ਲੈ ਛਕ ਲੈ ਜੀ ਸਦਕੇ- ਤੈਨੂੰ ਸੀਸ ਲਹਾਉਣਾ ਪੈਜੂਗਾ।

ਤੂੰ ਜੁਲਮ ਦੀ ਪ੍ਰਾਤਰ ਲੜਨਾ ਏ, ਅਤੇ ਰਹਿਮ ਵੀ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਏ, ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਏ ਦਿਆਲ ਨੂੰ ਚਰਨੀ ਤੇਰੇ ਸੀਸ ਝੁਕਾਉਣਾ ਪੈਜੂਗਾ। ਆ ਛਕ ਲੈ ਛਕ ਲੈ ਜੀ ਸਦਕੇ- ਤੈਨੂੰ ਸੀਸ ਲਹਾਉਣਾ ਪੈਜੂਗਾ।

ਭਾਈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਜੀ

ਟ੍ਰੈਟਿਆ

ਬਕਿਆ ਸੀ ਟ੍ਰੈਟਿਆ ਸੀ ਪੈਂਡੇ ਨੂੰ ਮੁਕਾਏ ਕੇ ।
ਨੀਵੀਂ ਪਾਈ ਬੈਠਾ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਆਏ ਕੇ ।
ਗੁਰੂ ਚਰਨਾਂ ਨਾਲ ਜਦੋਂ ਮੱਥੇ ਨੂੰ ਛੁਹਾ ਲਿਆ ।
ਨੰਦ ਲਾਲ ਜੀ ਸੀ-ਜੋ ਆਨੰਦ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ।

ਪ੍ਰਾਲੀ ਰੱਬ ਆਇਆ ਹਾਂ ਜਾਵਾਂਗਾ ਝੋਲੀ ਭਰ ਕੇ,
ਮਨੋ ਮਨ ਸੋਚਦਾ ਦੀਦਾਰੇ ਅੱਜ ਕਰ ਕੇ ।
ਛੱਡ ਕੇ ਜਹਾਨ ਲਿਵ ਪ੍ਰਭੂ ਜੀ ਨਾਲ ਲਾ ਗਿਆ।
ਨੰਦ ਲਾਲ ਜੀ ਸੀ-ਜੋ ਆਨੰਦ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ।

ਭੁਲਿਆ ਜਹਾਨ ਬੱਸ ਇੱਕੋ ਗੱਲ ਜਾਣਦਾ ।
ਮਾਣ ਤੇਰੇ ਦਰੋਂ ਮੈਨੂੰ ਕੂਕਰ ਕਹਾਣਦਾ ।
ਆਉਣ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸਾਰਾ ਚੱਕਰ ਮੁਕਾ ਗਿਆ।
ਨੰਦ ਲਾਲ ਜੀ ਸੀ-ਜੋ ਆਨੰਦ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ।

ਕਵੀ ਤਾਂ ਬਬੇਰੇ ਕੋਈ ਹੈਨੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਣ ਦਾ ।
ਦੱਸੋ ਕਿਹੜਾ ਜੋ- ਜੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਨੂੰ ਨੀ ਜਾਣਦਾ,
ਸਿਫਤ-ਸਲਾਹ ਜੋ ਦਸਮੇਸ਼ ਜੀ ਦੀ ਗਾ ਗਿਆ।
ਨੰਦ ਲਾਲ ਜੀ ਸੀ-ਜੋ ਆਨੰਦ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ।

ਧੰਨ ਦਸਮੇਸ਼ ਨੂੰ ਤੇਰੀ ਧੰਨ ਵਡਿਆਈ ਏ
ਕਵੀਆਂ ਦੀ ਸੋਭਾ ਜਿਹੜੀ ਤੁਸਾਂ ਨੇ ਵਧਾਈ ਏ
'ਵਹਿਣੀ ਵਾਲੀਏ' ਤੇ ਕਰ ਕਿਰਪਾ ਲਿਖਾ ਗਿਆ।

ਕਵੀਆਂ ਦਾ ਪੱਲਾ ਹੱਥ ਗੁਰੂ ਦੇ ਫੜਾ ਗਿਆ ॥
 'ਦਿਆਲ' ਭਟਕੇ ਨੂੰ ਰਾਹ ਸਿਧੇ ਪਾਗਿਆ ।
 ਨੰਦ ਲਾਲ ਜੀ- ਸੀ ਨੰਦ ਸਿੰਘ ਅਖਵਾ ਗਿਆ ॥
 ਜਿੰਦ ਜਿੰਦਗਾਨੀ ਲੇਖੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਲਾ ਗਿਆ ॥॥
 •

ਭਗਤ ਕਬੀਰਾ

ਸੱਚ ਦਾ ਮਾਰਗ ਧਰਮ ਦੀ ਪੌੜੀ, ਵਿਰਲੇ ਵਿਰਲੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ॥
 ਭਗਤ ਕਬੀਰਾ ਜੀ- ਹਰ ਪਲ ਹਰਿ ਹਰਿ ਕਰਦੇ ॥
 ਭਗਤ ਕਬੀਰਾ ਜੀ, ਹਰਦਮ ਹਰਿ ਹਰਿ ਕਰਦੇ ॥॥

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਭੂ ਸੰਗ ਲਾਈ, ਉਸਦੇ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਹੋਸ਼ ਗੁਆਈ,
 ਨਾ ਭੈਅ ਦੇਵਣ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ- ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ॥
 ਭਗਤ ਕਬੀਰਾ ਜੀ, ਹਰਦਮ ਹਰਿ ਹਰਿ ਕਰਦੇ ॥॥

ਭਾਈ ਲੋਕਾਂ ਕਿਹਾ ਜੁਲਾਹਾ ਉਸਨੂੰ, ਕਈਆਂ ਕਿਹਾ ਕੁਰਾਹਾ ਉਸਨੂੰ,
 ਨਿਰਭਉ ਤੇ ਨਿਰਵੈਰ ਗੁਰੂ ਜੀ- ਹੱਕ ਸੱਚ ਦੇ ਲਈ ਲੜਦੇ ॥
 ਭਗਤ ਕਬੀਰਾ ਜੀ, ਹਰਦਮ ਹਰਿ ਹਰਿ ਕਰਦੇ ॥॥

ਤਾਣੀ ਬੁਣ ਬੁਣ ਕਰਨ ਗੁਜ਼ਾਰਾ, ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਬ੍ਰਹਮ ਪਸਾਰਾ,
 ਲਿਵ ਲਾਗੀ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦੇ ਸੰਗ- ਧੂਰ ਦੀ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਦੇ ॥
 ਭਗਤ ਕਬੀਰਾ ਜੀ, ਹਰਦਮ ਹਰਿ ਹਰਿ ਕਰਦੇ ॥॥

'ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਏ' ਤੋਂ ਲਿਖਵਾਈ, 'ਤੇਜੀ' ਤੋਂ ਆਹ ਆਪ ਗਵਾਈ,
 'ਦਿਆਲ' ਨਿਮਾਣੇ ਜਹੇ ਸਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ- ਦਿਆਂ ਚਰਨਾਂ 'ਤੇ ਧਰਦੇ ॥
 ਭਗਤ ਕਬੀਰਾ ਜੀ, ਹਰਦਮ ਹਰਿ ਹਰਿ ਕਰਦੇ ॥॥
 ਭਗਤ ਕਬੀਰਾ ਜੀ, ਹਰਦਮ ਹਰਿ ਹਰਿ ਕਰਦੇ ॥॥

ਐਵੇਂ ਨਹੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਪੂਜਦੀ

ਭੀਖਣ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਆਣ ਪਰਖਿਆ ਕਹਿੰਦਾ ਮੈਂ ਅਜ਼ਮਾਇਆ ,
ਪਰਬਦਗਾਰ ਮੁਦ ਆਪ ਬਹੁੜਿਆ ਉਸਨੇ ਰੌਲਾ ਪਾਇਆ ,
ਖੇ ਇਸ ਘਰ ਉੱਤੇ ਰਹਿਮਤਾਂ ਬੜੀਆਂ ,
ਫਿਰੇ ਕੂਮਦਾ-ਮੁਸ਼ੀਆਂ ਚੜੀਆਂ -

ਅੱਜ ਮਾਮੇ ਕਿਰਪਾਲ ਨੂੰ !

ਐਵੇਂ ਨੀ ਦੁਨੀਆਂ ਪੂਜਦੀ ਲੋਕੇ- ਮਾਂ ਗੁਜਰੀ ਦੇ ਲਾਲ ਨੂੰ !

ਭਾਈ ਲੈ ਫਰਿਆਦਾਂ ਪੰਡਤ ਜਦ ਕਸ਼ਮੀਰੋਂ ਚੱਲ ਸੀ ਆਏ ,
ਤੇਗ ਪਿਤਾ ਜੀ ਜਦ ਫਰਮਾਇਆ ਹੁਣ ਕੌਣ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਾਏ ,
ਤੱਕ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਵੱਲ ,
ਕਿਹਾ ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਕਰੋ ਕੋਈ ਹੱਲ-

ਉਲੜੇ ਹੋਏ ਸਵਾਲ ਨੂੰ !

ਐਵੇਂ ਨੀ ਦੁਨੀਆਂ ਪੂਜਦੀ ਲੋਕੇ- ਮਾਂ ਗੁਜਰੀ ਦੇ ਲਾਲ ਨੂੰ !

ਪਿਤਾ ਦਾ ਦੇਵੇ ਬਲੀਦਾਨ ਜਿਹੜਾ ਐਸਾ ਕੋਈ ਬਾਲ ਨਹੀਂ ,
ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਬਾਝੇ ਸਾਹਿਬੇ ਕੋਈ ਕਮਾਲ ਨਹੀਂ ,
ਚਾਰੇ ਲਾਲ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਵਾ ਕੇ ,
ਸਿਰ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਲਾਹ ਕੇ -

ਵਾਰ ਗਿਆ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ !

ਐਵੇਂ ਨੀ ਦੁਨੀਆਂ ਪੂਜਦੀ ਲੋਕੇ- ਮਾਂ ਗੁਜਰੀ ਦੇ ਲਾਲ ਨੂੰ !

ਦੱਬੇ ਕੁਚਲੇ ਮਜ਼ਲੂਮਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਹਿਕ ਨਾਲ ਲਾਇਆ ,
ਜਾਤ ਪਾਤ ਦੇ ਭੇਦ ਮੁਕਾ ਗੁਰੂ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਸਜਾਇਆ ,

‘ਦਿਆਲ’ ਕੋਲੋਂ ਆਪੇ ਲਿਖਵਾਉਂਦਾ ,

‘ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਆ’ ਸੀਸ ਨਿਵਾਉਂਦਾ-

ਨੀਲੇ ਦੇ ਅਸਵਾਰ ਨੂੰ !

ਐਵੇਂ ਨੀ ਦੁਨੀਆਂ ਪੂਜਦੀ ਲੋਕੇ- ਮਾਂ ਗੁਜਰੀ ਦੇ ਲਾਲ ਨੂੰ !

●

ਚਤੁਰਾਈਆਂ

ਓਹ ਮਾੜਾ ਸੀ ਮਾੜੀ ਕਰਦਾ ,
ਵੇਖ ਕਿਵੇਂ ਹੁਣ ਤੜਫ਼ ਕੇ ਮਰਦਾ ,
ਆਪਣੀ ਕੀਤੀ ਆਪੇ ਭੋਗੂ, ਨਹੀਂ ਜਤਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ !
ਦੁਖੀਏ ਬੰਦੇ ਦਾ ਹਰ ਵੇਲੇ ਦਰਦ ਵੰਡਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ।

ਚਿੱਤਾ ਤੂੰ ਚਤੁਰਾਈਆਂ ਕਰਦਾ ,
ਮਨ ਮੱਤਿਆ ਮਨਆਈਆਂ ਕਰਦਾ ,
ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦ ਆਪ 'ਤੇ ਪੈਜੇ ਨਹੀਂ ਭੁਲਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ !
ਦੁਖੀਏ ਬੰਦੇ ਦਾ ਹਰ ਵੇਲੇ ਦਰਦ ਵੰਡਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ।

ਮਨਾਂ ਐਧਰ ਚੌਰੀ ਓਧਰ ਚੌਰੀ ,
ਕਰਦਾ ਫਿਰੋਂ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਖੋਰੀ ,
ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਖਾਤਿਰ ਘਾਟਾ ਵੀ ਅਪਨਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ !
ਦੁਖੀਏ ਬੰਦੇ ਦਾ ਹਰ ਵੇਲੇ ਦਰਦ ਵੰਡਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ।

ਜੋ ਵੀ ਤੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ,
ਓਹੀਓ ਖਾਧਾ ਪਹਿਨ ਹੰਢਾਇਆ ,
ਕਦੇ ਤੇੜੋਂ ਨੰਗੇ ਜਾਂ ਭੁੱਖੇ ਦੀ ਕੁਝ ਝੋਲੀ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ !
ਦੁਖੀਏ ਬੰਦੇ ਦਾ ਹਰ ਵੇਲੇ ਦਰਦ ਵੰਡਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ।

ਰੋਂਦਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾ ਚੁਪ ਕਰਵਾ ਕੇ ,
ਜਿਵੇਂ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇ ਹੱਸਣ ਲਾ ਕੇ ,
ਬੰਦਾ ਬੰਦੇ ਦੀ ਦਾਰੂ ਕਹਿੰਦੇ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ !
ਦੁਖੀਏ ਬੰਦੇ ਦਾ ਹਰ ਵੇਲੇ ਦਰਦ ਵੰਡਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ।

ਮਨਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕਮਾਈਆਂ ਕਰਦਾ ,
ਹਰ ਵੇਲੇ ਟੁੱਟ-ਟੁੱਟ ਕੇ ਮਰਦਾ ,
ਆਖਿਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਿਸੇ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਮਨ ਸਮਝਾਊਣਾ ਚਾਹੀਦਾ !
ਦੁਖੀਏ ਬੰਦੇ ਦਾ ਹਰ ਵੇਲੇ ਦਰਦ ਵੰਡਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ।

ਬੁੱਝ ਗਿਆਂ 'ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਆ' ਮੇਰੀ ,
ਹਰ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਹ ਗੱਲ ਤੇਰੀ ,
'ਦਿਆਲ' ਸਿਆਂ ਡਰ ਰੱਬ ਤੋਂ ਚੰਗਾ ਕਰਮ ਕਮਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ !
ਦੁਖੀਏ ਬੰਦੇ ਦਾ ਹਰ ਵੇਲੇ ਦਰਦ ਵੰਡਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ।

•

ਮੈਂ ਮੈਂ ਨੇ ਮਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ

ਮੈਂ ਮੈਂ ਕਰਦੀ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ॥
ਇਸ ਮੈਂ ਮੈਂ ਨੇ ਮਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ॥
ਮੂਰਖ ਐਵੇਂ ਮੈਂ ਮੈਂ ਕਰਦੈ! ਧੰਨ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ॥
ਜਿਹੜਾ ਸਭ ਦੇ ਕੱਜਦੈ ਪਰਦੈ- ਧੰਨ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ।

ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ॥
ਮੈਂ ਵੀ ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੂਰਖਾਂ ਵਰਗਾ ॥
ਜਿਹੜੇ ਖੰਭ ਉਡਦਿਆਂ ਦੇ ਫੜਦੇ! ਧੰਨ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ॥
ਜਿਹੜਾ ਸਭ ਦੇ ਕੱਜਦੈ ਪਰਦੈ- ਧੰਨ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ।

ਹਰ ਮਾੜੇ ਦੀ ਰੱਖ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ॥
ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਦੁੱਖ ਵਿੱਚ ਧਿਆਉਂਦਾ ॥
ਸਾਡੇ ਕਾਰਜ ਆਪ ਹੀ ਕਰਦੇ! ਧੰਨ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ॥
ਜਿਹੜਾ ਸਭ ਦੇ ਕੱਜਦੈ ਪਰਦੈ- ਧੰਨ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ।

ਜਿਸ ਨੇ ਓਟ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਤੱਕੀ ॥
ਲਾਜ ਉਸਦੀ ਆਪ ਹੀ ਰੱਖੀ ॥
ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਆ ਸਿਰ 'ਤੇ ਧਰਦੇ! ਧੰਨ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ॥
ਜਿਹੜਾ ਸਭ ਦੇ ਕੱਜਦੈ ਪਰਦੈ- ਧੰਨ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ।

'ਦਿਆਲ' ਕਰੇ ਹੱਥ ਬੰਨ੍ਹ ਅਰਜੋਈ ॥
ਕਰ ਦਿਓ ਮੁਆਫ ਜੋ ਭੁੱਲ ਚੁੱਕ ਹੋਈ ॥
ਸੱਖਣੀ ਸਾਡੀ ਵੀ ਝੋਲੀ ਭਰ ਦੇ! ਧੰਨ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ॥
ਜਿਹੜਾ ਸਭ ਦੇ ਕੱਜਦੈ ਪਰਦੈ- ਧੰਨ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ।

•

ਦੁਨੀਆਂ ਤਿਲਕਣਬਾਜ਼ੀ

ਜੱਗ ਉੱਤੇ ਮਾਣ ਬਣਾਉਣਾ ਅੰਖਾ ਏ -
ਤੂੰ ਆਪਣੀ ਇੱਜ਼ਤ ਗੁਆਵੀਂ ਨਾ !
ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਤਿਲਕਣਬਾਜ਼ੀ ਏ -
ਰਹੁ ਬਚ ਕੇ ਤਿਲਕ ਤੂੰ ਜਾਵੀਂ ਨਾ ।

ਏਥੇ ਯਾਰ ਬੜੇ ਦਿਲਦਾਰ ਬੜੇ -
ਜੇ ਬਣ੍ਹਏ ਦੇ ਵਿੱਚ ਮਾਇਆ ਏ ॥
ਨਾ ਪੁੱਛਦੇ ਜਾਤ ਕੀ ਪਿੰਡ ਤੇਰਾ -
ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਯਾਰ ਬਣਾਇਆ ਏ ॥
ਲੱਦ ਜਾਣ ਵਪਾਰੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਜੋ -
ਤੜਕੇ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਾਵੀਂ ਨਾ !
ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਤਿਲਕਣਬਾਜ਼ੀ ਏ -
ਰਹੁ ਬਚ ਕੇ ਤਿਲਕ ਤੂੰ ਜਾਵੀਂ ਨਾ ।

ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਘੁੰਮਣ ਘੇਰੀ ਏ -
ਨਾ ਤੇਰੀ ਗੱਲ ਨਾ ਮੇਰੀ ਏ ॥
ਏਥੇ ਕੁਝ ਵੀ ਤੇਰਾ ਮੇਰਾ ਨਹੀਂ -
ਹਰ ਚੀਜ਼ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਢੇਰੀ ਏ ॥
ਰੱਖ ਯਾਦ ਗਮੋਸ਼ਾ ਮੌਲਾ ਨੂੰ -
ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਹੋਸ਼ ਗੁਆਵੀਂ ਨਾ !
ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਤਿਲਕਣਬਾਜ਼ੀ ਏ -
ਰਹੁ ਬਚ ਕੇ ਤਿਲਕ ਤੂੰ ਜਾਵੀਂ ਨਾ ।

ਸੁਖ ਪਾਉਂਦੇ ਦੁੱਖ ਨਾ ਪਾਉਂਦੇ ਉਹ -
 ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵੱਡਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨੀ ਏ ॥
 ਏਥੇ ਰੰਗ ਬਰੰਗੇ ਛੁੱਲ ਖਿੜਦੇ ॥
 ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਵੰਨ ਸੁਵੰਨੀ ਏ ॥
 ਜੇ ਖਿੜਕ ਗਿਆ ਕੱਖ ਰਹਿਣਾ ਨਹੀਂ-
 ਪੱਗ ਮਿਟੀ ਵਿੱਚ ਰੁਲਾਵੀਂ ਨਾ ॥
 ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਤਿਲਕਣਬਾਜ਼ੀ ਏ ॥
 ਰਹੁ ਬਚ ਕੇ ਤਿਲਕ ਤੂੰ ਜਾਵੀਂ ਨਾ ॥

ਕਰ ਮਨਆਈਆਂ ਨਾ ਸੱਜਣਾ ਉ਷ੇ ॥
 ਬੜੇ ਦੁੱਖ ਤਸੀਹੇ ਪਾਵੇਂਗਾ ॥
 ਜਦ ਭੁਲਿਆ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ॥
 ਤੂੰ ਭਾਈ ਫੇਰ ਬੜਾ ਪਛਤਾਵੇਂਗਾ ॥
 'ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਏ ਦਿਆਲ' ਦੇ ਵਾਂਗ੍ਰੀਂ ਤੂੰ-
 ਕਿਤੇ ਲੱਤ ਆਪਣੀ ਤੁੜਵਾਵੀਂ ਨਾ ॥
 ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਤਿਲਕਣਬਾਜ਼ੀ ਏ ॥
 ਰਹੁ ਬਚ ਕੇ ਤਿਲਕ ਤੂੰ ਜਾਵੀਂ ਨਾ ॥

ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ ਸਿੱਖ

ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਬੈਠੇ ਹਾਂ, ਜਾਨ ਕੁੜੱਕੀ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ॥
 ਪੜ੍ਹਿਆ ਨਾ ਹੀ ਸੁਣਿਆ, ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਾਂ ਚਿੱਤ ਲਾ ਕੇ ॥
 ਅਵੱਲ ਅੱਲਾ ਨੂਰ ਉਪਾਇਆ ਭੁੱਲ ਗੇ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ॥
 ਕੁਝ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਵੀ ਉਲਝਾ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਤਾਣੀ ਨੂੰ ॥
 ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਨਾ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾਈਏ ਜੀ ॥
 ਆਓ ਆਪਾਂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ ਸਿੱਖ ਬਣ ਜਾਈਏ ਜੀ ॥

ਵਹਿਮਾਂ ਭਰਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਰਾਹੇ ਪਾ ਗਏ ਜੋ ॥
 ਦੇਹ ਧਾਰੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਣਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਫਰਮਾ ਗਏ ਜੋ ॥
 ਬਾਣੀ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਦਰਜਾ ਪਾਇਆ ਏ ॥
 ਸਾਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਲੜ ਲਾਇਆ ਏ ॥
 ਬਾਜਾਂ ਵਾਲੇ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਛੁੱਲ ਚੜ੍ਹਾਈਏ ਜੀ ॥
 ਆਓ ਆਪਾਂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ ਸਿੱਖ ਬਣ ਜਾਈਏ ਜੀ ॥

ਸੂਦਰ ਕਹਿ ਕਹਿ ਦੁਨੀਆਂ ਨੇ ਸੀ ਫਟਕਾਰੇ ਜੋ ॥
 ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਸਜੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ ਜੋ ॥
 ਸੂਰਬੀਰ ਤੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੇ ਨੇ ॥
 ਤੱਕ ਲੋ ਕੇਸਗੀ ਝੰਡੇ ਜੱਗ 'ਤੇ ਲਹਿਰਾਉਂਦੇ ਨੇ ॥
 ਆਓ ਰਲ ਕੇ ਓਸ ਝੰਡੇ ਨੂੰ ਸੀਸ ਨਿਵਾਈਏ ਜੀ ॥
 ਆਓ ਆਪਾਂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ ਸਿੱਖ ਬਣ ਜਾਈਏ ਜੀ ॥

ਬੇੜਾ ਹੋਜੂ ਪਾਰ ਜੀ ਅਮਲ ਕਮਾਇਆਂ ਬਾਣੀ 'ਤੇ ॥
 ਕਿਰਪਾ ਹੋਜੂ ਓਸ ਦਾਤੇ ਦੀ ਹਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਣੀ 'ਤੇ ॥

‘ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਏ’ ਦੀ ਅਰਜੋਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨੇ
ਬੰਦਾ ਬਿਮਾ ਦਾ ਜਾਚਕ ਬਾਣੀ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰੋ
ਜਾਤਾਂ ਪਾਤਾਂ ਵਾਲਾ ਵਿਤਕਰਾ ਮਨੋ ਮੁਕਾਬੀਏ ਜੀ
ਆਓ ਆਪਾਂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ ਸਿੱਖ ਬਣ ਜਾਈਏ ਜੀ ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਉੱਤੇ ਆਪਾਂ ਅਮਲ ਕਮਾਈਏ ਜੀ
ਇਕਮੁੱਠ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿਣਾ ਆਪਾਂ ਕਸਮਾਂ ਖਾਈਏ ਜੀ
ਚਾਲਬਾਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਰੁਲ ਜਾਈਏ ਜੀ !
ਬਾਜ਼ਾਂ ਵਾਲੇ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ’ਤੇ ਛੁੱਲ ਚੜ੍ਹਾਈਏ ਜੀ
ਮਾਲਸੇ ਪੰਥ ਦੀ ‘ਦਿਆਲ ਸਿਆਂ’ ਰਲ ਸ਼ਾਨ ਵਧਾਈਏ ਜੀ !
ਆਓ ਆਪਾਂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ ਸਿੱਖ ਬਣ ਜਾਈਏ ਜੀ ।

•

ਸੰਤ ਦਾ ਰੁਤਬਾ

ਸੰਤ ਸ਼ਬਦ ਦਿਆਂ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲੁਕੀ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਕਹਾਣੀ
ਨਾ ਕੋਈ ਬੁਝਿਆ ਨਾ ਕੋਈ ਬੁੱਝੇ ਅਤੇ ਭਾਈ ਨਾ ਵੇਦਾਂ ਨੇ ਜਾਣੀ ,
ਸਿਰ ’ਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਗੁੰਗਿਆਂ ਤੋਂ ਬੁਲਵਾਇਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ
ਧੰਨ ਓਹ ਰੂਹਾਂ ਸੰਤ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਪਾਇਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ।

ਸੰਤ ਦਾ ਮਾਰਗ ਧਰਮ ਦੀ ਪਉੜੀ- ਇਸ ਵਿੱਚ ਝੂਠ ਨਾ ਰੱਤੀ ,
ਆਪਣਾ ਆਪ ਮੁਕਾਇਆਂ ਮਿਲਦਾ ਮੁਰਸ਼ਦ ਇਹ ਗੱਲ ਪੱਕੀ
ਸੀਸ ਝੁਕਾਊਂਦਾ ਰਹੂ ਗਰੂ ਲੜ ਲਾਇਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ
ਧੰਨ ਓਹ ਰੂਹਾਂ ਸੰਤ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਪਾਇਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ।

ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਵਿੱਚ ਸ਼ੋਭਤ ਜਿਹੜਾ
ਰਾਮਦਾਸ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਨਗਰੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਰੋਵਰ ਜਿਹੜਾ
ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਤੋਂ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰਖਵਾਇਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ
ਧੰਨ ਓਹ ਰੂਹਾਂ ਸੰਤ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਪਾਇਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ।

ਸੰਤ ਦੇ ਮੂਰੋਂ ਬਚਨ ਜੋ ਨਿਕਲੇ ਬਦਲ ਦਿੰਦੇ ਤਕਦੀਰਾਂ
ਭੁਲਿਆਂ ਭਟਕਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਹ ਪਾਇਆ ਸਾਧੂਆਂ ਅਤੇ ਫਕੀਰਾਂ
ਡਿੱਗੇ ਹੋਏ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਛਾਤੀ ਨਾਲ ਲਾਇਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ
ਧੰਨ ਓਹ ਰੂਹਾਂ ਸੰਤ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਪਾਇਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ।

ਭਾਈ ਸੰਤ ਦੀ ਸੰਗਤ ਚਾੜ੍ਹੇ ਰੰਗਤ ਕਦੇ ਨਾ ਪੈਂਦੀ ਫਿਕੀ
ਸਤ ਸੰਤੋਖ ’ਚ ਜਿਉਂਦਾ ਬੰਦਾ ਭਾਈ ਜੋ ਅਪਣਾਊਂਦਾ ਸਿੱਖੀ
ਇਕੋ ਇਕ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦੇ ਲੜ ਲਾਇਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ
ਧੰਨ ਓਹ ਰੂਹਾਂ ਸੰਤ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਪਾਇਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ।

ਲੱਖ ਵਾਰੀ ਪ੍ਰਣਾਮ ਮੇਰਾ

ਸੰਤ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਦਾ ਵਰਨਣ ਨਾ ਕਰਿਆ ਕਿਸੇ ਨਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ।
 'ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਆ' ਕੀ ਜਾਣੇ ਕਿਵੇਂ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰੋ ਸਕਦਾ ।
 ਆਪ ਵੀ ਜਪਿਆ ਨਾਲੇ ਨਾਮ ਜਪਾਇਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ।
 ਧੰਨ ਓਹ ਰੂਹਾਂ ਸੰਤ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਪਾਇਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ।

•

(ਸੱਤਵੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰ ਰਾਇ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਵਿੱਚ
 ਯਾਦ ਕਰਦੀ ਬੀਬੀ—)

ਜੋੜ ਕੇ ਹੱਥ ਕਰਾਂ ਅਰਜੋਈ ।
 ਮੇਰੀ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਜਾਵੇ ਕੋਈ ।
 ਮੈਂ ਵਿਆਕੁਲ ਜਿਹੀ ਹੋਈ— ਕਰਦੇ ਚਿੱਤ ਦੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ।
 ਲੱਖ ਵਾਰੀ ਪ੍ਰਣਾਮ ਮੇਰਾ— ਸੱਚੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ।

ਸੁਣਿਆ ਨਾਂ ਸਾਹਿਬ ਹਰਿ ਰਾਏ ।
 ਚਰਨ ਤੁਸਾਂ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਪਾਏ ।
 ਭਾਗ ਜਗਾਤੇ ਸੁੱਤੇ ਮੈਂ ਤਰਸਾਂ ਦੀਦ ਦੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ।
 ਲੱਖ ਵਾਰੀ ਪ੍ਰਣਾਮ ਮੇਰਾ— ਸੱਚੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ।

ਅੰਨ ਜਲ ਮੈਂ ਨਾ ਮੂੰਹ ਨੂੰ ਲਾਵਾਂ ।
 ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਨਾ ਦਰਸ਼ਨ ਪਾਵਾਂ ।
 ਮੇਰੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਹੱਥ ਧਰ ਦਿਓ ਕਰਦਾ ਚਿੱਤ ਦੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ।
 ਲੱਖ ਵਾਰੀ ਪ੍ਰਣਾਮ ਮੇਰਾ— ਸੱਚੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ।

ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ ਮੇਰਾ ਨਾਂ ਕੋਈ ।
 ਮਰਦੀ ਨੂੰ ਦੇ ਜਾਵੇ ਢੋਈ ।
 ਕੀ ਭਰਵਾਸਾ ਜਿੰਦ ਦਾ ਤਰਸਾਂ ਦੀਦ ਦੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ।
 ਲੱਖ ਵਾਰੀ ਪ੍ਰਣਾਮ ਮੇਰਾ— ਸੱਚੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ।

ਮੈਂ ਪਾਪਣ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਕਰ ਦੋ ।
 ਮੇਹਰਾਂ ਦਾ ਹੱਥ ਸਿਰ 'ਤੇ ਧਰ ਦੋ,
 ਤਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਉਂ ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਏ ਕਈ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨੂੰ ।
 ਲੱਖ ਵਾਰੀ ਪ੍ਰਣਾਮ ਮੇਰਾ— ਸੱਚੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ।

•

ਕਰੇ ਮੁਰਾਦਾਂ ਪੂਰੀਆਂ

“ਅਸੀਂ ਨਾ ਬੱਕੀਏ ਮੰਗਦੇ ਤੇ, ਉਹ ਦਿੰਦਾ ਨਾ ਬੱਕੇ-
ਸੱਖਣੀ ਝੋਲੀ ਭਰ ਦਿੰਦਾ- ਜਦ ਨਜ਼ਰ ਸਵੱਲੀ ਤੱਕੇ !
ਹਰ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਘਾਟੇ ਵਾਧੇ, ਉਹ ਪੂਰੇ ਕਰ ਦਿੰਦਾ-
ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਮੇਰੇ ਸਤਗੁਰੂ ਉੱਤੇ, ‘ਦਿਆਲ’ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖੋ ।”

ਠੱਗਾਂ ਦੀ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਜਾਣ ਨਾ ਠੱਗੇ ,
ਦਰ ਦਰ ਭਟਕਣ ਨਾਲੋਂ ਜੋ ਲੜ ਉਸ ਗੁਰੂ ਦੇ ਲੱਗੇ ,
ਜਿਸ ਨੇ ਰੱਬ ਦੀ ਓਟ ਤਕਾਲੀ ਰਹਿਣ ਨਾ ਕਦੇ ਅਧੂਰੀਆਂ !
ਮੇਰਾ ਧੰਨ ਧੰਨ ਸਤਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਜੋ ਕਰੇ ਮੁਰਾਦਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ।

ਕੋਈ ਆਖੇ ਮੈਂ ਸਿਰਸਿਉ ਆਇਆ ਦੁੱਖ ਤੋੜ੍ਹੂੰ ਸਾਰੇ ,
ਕੋਈ ਆਖੇ ਚੱਲ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਰੱਬ ਵੱਸਦੈ ਭੇਨਿਆਰੇ ,
ਚੇਲੇ ਚਮਟੇ ਆਸੂਤੌਸ ਦੀਆਂ ਵੀ ਕਰੀ ਜਾਵਣ ਮਸ਼ਹੂਰੀਆਂ !
ਮੇਰਾ ਧੰਨ ਧੰਨ ਸਤਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਜੋ ਕਰੇ ਮੁਰਾਦਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ।

ਦੂਰ ਨੇ ਡੇਰੇ ਭਗਤੀ ਦੇ ਭਾਈ ਸਾਧ ਕਹਾਉਣਾ ਸੌਖਾ ,
ਪਰ ਧਰਮ ਬਚਾਵਣ ਲਈ ਲਿਸੇ ਦਾ, ਸੀਸ ਕਟਾਉਣਾ ਅੱਖਾ ,
ਹਿੰਦ ਦੀ ਚਾਦਰ ਇੱਕੇ ਸੀ ਕਈ ਤਾਣੀ ਫਿਰਦੇ ਭੂਰੀਆਂ !
ਮੇਰਾ ਧੰਨ ਧੰਨ ਸਤਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਜੋ ਕਰੇ ਮੁਰਾਦਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ।

ਇਸ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਓਸ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਕਿਉਂ ਫਿਰਦਾਂ ਖਾਂਦਾ ਧੱਕੇ ,
ਜਾਣ ਬੁਝ ਕੇ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਮੂਰੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਅਣੀ ਪੱਟ ਕੇ ,
ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਏ ਦਿਆਲ ਤੂੰ ਦੱਸ ਦੇ ਤੇਰੀਆਂ ਕੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀਆਂ !
ਮੇਰਾ ਧੰਨ ਧੰਨ ਸਤਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਜੋ ਕਰੇ ਮੁਰਾਦਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ।

ਕਰ ਲਉ ਬੇਨਤੀਆਂ

ਹੋ ਜਾਊ ਬੇੜਾ ਪਾਰ- ਕਰ ਲਉ ਬੇਨਤੀਆਂ- ਹੋ ਜਾਊ ਬੇੜਾ ਪਾਰ !
ਆਉ ਸਤਗੁਰ ਦੇ ਦਰਬਾਰ- ਕਰ ਲੋ ਬੇਨਤੀਆਂ- ਹੋ ਜਾਊ ਬੇੜਾ ਪਾਰ !

ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਇਸ ਦਰ ਉੱਤੇ ਆਉਂਦਾ ,
ਓਹੀਓ ਮਿਲਦਾ ਜੋ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ,
ਦਾਤਾ ਸਤਿ ਕਰਤਾਰ- ਕਰ ਲਉ ਬੇਨਤੀਆਂ- ਸਤਗੁਰੂ ਦੇ ਦਰਬਾਰ !

ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਬਣਾ ਲਉ ਆ ਕੇ ,
ਭੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ਾ ਲਉ ਆ ਕੇ ,
ਸਭ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ਣਹਾਰ- ਕਰ ਲਉ ਬੇਨਤੀਆਂ- ਸਤਗੁਰੂ ਦੇ ਦਰਬਾਰ !

ਭਾਈ ਭੁੱਬਦੀ ਬੇੜੀ ਤਰ ਜਾਵੇਗੀ ,
ਅਤੇ ਸੱਖਣੀ ਝੋਲੀ ਭਰ ਜਾਵੇਗੀ ,
ਆਜੇ ਸਭ ਪਰਿਵਾਰ- ਕਰ ਲਉ ਬੇਨਤੀਆਂ- ਸਤਗੁਰੂ ਦੇ ਦਰਬਾਰ !

ਓਥੇ ਵਾਂਗ ਪਤਾਸੇ ਖੁਰ ਜਾਣਾ ਏਂ ,
ਏਥੋਂ ਖਾਲੀ ਹੱਥੀਂ ਤੁਰ ਜਾਣਾ ਏਂ ,
ਛੱਡ ਕੇ ਇਹ ਸੰਸਾਰ- ਕਰ ਲਉ ਬੇਨਤੀਆਂ- ਸਤਗੁਰੂ ਦੇ ਦਰਬਾਰ !

‘ਦਿਆਲ’ ਕੋਲੋਂ ਜਿਹੜੀ ਭੁੱਲ ਹੋਈ ,
ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਆ ਫਿਰੇ ਲਕੋਈ ,
ਬਖਸ਼ਾ ਬਖਸ਼ਣਹਾਰ- ਕਰ ਲਉ ਬੇਨਤੀਆਂ- ਸਤਗੁਰੂ ਦੇ ਦਰਬਾਰ !
ਕਰ ਲਵੇ ਬੇਨਤੀਆਂ- ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਦਰਬਾਰ- ਕਰ ਲੋ ਬੇਨਤੀਆਂ !

ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਰਿਹਾਈ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ

ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲੋੜ ਪਈ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਇਆ
ਜਾਨ ਤਲੀ ਦੇ ਉਪਰ ਧਰ ਕੇ ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਆਪਾ ਢਾਹਿਆ
ਅੱਸੀ ਛੀਸਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਕਿਉਂ ਤੁਸੀਂ ਭੁਲਾਈ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ?
ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਚੁੱਕੇ ਜੋ- ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਰਿਹਾਈ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ?

ਖੋਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਪਰ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਲਈ ਸਾਰੀ
ਅੱਜ ਵੀ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਢੱਕੇ ਪਈ ਸਿਆਸਤ ਭਾਰੀ
ਆਪਣੇ ਹੀ ਮੁਲਕ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸੁਣਵਾਈ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ?
ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਚੁੱਕੇ ਜੋ- ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਰਿਹਾਈ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ?

ਭਾਈ ਜੋ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਦੋਂ ਜਹਿਦ ਪਿਆ ਕਰਦਾ
ਇੱਕ ਚੁਟ ਹੋ ਕੇ ਸਾਬ ਨਿਭਾਵੇ ਕੱਲਾ ਸਿੰਘ ਕਿਉਂ ਲੜਦਾ,
ਬਾਜ਼ਾਂ ਵਾਲੇ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰੁ ਸਦਾ ਚੜ੍ਹਾਈ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ!
ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਚੁੱਕੇ ਜੋ- ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਰਿਹਾਈ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ?

ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿਉਂ ਭਾਵੇਂ ਕੱਲ ਮਰਦਾ ਅੱਜ ਮਰਜੇ
ਤੁਹਾਡੀ ਨਿਗ੍ਰਾ ਮਜ਼ਾਨਿਆਂ ਉਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿਵੇਂ ਢਿੱਡ ਭਰਜੇ
ਸਿੰਠੀ ਵਿੱਚ ਨਾ ਰੋਲੇ ਜਾਨ ਦੀ ਬਾਜ਼ੀ ਲਾਈ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ!
ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਚੁੱਕੇ ਜੋ- ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਰਿਹਾਈ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ?

ਹੱਥਾਂ ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਪੈਜੂਰੀ ਰਾਹ ਭੱਜਿਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਥਿਆਉਂਦਾ
ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਏਂ ਦਾ ਆਖਿਆ ਓਦੋਂ ਯਾਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਉਣਾ
ਜਦੋਂ ਨਵਾਂ ਕੋਈ ਰੰਗ ਚੜ੍ਹਾ ਦੇਵੇਰੀ ਫ਼ਤਿਹ ਗਜ਼ਾਈ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ!
ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਚੁੱਕੇ ਜੋ- ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਰਿਹਾਈ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ?

ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਵਿਕ ਗਏ

ਧੰਨ ਧੰਨ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਕਈ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ,
ਹੁਣੇ ਹੁਣੇ ਨਹੀਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਦਰਜ ਇਹ ਸਦੀਓਂ ਪੁਰਾਣੀ ,
ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਨਹੀਂ ਕੋਈ ਛੋਟਾ ਨਹੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲੁ ਪਿਆਰ ਕਰੋ!
ਏਸੇ ਵਿੱਚ ਭਲਾਈ ਸਾਡੀ ਭਾਈ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰੋ ।

ਕੁਝ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਵੀ ਵਿਕ ਗਏ ਪੁੱਠੀ ਕਲਮ ਚਲਾਉਂਦੇ ,
ਚੌਧਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਹਾਂ ਉਲੱਝੇ ਓਹ ਹੋਰ ਸਾਨੂੰ ਉਲੱਝਾਉਂਦੇ ,
ਆਪ ਚੌਕੰਨੇ ਹੋ ਜਾਈਏ ਨਾਲੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਹੋਸ਼ਿਆਰ ਕਰੋ!
ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਰਖ ਲਵੇ ਨਾ ਹਰ ਇੱਕ 'ਤੇ ਇਤਿਥਾਰ ਕਰੋ ।

ਬਦਕਿਮਸਤ ਇਹ ਸਾਡੀ ਜਿਹੜੇ ਅਸੀਂ ਨਾ ਸੁਣਦੇ ਨਾਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ,
ਉਂਗਲ ਲਾ ਕੋਈ ਪਾਸੇ ਖੜ੍ਹਦਾ ਤੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਲੜਦੇ ,
ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਕਿਸੇ ਕੀ ਬੈਠ ਕੇ ਜਗ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ !
ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਰਖ ਲਵੇ ਨਾ ਹਰ ਇੱਕ 'ਤੇ ਇਤਿਥਾਰ ਕਰੋ ।

ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪੱਲੇ ਪੈਣਾ ਜੇ ਆਪਾਂ ਆਪਣੀ ਅੜੀ ਰਹੇ ,
ਸਗੋਂ ਬੁਰੇ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਣਗੇ ਜੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਆਪਾਂ ਲੜੇ ਰਹੇ ,
ਮਜ਼ਬ ਨਹੀਂ ਮਾੜਾ ਅਸੀਂ ਹਾਂ ਮਾੜੇ ਕਦੇ ਨਾ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕਰੋ!
ਨਹੀਂ ਹੋਰ ਵੀ ਕੋਈ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਗ੍ਰੰਥ ਆਪਣਾ ਵੱਖ ਤਿਆਰ ਕਰੋ ।

'ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਆ' ਤਾਂ ਮੂਰਖ ਹੈ ਤੁਹਾਥੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਸਿਆਣਾ ਕੋਈ ,
'ਦਿਆਲ' ਕਹੇ ਮੇਰੀ ਹੱਥ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਹੈ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਅਰਜੋਈ
ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ ਇਕੱਠੇ ਰਹੀਏ ਵੱਡਾ ਕੌਮ ਉੱਤੇ ਉਪਕਾਰ ਕਰੋ!
ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਨਹੀਂ ਕੋਈ ਛੋਟਾ ਨਹੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲੁ ਪਿਆਰ ਕਰੋ!
ਏਸੇ ਵਿੱਚ ਭਲਾਈ ਸਾਡੀ ਬਈ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰੋ ।

ਕਰ ਆਪਣਾ ਆਪ ਖੁਆਰ

ਇੱਕ ਵੇਰਾਂ ਜਦ ਮੈਂ ਰੋਈ ਸੀ, ਤੁਸਾਂ ਸੁਣ ਫਰਿਆਦ ਨਿਮਾਣੀ -
ਦੀ, ਬੰਦੇ ਦਾ ਜਾਮਾ ਪਹਿਨ ਆਪ- ਮਾਂ ਗੁਜਰੀ ਘਰ ਅਵਤਾਰ ਲਿਆ ।

ਸੋਧਣ ਲਈ ਜਾਲਮ-ਜਬਰਾਂ ਨੂੰ, ਤੁਸਾਂ ਵਰਤੀ ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ -
ਕੁਝ ਕਰ ਦਿਖਲਾਵਣ ਖਾਤਰ ਰੱਬ ਤੋਂ- ਸੀ ਜੀਵਨ ਮੰਗ ਉਧਾਰ ਲਿਆ ।

ਪਹਿਚਾਣ ਬਣਾਈ ਬੰਦੇ ਦੀ ਐਸੀ, ਜੋ ਕਿਤੇ ਛੁਪਾਇਆਂ ਛੁਪਦੀ ਨਾ -
ਸਿਰ ਪਗੜੀ ਸੌਂਹਦੀ ਵੇਖ ਕਈਆਂ- ਅਣਜਾਣਾਂ ਵੀ ਸਰਦਾਰ ਕਿਹਾ ।

ਪਰ ਸ਼ਮਸਾਰ ਹਾਂ ਦੱਸਦੀ ਹੋਈ, ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਰਲ ਕੇ ਇਕੱਠੇ ਬਹਿ -
ਇਹ ਵੱਡ ਖਾਊਂ ਵੱਡ ਖਾਊਂ ਕਰਦੇ ਆ- ਨਹੀਂ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਪਿਆਰ ਰਿਹਾ,

ਨਿੱਤ ਚੌਧਰ ਪਿੱਛੇ ਆਪਸ ਦੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਜੂੰਡੇ ਜੂੰਡੀ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ -
ਕਈ ਵੇਰਾਂ ਓਸੇ ਪਗੜੀ ਨੂੰ- ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਖਿਲਾਰ ਲਿਆ ।

ਕਿੱਥੋਂ ਕਿੱਥੋਂ ਇਹ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਨੇ, ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਘਾਟ ਨਹੀਂ -
'ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਏ ਦਿਆਲ' ਸਣੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਰ ਆਪਣਾ ਆਪ ਖੁਆਰ ਲਿਆ ।

ਐਵੇਂ ਨਾ ਮੈਂ ਮੈਂ ਕਰਦੀ ਮਰੀ

ਚੰਗਾ ਰਹਿਣਾ ਜੇ, ਜਪੀ ਜਾ ਤੂੰ ਹੀ ਤੂੰ- ਐਵੇਂ ਨਾ ਮੈਂ ਮੈਂ ਕਰਦਾ ਮਰੀ
ਗਿਆ ਤਰ ਸੀ, ਜਿਉਂ ਭਗਤ ਧਰ੍ਹੁ- ਐਵੇਂ ਨਾ ਮੈਂ ਮੈਂ ਕਰਦਾ ਮਰੀ
ਚੰਗਾ ਰਹਿਣਾ ਜੇ, ਜਪੀ ਜਾ ਤੂੰ ਹੀ ਤੂੰ- ਐਵੇਂ ਨਾ ਮੈਂ ਮੈਂ ਕਰਦਾ ਮਰੀ ॥

ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਦਾ ਮਾਣ ਕਰੋਂ ਤੂੰ, ਦੱਸ ਕੀ ਐਥੇ ਤੇਰਾ
ਸਾਹ ਮੁੱਕੇ ਤਾਂ ਦੇਹ ਸੜ ਜਾਣੀ, ਅੰਤ ਸੁਆਹ ਦਾ ਢੇਰਾ
ਕਿਉਂ ਕਰੋਂ ਤੂੰ, ਵਈ ਸਦਾ ਤੂੰ ਤੂੰ- ਐਵੇਂ ਨਾ ਮੈਂ ਮੈਂ ਕਰਦਾ ਮਰੀ
ਚੰਗਾ ਰਹਿਣਾ ਜੇ, ਜਪੀ ਜਾ ਤੂੰ ਹੀ ਤੂੰ- ਐਵੇਂ ਨਾ ਮੈਂ ਮੈਂ ਕਰਦਾ ਮਰੀ ।

ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਠੱਗ ਠੱਗ ਕੇ ਤੂੰ, ਕਿਸਦੀ ਖਾਤਰ ਮਾਇਆ ਜੋੜੇ
ਖੁਦਗਰਜ਼ਾਂ ਗਿਉਂ ਭੁੱਲ ਸਾਕਾਂ ਨੂੰ, ਸਭ ਨਾਲੋਂ ਰਿਸ਼ਤੇ ਤੋੜੇ
ਕਦੇ ਕੱਢੀ ਨਾ, ਤੂੰ ਜੇਬ ਵਿੱਚੋਂ ਜੂੰ- ਐਵੇਂ ਨਾ ਮੈਂ ਮੈਂ ਕਰਦਾ ਮਰੀ
ਚੰਗਾ ਰਹਿਣਾ ਜੇ, ਜਪੀ ਜਾ ਤੂੰ ਹੀ ਤੂੰ- ਐਵੇਂ ਨਾ ਮੈਂ ਮੈਂ ਕਰਦਾ ਮਰੀ ।

ਦਾਰੂ ਦੀ ਘੁੱਟ ਪੀ ਕੇ ਕੋਠੇ, ਤੂੰ ਚੜ੍ਹ ਮਾਰੋਂ ਲਲਕਾਰੇ
ਪਕੜ ਜਮਾਂ ਜਦ ਮੂਹਰੇ ਲਾਇਆ, ਮਾਰ ਕੇ ਵੇਖੀਂ ਫੁੱਕਾਰੇ
ਮੂੰਹਾਂ ਨਿਕਲੂ ਨਾ, ਤੇਰੇ ਚਾਂ ਤੇ ਚੂੰ- ਐਵੇਂ ਨਾ ਮੈਂ ਮੈਂ ਕਰਦਾ ਮਰੀ
ਚੰਗਾ ਰਹਿਣਾ ਜੇ, ਜਪੀ ਜਾ ਤੂੰ ਹੀ ਤੂੰ- ਐਵੇਂ ਨਾ ਮੈਂ ਮੈਂ ਕਰਦਾ ਮਰੀ ।

'ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਆ' ਖਾਲੀ ਆਇਆਂ, ਖਾਲੀ ਹੱਥ ਤੁਰ ਜਾਣਾਂ
'ਦਿਆਲ' ਕਾਸਦੀਆਂ ਮੇਰਾਂ ਕਰਦਾਂ, ਕੁਛ ਨਾ ਨਾਲ ਲਿਜਾਣਾ
ਗਿਆ ਬੋਲ ਜਦੋਂ, ਘੁਕੜ੍ਹ-ਘੜ੍ਹ- ਐਵੇਂ ਨਾ ਮੈਂ ਮੈਂ ਕਰਦਾ ਮਰੀ
ਚੰਗਾ ਰਹਿਣਾ ਜੇ, ਜਪੀ ਜਾ ਤੂੰ ਹੀ ਤੂੰ- ਐਵੇਂ ਨਾ ਮੈਂ ਮੈਂ ਕਰਦਾ ਮਰੀ
ਗਿਆ ਤਰ ਸੀ ਜਿਉਂ ਭਗਤ ਧਰ੍ਹੁ- ਐਵੇਂ ਨਾ ਮੈਂ ਮੈਂ ਕਰਦਾ ਮਰੀ ॥

ਜ਼ਖਮਾਂ 'ਤੇ ਮੱਲ੍ਹਮ

ਸਤਗੁਰੂ ਦੇ ਰੰਗ ਨਿਆਰੇ ਨੇ, ਕਈ ਵੀਰ ਅਪਾਹਜ ਪਿਆਰੇ ਨੇ ।
ਜੇ ਚਾਹੁੰਨਾਂ ਰੱਬ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨਾ- ਕੁਝ ਭੁਖਿਆਂ ਦੇ ਮੁੰਹ ਪਾਈ ਜਾ!
ਦਾਤੇ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰ ਮਨਾਈ ਜਾ- ਦੁਖੀਆਂ ਦਾ ਦਰਦ ਵੰਡਾਈ ਜਾ ।

ਰੋਗ ਜਿਹੀ ਕੋਈ ਕਿਆਮਤ ਨਾ, ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਜੇਹੀ ਨਿਆਮਤ ਨਾ,
ਹੱਥ ਪੈਰ ਬਖਸ਼ਤੇ ਸਤਗੁਰੂ ਨੇ- ਦਸਾਂ ਨੌਹਾਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਕਮਾਈ ਜਾ!
ਦੁਖੀਆਂ ਦੇ ਦਰਦ ਵੰਡਾਈ ਜਾ- ਗੁਣ ਓਸ ਮਾਲਕ ਦੇ ਗਾਈ ਜਾ ।

ਆਹ ਅੱਖੀਆਂ ਬਖਸ਼ੀਆਂ ਤੱਕਣ ਨੂੰ, ਮੁੰਹ ਲਾਇਆ ਸਤਗੁਰੂ ਹੱਸਣ ਨੂੰ,
ਜੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਤੈਬੋਂ ਕੁਝ- ਰੋਂਦਿਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰਾ ਹਸਾਈ ਜਾ!
ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਕਰਮ ਕਮਾਈ ਜਾ- ਦਾਤੇ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰ ਮਨਾਈ ਜਾ ।

ਸਤਿਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਤਾਵੀਂ ਨਾ, ਜ਼ਖਮਾਂ 'ਤੇ ਮਿਰਚਾਂ ਲਾਵੀਂ ਨਾ ॥
ਤੇ ਭਾਈ ਘਨੱਈਏ ਦੇ ਵਾਂਗਾਰ- ਜ਼ਖਮਾਂ 'ਤੇ ਮੱਲ੍ਹਮ ਲਾਈ ਜਾ!
ਦੁਖੀਆਂ ਦੇ ਦਰਦ ਵੰਡਾਈ ਜਾ- ਵਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਪਾਈ ਜਾ ।

ਭੋਗਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਠੱਗ ਸੱਜਣਾਂ, ਨਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਿੱਛੇ ਲੱਗ ਸੱਜਣਾ ॥
'ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਆ' ਬੈਠੇ ਲੁੱਟਣ ਨੂੰ- ਨਾ ਆਪਣਾ ਆਪ ਲੁਟਾਈ ਜਾ!
ਉਥੋਂ ਆਪਣਾ ਆਪ ਬਚਾਈ ਜਾ- ਨਾਲੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਈ ਜਾ ।

ਭੋਗਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਠੱਗ ਸੱਜਣਾ, ਨਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਿੱਛੇ ਲੱਗ ਸੱਜਣਾ ॥
'ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਆ' ਬੈਠੇ ਲੁੱਟਣ ਨੂੰ- ਨਾ ਆਪਣਾ ਆਪ ਲੁਟਾਈ ਜਾ!
ਉਥੋਂ ਆਪਣਾ ਆਪ ਬਚਾਈ ਜਾ- ਨਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਈ ਜਾ ।

ਬਾਉਂ ਬਾਉਂ ਤੇ ਪਿੰਗਲਵਾੜੇ ਜੋ, ਪਏ ਵਿਲਕਣ ਕਰਮਾਂ ਮਾਰੇ ਜੋ ॥
ਖਾਲੀ ਤੁਰ ਜਾਣਾ 'ਦਿਆਲ ਸਿਆਂ'- ਜੋ ਵਾਧੂ ਓਹ ਵਰਤਾਈ ਜਾ ।
ਆਪ ਨਾਲ ਸਬਰ ਦੇ ਖਾਈ ਜਾ- ਦੁਖੀਆਂ ਦਾ ਦਰਦ ਵੰਡਾਈ ਜਾ ।
ਦਾਤੇ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰ ਮਨਾਈ ਜਾ- ਗੁਣ ਓਸ ਮਾਲਕ ਦੇ ਗਾਈ ਜਾ ॥

•

ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ

ਧਰ ਦਰਗਾਹ 'ਚੋ

ਰੱਬ ਦੀ ਕੋਰਟ ਕਚਿਹਿਰੀ 'ਚੋਂ ਫਟਕਾਰਿਆ ਜਾਵੇਂਗਾ ।
ਧਰ ਦਰਗਾਹ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਤੂੰ ਦੁਰਕਾਰਿਆ ਜਾਵੇਂਗਾ ।

ਛੱਡ ਕੇ ਯਾਰ ਯਾਰਾਂ ਦੀ ਯਾਰੀ ,
ਪੁੱਤ ਜਨਾਨੀ ਏਹ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ,
ਜਦ ਵਾਂਗ ਕਬੂਤਰ ਮਹਿਲੇਂ ਮਾਰ ਉਡਾਰੀ ਜਾਵੇਂਗਾ !
ਧਰ ਦਰਗਾਹ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਤੂੰ ਦੁਰਕਾਰਿਆ ਜਾਵੇਂਗਾ ।

ਮਾੜੇ ਕਰਮ ਕਮਾਉਨਾਂ ਜਿਹੜੇ ॥
ਓਹੀਓ ਨਾਲ ਜਾਣਗੇ ਤੇਰੇ ॥
ਜਦ ਪੁੱਠਾ ਟੰਗਿਆ ਜਮਾਂ ਨੇ ਫਿਰ ਕੀ ਵਿਧੀ ਬਣਾਵੇਂਗਾ ॥
ਧਰ ਦਰਗਾਹ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਤੂੰ ਦੁਰਕਾਰਿਆ ਜਾਵੇਂਗਾ ॥

ਵਰਤ ਗਿਆ ਜਦ ਆਗਿਰ ਭਾਣਾ ॥
ਉਏ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ॥
ਮਖ ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਛਲ ਆਪੇ ਪਾਵੇਂਗਾ ॥
ਧਰ ਦਰਗਾਹ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਤੂੰ ਦੁਰਕਾਰਿਆ ਜਾਵੇਂਗਾ ॥

ਸਭ ਨੇ ਢੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਜਾਣਾ ॥
ਏਥੇ 'ਦਿਆਲ' ਕੀ ਰਾਜਾ ਰਾਣਾ ॥
'ਵਹਿਣੀ ਵਾਲੀਆ' ਲੰਘੀ ਪੜੀ ਨੂੰ ਫਿਰ ਪਛਤਾਵੇਂਗਾ ॥
ਧਰ ਦਰਗਾਹ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਤੂੰ ਦੁਰਕਾਰਿਆ ਜਾਵੇਂਗਾ ॥
ਰੱਬ ਦੀ ਕੋਰਟ ਕਚਿਹਿਰੀ 'ਚੋਂ ਫਟਕਾਰਿਆ ਜਾਵੇਂਗਾ ॥

ਪਿਆਰ ਨਿਮਰਤਾ ਛੱਡ ਅਪਣਾ ਲਈ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਯਾਰੇ ॥
ਬਹੁਤੇ ਫਿਰਨ ਈਕਾਰੇ ਕਿੱਧਰ ਨੂੰ ਗਈ ਹਲੀਮੀ ਯਾਰੇ ॥
ਛੱਡ ਚੌਧਰ ਦਾ ਖਹਿੜਾ ਭਲਿਆ ਹੱਥੋਂ ਸਮਾਂ ਲੰਘਾਲੇਂਗਾ !
ਉਏ ਮਨਾ ਮੂਰਖਾ ਹੁੱਜਤਾਂ ਛੱਡ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਬਣਾਲੇਂਗਾ ।

ਹਰ ਵੇਲੇ ਇਹ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਘਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਾੜੀ ,
ਨਫਰਤ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਇਹ ਰੱਖੇ ਸੂਲੀ 'ਤੇ ਚਾੜੀ ॥
ਸਭ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਲਹਿ ਜਾਵੇਂਗਾ ਆਪਣਾ ਚੈਨ ਗੁਆਲੇਂਗਾ !
ਉਏ ਮਨਾ ਮੂਰਖਾ ਹੁੱਜਤਾਂ ਛੱਡ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਬਣਾਲੇਂਗਾ ।

ਜੜ੍ਹ ਕਈ ਪੁਆਝਿਆਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਇਹ ਹੈਂਕੜਬਾਜ਼ੀ ਛੱਡ ਦੇ ਤੂੰ ,
ਕਿਉਂ ਮੈਂ ਮੈਂ ਕਰਦਾ ਫਿਰਦਾ ਏਂ ਇਸ ਮੈਂ ਨੂੰ ਮਨ ਚੋਂ ਕੱਢ ਦੇ ਤੂੰ ,
ਅਝਿਆ ਰਿਹਾ ਇਸ ਅੜੀ ਦੇ ਉੱਤੇ ਜਾਨ ਦੁੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਲੇਂਗਾ !
ਉਏ ਮਨਾ ਮੂਰਖਾ ਹੁੱਜਤਾਂ ਛੱਡ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਬਣਾਲੇਂਗਾ ।

ਕੁਝ ਪਲ ਬਹਿ ਕੇ ਜ਼ਰਾ ਸੋਚਿਏ ਖਿਆਲ ਨਾਲ ਵੀ ਯਾਰੇ ,
ਹਰ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਵੀ ਯਾਰੇ ॥
ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਢੰਗ ਵੇਖਾਵਰਤ ਕੇ ਹਰ ਉਲੜਣ ਸੁਲਝਾਲੇਂਗਾ ॥
ਉਏ ਮਨਾ ਮੂਰਖਾ ਹੁੱਜਤਾਂ ਛੱਡ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਬਣਾਲੇਂਗਾ ।

ਵਹਿਮ ਤੇਰਾ 'ਹਰਦਿਆਲ ਸਿਆਂ' ਜੋ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਅਖਵਾਵੇਂ ਤੂੰ ,
ਮਖ ਆਪ ਸਮਝ ਨਾ ਸਕਿਆ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਵੇਂ ਤੂੰ ,
ਸਭ ਕੁਝ ਸਮਝ ਲਵੇਂਗਾ ਜੇਕਰ ਮਨ ਆਪਣਾ ਸਮਝਾਲੇਂਗਾ ॥
ਉਏ ਮਨਾ ਮੂਰਖਾ ਹੁੱਜਤਾਂ ਛੱਡ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਬਣਾਲੇਂਗਾ ॥
ਜੇ ਬਾਜ਼ ਨਾ ਆਇਆ ਸੌ ਝੀਸਦੀ ਨਰਕ ਦੀ ਟਿਕਣ ਕਟਾਲੇਂਗਾ !!
ਉਏ ਮਨਾ ਮੂਰਖਾ ਹੁੱਜਤਾਂ ਛੱਡ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਬਣਾਲੇਂਗਾ ॥

ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਭੀੜ ਭੜੱਕੇ ਵਿੱਚ

ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਭੀੜ ਭੜੱਕੇ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸਾਧ ਚੋਰੀਆਂ ਕਰਦੇ ਨੇ ॥
 ਕਈ ਸਤਿ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਵੀ ਚੁਗਲਖੋਰੀਆਂ ਕਰਦੇ ਨੇ ॥
 ਪਰ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੇ ਜੂਠੇ ਬਰਤਨ ਮਾਂਜ ਮਾਂਜ ਚਮਕਾਉਂਦੇ ਨੇ!
 ਬਾਕੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਛੱਡੋ ਓਹੀਓ ਇਨਸਾਨ ਕਹਾਉਂਦੇ ਨੇ ।

ਕਈ ਮਾਇਆਧਾਰੀ ਮਾਇਆ ਨੂੰ ਘੁੱਟ ਜੱਫੀਆਂ ਪਾਈ ਬੈਠੇ ਨੇ ॥
 ਆਪਣੀ ਔਲਾਦ ਦੀ ਖਾਤਰ ਤਾਂ ਕਈ ਮਹਿਲ ਬਣਾਈ ਬੈਠੇ ਨੇ ,
 ਕੁਝ ਆਪਣਿਆਂ ਦੀ ਛੱਡ ਚਿੰਤਾ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਮੱਲ੍ਹਮ ਲਾਉਂਦੇ ਨੇ!
 ਬਾਕੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਛੱਡੋ ਓਹੀਓ ਇਨਸਾਨ ਕਹਾਉਂਦੇ ਨੇ ।

ਕਈ ਖਾਣ ਲਈ ਹੀ ਜੰਮੇ ਹਨ ਖਾ ਖਾ ਕੇ ਢਿੱਡ ਵਧਾਇਆ ਏ ॥
 ਕਈ ਭਲੇ ਪੁਰਸ਼ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਖਾਣੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਬ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰ ਮਨਾਇਆ ਏ ,
 ਖਾ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਉਂਦੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕੁਝ ਭੁੱਖਿਆਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਪਾਉਂਦੇ ਨੇ!
 ਬਾਕੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਛੱਡੋ ਓਹੀਓ ਇਨਸਾਨ ਕਹਾਉਂਦੇ ਨੇ ।

ਕੁਝ ਆਪਣੀ ਖੁਆਹਿਸ਼ ਰੱਖ ਸੀਮਤ ਯਾਰੇ ਸੰਕੋਚ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈਂਦੇ ,
 ਕੁਝ ਰੱਬ ਦੇ ਬੰਦੇ ਅੱਜ ਵੀ ਨੇ ਜੋ ਬਿਹਤਰ ਸੋਚ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈਂਦੇ ॥
 ਉਹ ਚੱਤੇ ਪਹਿਰ ਹੀ ਰੱਬ ਜੀ ਤੋਂ ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਭਲਾ ਮਨਾਉਂਦੇ ਨੇ!
 ਬਾਕੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਛੱਡੋ ਓਹੀਓ ਇਨਸਾਨ ਕਹਾਉਂਦੇ ਨੇ ।

ਕਈ ਪੜ੍ਹੇ ਵੀ ਸਾਂਝਿਆਂ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਲੱਤ ਅੜਾਉਂਦੇ ਨੇ ,
 ਨਾ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹੋਣ ਦਿੰਦੇ ਵਾਧੂ ਛੁੱਚ ਜੇਹੀ ਡਾਹੁੰਦੇ ਨੇ ॥
 ਕੁਝ ਆਪ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਅਨਪੜ੍ਹ ਨੇ ਪਰ ਵਿੱਦਿਆ ਵੰਡਣੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਨੇ!
 ਬਾਕੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਛੱਡੋ ਓਹੀਓ ਇਨਸਾਨ ਕਹਾਉਂਦੇ ਨੇ ।

‘ਦਿਆਲ’ ਨੇਕ ਕਮਾਈ ਦਸਾਂ ਨਹੁੰਆਂ ਦੀ ਸਭ ਨੂੰ ਹੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ,
 ‘ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਆ’ ਦੁਖੀਏ ਬੰਦੇ ਦੀ ਬਾਂਹ ਅਗਾਂਹ ਤੋਂ ਫੜਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ,
 ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਦਯਾ-ਧਰਮ ਪੁੰਨ ਦਾਨ ਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਂਦੇ ਨੇ!
 ਬਾਕੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਛੱਡੋ ਓਹੀਓ ਇਨਸਾਨ ਕਹਾਉਂਦੇ ਨੇ ।

•

ਅੰਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਹਿਰਾਊਗਾ

ਜੋ ਛੁੱਲਿਆ ਖੂਨ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦਾ, ਰੰਗ ਕਦੇ ਨਾ ਕਦੇ ਲਿਆਊਗਾ!
ਹਰ ਕਤਰੇ ਦਾ ਮੁੱਲ ਪੈ ਜਾਣਾ— ਛੇਤੀ ਹੀ ਓਹ ਦਿਨ ਆਊਗਾ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਤਗੁਰੂ ਦਾ ਦੀਦਾਰ ਹੋਊ, ਜਿਹੜਾ ਮਨੋਂ ਜੈਕਾਰਾ ਲਾਊਗਾ।
ਕਰ ਯਾਦ ਸਦਾ ‘ਹਰਦਿਆਲ ਸਿਓ’— ਯੋਧਿਆਂ ਨੂੰ ਸੀਸ ਨਿਵਾਊਗਾ।
ਉਹ ਨਾ ਜੰਮਿਆ ਹੈ, ਨਾ ਜੰਮੇਗਾ— ‘ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਆ’ ਜਿਹੜਾ ਰੋਕ ਸਕੇ!
ਏਹੋ ਝੰਡਾ ਕੇਸਰੀ ਰੰਗਾ ਜੋ— ਸਦਾ ਅੰਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਹਿਰਾਊਗਾ।

ਆਓ ਗੁਰਦੁਵਾਰੇ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਮਨਾਈਏ

ਕਈਆਂ ਦੁੱਖ ਵਿੱਚ ਰੱਬ ਧਿਆਇਆ— ਕਈਆਂ ਸੁਖ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਕਰ ਮਨਾਇਆ ,
ਪਿਛਲੇ ਆਪਣਾ ਰੰਗ ਵਿਖਾਇਆ— ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਲੈ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਆਇਆ ॥
ਆਓ ਚੱਲੀਏ ਚਮਕ ਪੈਂਦੀ ਜਿੱਥੇ ਬੰਡਿਆਂ ਦੇ ਚਮਕਾਰੇ ਦੀ!
ਰਲ ਮਿਲ ਕੇ ਅਰਦਾਸਾਂ ਕਰੀਏ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਜੱਗ ਸਾਰੇ ਦੀ ।
ਭਾਗਾਂ ਵਾਲਿਓ ਲੈ ਲਵੇ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਚੋਜ਼ੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪਿਆਰੇ ਦੀ ॥

ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਟਕੋਰਾਂ ਜਗੀਆਂ— ਕਈ ਮਾਵਾਂ ਅਰਜੋਈਆਂ ਕਰੀਆਂ ॥
ਤੂੰ ਦਾਤਾ ਮੇਰੇ ਰਹਿਮਤਾਂ ਕਰੀਆਂ— ਤੇ ਕਈ ਸੱਖਣੀਆਂ ਝੋਲੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ॥
ਮਹਿਮਾਂ ਕੋਈ ਬੁੱਝ ਨਾ ਸਕਿਆ ਓਸਦੇ ਰੰਗ ਨਿਆਰੇ ਦੀ!
ਆਓ ਚੱਲੀਏ ਚਮਕ ਪੈਂਦੀ ਜਿੱਥੇ ਬੰਡਿਆਂ ਦੇ ਚਮਕਾਰੇ ਦੀ ।
ਭਾਗਾਂ ਵਾਲਿਓ ਲੈ ਲਵੇ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਚੋਜ਼ੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪਿਆਰੇ ਦੀ ॥

ਕਈਆਂ ਦੇ ਨਵੀਂ ਵਹੁਠੀ ਆਈ— ਬੜੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਲਿਆਈ ॥
ਘਰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਵੰਡੀ ਮਠਿਆਈ— ਕਈਆਂ ਨੇ ਧੀ ਰਾਣੀ ਵਿਆਹੀ ॥
ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੇ ਆ ਦੇਗਾ ਕਰਾਈ ਸਤਗੁਰੂ ਕਾਜ ਸਵਾਰੇ ਦੀ ।
ਰਲ ਮਿਲ ਕੇ ਅਰਦਾਸਾਂ ਕਰੀਏ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਜੱਗ ਸਾਰੇ ਦੀ ।
ਭਾਗਾਂ ਵਾਲਿਓ ਲੈ ਲਵੇ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਚੋਜ਼ੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪਿਆਰੇ ਦੀ ॥

ਘਰ ਘਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਆਪ ਵਿਆਪੇ— ਸਭ ਕੁਛ ਕਰਦਾ ਆਪ ਹੀ ਆਪੇ ,
ਕਈਆਂ ਦੇ ਗੁਜਰ ਗਏ ਮਾਪੇ— ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੱਗ ਸੁੰਨਾ ਜਾਪੇ ,
ਮਾਪੇ ਕਦੇ ਵੀ ਨਾ ਖੋਹੀਂ ਰੱਬਾ ਅਰਜ ਹੈ ਦਿਆਲ ਵਿਚਾਰੇ ਦੀ ।
ਭਾਗਾਂ ਵਾਲਿਓ ਲੈ ਲਵੇ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਚੋਜ਼ੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪਿਆਰੇ ਦੀ ॥

ਰੰਗਲੇ ਦਿਨ ਫਿਰ ਮੁੜ ਆਵਣ ਜੇ- ਵਿਛੜੇ ਸਾਰੇ ਮਿਲ ਜਾਵਣ ਜੇ ॥
 ਬਖਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਮੇਰਾ ਸਤਗੁਰੂ ਸਭ ਕੁਝ- ਭੁੱਲ ਚੁੱਕ ਹੋਈ ਬਖਸ਼ਾਵਣ ਜੇ ॥
 ‘ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਆ’ ਓਟ ਤਕਾ ਲੈ ਤੂੰ ਵੀ ਤਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ!
 ਆਉ ਚੱਲੀਏ ਚਮਕ ਪੈਂਦੀ ਜਿੱਥੇ ਖੰਡਿਆਂ ਦੇ ਚਮਕਾਰੇ ਦੀ!
 ਭਾਗਾਂ ਵਾਲਿਓ ਲੈ ਲਵੇ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਚੌਜੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪਿਆਰੇ ਦੀ ॥

•

ਕਰੋ ਕਿਰਪਾ ਦਾਤਾ ਜੀ

ਮੈਂ ਬੱਕ ਕੇ ਹੋਈ ਚੂਰ- ਬੜੀ ਮਜਬੂਰ ਕਰੋ ਤੁਸੀਂ ਕਿਰਪਾ ਦਾਤਾ ਜੀ ।
 ਕਰੋ ਹੁਣ ਕਿਰਪਾ ਦਾਤਾ ਜੀ- ਬੜੀ ਮਜਬੂਰ ਹੋਈ ਮੈਂ ਚੂਰ-
 ਕਰ ਦਿਓ ਕਿਰਪਾ ਦਾਤਾ ਜੀ ।

ਬੱਡੇ ਜੇਡ ਦਾਤਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ, ਘਰ ਆਪ ਜੀਆਂ ਦੇ ਬੋੜ੍ਹੇ ਨਹੀਂ ॥
 ਬਾਬਾ ਜੀ ਮੇਹਰਾਂ ਕਰ ਦੇਵੇ- ਸਾਡੀ ਸੱਖਣੀ ਝੋਲੀ ਭਰ ਦੇਵੇ ॥
 ਮੈਂ ਬੱਕ ਕੇ ਹੋਈ ਚੂਰ- ਬੜੀ ਮਜਬੂਰ- ਕਰੋ ਤੁਸੀਂ ਕਿਰਪਾ ਦਾਤਾ ਜੀ ।

ਕੁਝ ਲੋਕ ਟਕੋਰਾਂ ਲਾਉਂਦੇ ਨੇ, ਮੈਨੂੰ ਕਮਲੀ ਆਖ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਨੇ ॥
 ਮੈਂ ਅਸ ਆਪ ਤੇ ਲਾ ਬੈਠੀ- ਤੁਸਾਂ ਬੁੱਝੀ ਜੋ ਮੈਂ ਪਾ ਬੈਠੀ ॥
 ਮੈਂ ਬੱਕ ਕੇ ਹੋਈ ਚੂਰ- ਬੜੀ ਮਜਬੂਰ- ਕਰੋ ਤੁਸੀਂ ਕਿਰਪਾ ਦਾਤਾ ਜੀ ।

ਏਥੇ ਕੋਈ ਨਾ ਮੇਰਾ ਦਰਦੀ ਏ, ਹੱਥ ਬੰਨ੍ਹ ਲੇਲੜੀਆਂ ਕੱਢਦੀ ਤੇ ॥
 ਦੁਸ਼ਮਣ ਜਾਪ ਰਿਹਾ ਜੱਗ ਸਾਰਾ- ਬਹੁੜੇ ਆਣ ਦੇ ਦਿਓ ਸਹਾਰਾ-
 ਮੈਂ ਬੱਕ ਕੇ ਹੋਈ ਚੂਰ- ਬੜੀ ਮਜਬੂਰ- ਕਰੋ ਤੁਸੀਂ ਕਿਰਪਾ ਦਾਤਾ ਜੀ ।

ਭੁਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਹੇ ਪਾ ਦੇਵੇ ਤੇ, ਜਿਹੜੀ ਹੋਈ ਭੁੱਲ ਬਖਸ਼ਾ ਦੇਵੇ ॥
 ਚੀਮਾਂ ਤੇਰੇ ਚਰਨੀਂ ਢੈ ਪਈ ਤੇ- ਦਿਲ ਆਪਣੇ ਦੀ ਕਹਿ ਗਈ ਤੇ-
 ਮੈਂ ਬੱਕ ਕੇ ਹੋਈ ਚੂਰ- ਬੜੀ ਮਜਬੂਰ- ਕਰੋ ਤੁਸੀਂ ਕਿਰਪਾ ਦਾਤਾ ਜੀ ।

(ਇਹ ਰਚਨਾ ਸਾਡੀ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ ਚੀਮਾਂ ਵੱਲੋਂ 26 ਦਸੰਬਰ 2004 ਨੂੰ
 ਲਿਖ ਕੇ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਛਾਪਣ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।)

•

ਭਜਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਨਾ

ਜੇ ਤੂੰ ਭਜਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਨਾ- ਕਿਉਂ ਮਾਣਸ ਜਾਮਾਂ ਪਾਉਣਾ ਸੀ!
ਜੇ ਤੂੰ ਦਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਨਾ- ਕਾਹਨੂੰ ਜੱਗ 'ਤੇ ਆਉਣਾ ਸੀ ।

ਬੰਦਿਆ ਹੋਸ਼ ਗੁਆਈ ਫਿਰਦੈਂ, ਮਾਇਆ ਹਿੱਕ ਨਾਲ ਲਾਈ ਫਿਰਦੈਂ,
ਤੇਰੇ ਕੰਮ ਨਾ ਆਉਣੀ ਵਾਧੂ ਜੋ ਬੈਂਕ 'ਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਾਈ ਫਿਰਦੈਂ ।
ਪੱਲੇ ਮੇਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ- ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਜੇ ਝੂਠਾ ਰੌਲਾ ਪਾਉਣਾ ਸੀ ।
ਜੇ ਤੂੰ ਦਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਨਾ- ਕਾਹਨੂੰ ਜੱਗ 'ਤੇ ਆਉਣਾ ਸੀ ।

ਰੱਬ ਨੂੰ ਮਨੋਂ ਭੁਲਾਈ ਫਿਰਦੈਂ, ਉਝ ਤੂੰ ਤੀਰਥ ਨ੍ਯਾਈ ਫਿਰਦੈਂ ।
ਕਰਕੇ ਚੁਗਲੀਆਂ ਹੇਰਾ-ਫੇਰੀ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਪਾਪ ਚੜ੍ਹਾਈ ਫਿਰਦੈਂ ।
ਬੋਲੋਂ ਝੂਠ ਅੰਦਰ ਤੋਂ ਮੈਲਾ ਕਿਉਂ ਚਿੱਟਾ ਬਾਣਾ ਪਾਉਣਾ ਸੀ ।
ਜੇ ਤੂੰ ਦਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਨਾ- ਕਾਹਨੂੰ ਜੱਗ 'ਤੇ ਆਉਣਾ ਸੀ ।

ਰਿੱਤ ਦਾ ਚੋਰ ਕਰੋਂ ਚਤੁਰਾਈ, ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਆਉਣੀ ਪਾਪ ਕਮਾਈ ,
ਜੇ ਗੱਲ ਅਜੇ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਈ ਤਾਂ ਰਹਿਜੂ ਉੱਥੇ ਹੀ ਧਰੀ ਧਰਾਈ ,
ਬੇਮੁਖ ਹੋਇਆ ਫਿਰਦੈਂ ਉਸ ਤੋਂ ਜਿਸ ਨੇ ਪਾਰ ਲੰਘਾਉਣਾ ਸੀ! ।
ਜੇ ਤੂੰ ਦਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਨਾ- ਕਾਹਨੂੰ ਜੱਗ 'ਤੇ ਆਉਣਾ ਸੀ ।

ਬੰਦਾ ਆਖਿਰ ਨੂੰ ਪਛਤਾਉਂਦਾ, 'ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਆ' ਸੱਚ ਸੁਣਾਉਂਦਾ ,
ਵਾਧੂ ਸੌਂ ਸੌਂ ਸਮਾਂ ਲੰਘਾਉਂਦਾ 'ਦਿਆਲ' ਨਾ ਤੜਕੇ ਉਠ ਰੱਬ ਧਿਆਉਂਦਾ ,
ਐਵੇਂ ਖਾ ਖਾ ਢਿੱਡ ਵਧਾਇਆ ਜੇ ਮਾਰ ਘੁਰੜੇ ਸਾਉਣਾ ਸੀ!
ਜੇ ਤੂੰ ਦਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਨਾ- ਕਾਹਨੂੰ ਜੱਗ 'ਤੇ ਆਉਣਾ ਸੀ ।

•

ਇੱਕੋ ਸੋਚ ਤੇ ਇੱਕੋ ਨਾਹਰਾ

ਲੋੜ ਪਵੇ ਤਾਂ ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਡਾਹੁੰਦੇ ॥
ਉਂਝ ਇਹ ਮਾਰ ਮੁਕਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ॥
ਮਰਨ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਪਸੇ ਹਟ ਕੇ- ਢੰਗ ਤਕਨੀਕੀ ਫੜੀਏ ਜੀ!
ਇੱਕੋ ਸੋਚ ਤੇ ਇੱਕੋ ਨਾਹਰਾ ਇੱਕ ਜੁਟ ਹੋ ਕੇ ਖੜੀਏ ਜੀ ।

ਆਪਸੀ ਜੋ ਮੱਤ ਭੇਦ ਮੁਕਾ ਦਿਓ ,
ਵਿਤਕਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰੇ ਹਟਾ ਦਿਓ ,
ਆਓ ਸਾਰੇ ਰਲ ਮਿਲ ਆਪਾਂ- ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਲੜੀਏ ਜੀ!
ਇੱਕੋ ਸੋਚ ਤੇ ਇੱਕੋ ਨਾਹਰਾ ਇੱਕ ਜੁਟ ਹੋ ਕੇ ਖੜੀਏ ਜੀ ।

ਮਥ ਜਾਤ ਪਾਤ ਵਾਲੇ ਬੰਧਨ ਤੇੜੇ ,
ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜੇ ॥
ਸਿੱਖੀ ਦਿਆਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਉੱਤੇ ਆਓ ਅਮਲ ਨੂੰ ਕਰੀਏ ਜੀ!
ਇੱਕੋ ਸੋਚ ਤੇ ਇੱਕੋ ਨਾਹਰਾ ਇੱਕ ਜੁਟ ਹੋ ਕੇ ਖੜੀਏ ਜੀ ।

ਗਭਰੂਓ ਅਤੇ ਜਵਾਨੋ ਸੁਣ ਲਓ ॥
ਖਾਸ ਵਿਸ਼ਾ ਕੋਈ ਆਪਣਾ ਚਣ ਲਓ ,
ਡਾਕਟਰ ਜੋ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਾਂਗ ਪੜ੍ਹਾਈਆਂ ਪੜ੍ਹੀਏ ਜੀ!
ਇੱਕੋ ਸੋਚ ਤੇ ਇੱਕੋ ਨਾਹਰਾ ਇੱਕ ਜੁਟ ਹੋ ਕੇ ਖੜੀਏ ਜੀ ।

'ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਏ ਦਿਆਲ' ਦਾ ਕਹਿਣਾ ,
ਬਣਦਾ ਹੱਕ ਸਾਨੂੰ ਥੋਹਣਾ ਪੈਣਾ ॥
ਰਹਿਮ ਦੀ ਆਸ ਮੁਕਾਈਏ ਕਾਹਨੂੰ ਤਰਲੇ ਕਰ ਕਰ ਮਰੀਏ ਜੀ!
ਰਹਿਮ ਦੀ ਆਸ ਮੁਕਾਈਏ ਨਾ ਬਲੀ ਜਾਬਰ ਦੀ ਚੜ੍ਹੀਏ ਜੀ!!
ਇੱਕੋ ਸੋਚ ਤੇ ਇੱਕੋ ਨਾਹਰਾ ਇੱਕ ਜੁਟ ਹੋ ਕੇ ਖੜੀਏ ਜੀ ॥

•

ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾ ਲਈਏ

ਵਹਿਮਾਂ ਭਰਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਨੂੰ ਕੱਢ ਕੇ ਰਾਹੇ ਪਾਇਆ ।
ਭੁਲੀ ਭਟਕੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਲੜ ਲਾਇਆ ,
ਜੋ ਸੁਣਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾ ਲਈਏ!
ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਹਿਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਸਾ ਲਈਏ ।

ਧੰਨ ਧੰਨ ਮੇਰੇ ਸਤਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਭੇਤ ਖੋਲਤੇ ਸਾਰੇ ।
ਕਰਮ ਜੋ ਚੰਗੇ ਕਰਦੇ ਉਹੀਓ ਜਾਦੇ ਨੇ ਸਤਿਕਾਰੇ ।
ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਦਿਆਂ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧ ਚੜ੍ਹ ਹਿੱਸਾ ਪਾਈਏ ।
ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਹਿਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਸਾ ਲਈਏ ।

ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਸਭ ਦਾ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਫਰਮਾਇਆ ।
ਜਾਤ ਪਾਤ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਛੋਟੇ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭੇਦ ਮੁਕਾਇਆ ।
ਉਚ ਨੀਚ ਦੇ ਭੇਦ ਭਾਵ ਨੂੰ ਮਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਮੁਕਾ ਲਈਏ ।
ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਹਿਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਸਾ ਲਈਏ ।

ਅੱਜ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵਸਦੀ ਜਾਂਦੀ ਸਾਰੀ ।
'ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਆ ਦਿਆਲ' ਕਹੇ ਨਸੇ ਸਭ ਤੋਂ ਬੁਰੀ ਬਿਮਾਰੀ ,
ਆਓ ਸਾਰੇ ਰਲ ਮਿਲ ਆਪਾਂ ਅੱਜ ਤੋਂ ਕਸਮਾਂ ਖਾ ਲਈਏ ।
ਨਿਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਰਹਿ ਦੂਰ ਦੋਸਤੇ ਜਿੰਦਗੀ ਸੁਰਗ ਬਣਾ ਲਈਏ ।

•

ਰੱਬ ਦੀ ਰਜ਼ਾ

ਖਾਵੇ ਪੀਵੇ ਮੌਜ ਕਰੋ, ਸਬਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ,
ਰੱਬ ਦੀ ਰਜ਼ਾ 'ਚ ਸਦਾ ਜਿਉਣਾ ।
ਰੱਬ ਦੀ ਰਜ਼ਾ 'ਚ ਸਦਾ ਜਿਉਣਾ- ਮੇਰੇ ਬਾਈ ਜੀ-
ਰੱਬ ਦੀ ਰਜ਼ਾ 'ਚ ਸਦਾ ਜਿਉਣਾ ।
ਭੰਗੜੇ ਜਾਂ ਗਿੱਧੇ ਪਾ ਲੋ, ਬੋਲੀਆਂ ਵੀ ਪਾ ਲੋ ਭਾਵੇਂ,
ਭੁਲਿਓ ਨਾ ਸੁਕਰ ਮਨਾਉਣਾ ॥
ਭੁਲਿਓ ਨਾ ਸੁਕਰ ਮਨਾਉਣਾ- ਮੇਰੇ ਬਾਈ ਜੀ-
ਰੱਬ ਜੀ ਦਾ ਸੁਕਰ ਮਨਾਉਣਾ ॥

ਕੌਣ ਖਾਂਦਾ ਕਿਸੇ ਦਾ, ਖਵਾਉਂਦਾ ਕਦੋਂ ਕੌਣ ਕੀਹਨੂੰ,
ਦਾਣੇ ਦਾਣੇ ਉੱਤੇ ਲੱਗੀ ਮੋਹਰ ਐ, ਭਾ ਮੇਰਿਆ-
ਦਾਣੇ ਦਾਣੇ ਉੱਤੇ ਲੱਗੀ ਮੋਹਰ ਐ ।
ਆਉਂਦਾ ਜਿਹੜਾ ਜੱਗ ਉੱਤੇ, ਭਾਗਾਂ 'ਚ ਲਿਖਾ ਕੇ ਆਉਂਦਾ,
ਜੀਹਨੂੰ ਜੀਹਨੂੰ ਜਿੰਨੀ ਜਿੰਨੀ ਲੋੜ ਐ ।
ਧੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰਾਂ 'ਚ ਫੁਰਕ ਨਾ ਰੱਖਿਓ ਜੇ,
ਪਿਆਰ ਇੱਕੋ ਜਿੰਨਾ ਹੀ ਵੰਡਾਉਣਾ!
ਲੋਹੜੀਆਂ ਮਨਾ ਲੋ ਜਾਂ ਦੀਵਾਲੀਆਂ ਮਨਾ ਲੋ ਪਰ-
ਭੁਲਿਓ ਨਾ ਸੁਕਰ ਮਨਾਉਣਾ ॥
ਪੁੱਤਰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਘਰ- ਵੰਡ ਲੈਂਦੇ ਪੈਸਾ ਧੇਲਾ,
ਧੀਆਂ ਬੱਸ ਦੁੱਖ ਹੀ ਵੰਡਾਉਂਦੀਆਂ,
ਬਜ਼ੁਰਗੇ ਧੀਆਂ ਬਸ ਦੁੱਖ ਹੀ ਵੰਡਾਉਂਦੀਆਂ ।
ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਕਰ ਕਰ, ਚੇਤੇ ਸਦਾ ਰੋਣ ਧੀਆਂ,
ਜਦ ਪਿੰਡ ਪੇਕਿਆਂ ਦੇ ਆਉਂਦੀਆਂ -
ਸੌਹਾਂ ਖਾਓ ਅੱਜ ਤੋਂ ਹੀ, ਕੁੜੀ ਅਤੇ ਮੁੰਡੇ ਵਾਲਾ,

ਮਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਫਰਕ ਮਿਟਾਉਣਾ!
ਲੋਹੜੀਆਂ ਮਨਾ ਲੋ ਜਾਂ ਦੀਵਾਲੀਆਂ ਮਨਾ ਲੋ -
ਪਰ ਭੁੱਲਿਓ ਨਾ ਸ਼ੁਕਰ ਮਨਾਉਣਾ

ਮਾਈਓ ਅਤੇ ਬੀਬੀਓ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਗੱਲ ਸੁਣੋ,
ਤੁਸਾਂ ਨੇ ਹੈ ਪੁੱਤਰ ਵਿਆਹੁਣਾ,
ਸੁਣੋ ਬੀਬੀਓ ਤੁਸਾਂ ਨੇ ਹੈ ਪੁੱਤਰ ਵਿਆਹੁਣਾ -
ਦਾਜ ਦਾ ਖਿਆਲ ਭੁੱਲ, ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਸਦਾ,
ਸੱਸ ਦੀ ਬਾਓਂ ਮਾਂ ਆਖਵਾਉਣਾ -
ਅੱਜ ਕਲੁ ਸੱਸਾਂ ਨੇ, ਜੋ ਓਹ ਵੀ ਕਦੇ ਨੌਹਾਂ ਸਨ,
ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਦੇ ਮਨ ਚੋਂ ਭੁਲਾਉਣਾ ।
ਖਾਓ ਪੀਓ ਮੌਜ ਕਰੋ ਸਬਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ,
ਰੱਬ ਦੀ ਰਜਾ ਚ ਜਿਉਣਾ ॥

ਛੁੱਲ ਵੱਖੇ ਵੱਖਰੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ,
ਇੱਕ ਫੁਲਵਾੜੀ ਜੇਹੀ ਲਾਉਂਦਾ,
ਮੇਰਾ ਸਤਿਗੁਰ ਇੱਕ ਫੁਲਵਾੜੀ ਜੇਹੀ ਲਾਉਂਦਾ ।
ਵਿਛੜੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਦਾ ਸਿਲ ਕੇ ਮੇਲ ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਸਜਾਉਂਦਾ ।
ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਜਿੰਦਗੀ ਚ, ਆਉਂਦੇ ਰਹਿਣ ਜਾਂਦੇ ਰਹਿਣ,
ਹੱਸ ਖੇਡ ਵਕਤ ਲੰਘਾਉਣਾ!
ਹੱਸ ਖੇਡ ਵਕਤ ਲੰਘਾਉਣਾ- ਮੇਰੇ ਬਾਈ ਜੀ-
ਰੱਬ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰ ਮਨਾਉਣਾ ।
ਆਖਦਾ 'ਦਿਆਲ ਵਹਿਣੀਵਾਲ' ਵਾਲਾ ਸੱਚੀ ਗੱਲ,
ਜੱਗ ਤੇ ਨਹੀਂ ਵਾਰ ਵਾਰ ਆਉਣਾ ॥
ਜੱਗ ਤੇ ਨਹੀਂ ਵਾਰ ਵਾਰ ਆਉਣਾ- ਮੇਰੇ ਬਾਈ ਜੀ-
ਰੱਬ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰ ਮਨਾਉਣਾ।

•

ਪੁੱਛਾਂ ਦੱਸਾਂ ਵਿੱਚ ਫਿਰੋ

ਪੁੱਛਾਂ ਦੱਸਾਂ ਵਿੱਚ ਫਿਰੋ ਐਵੇਂ ਟੈਮ ਗਾਲਦਾ ,
ਸਾਧ ਭੂਤਨੇ ਪਾਬੰਡੀ ਤੂੰ ਕੀ ਏਥੋਂ ਭਾਲਦਾ ,
ਜੀਹਨੇ ਰੱਖਿਆ ਭਰੋਸਾ ਕਰਤਾਰ ਤੇ-
ਕਿਓਂ ਬੰਦਿਆ ਤੂੰ ਭੁੱਲਿਆ ਫਿਰੋਂ !
ਰੱਬ ਸੱਚਾ ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਬੇੜੇ ਤਾਰਦਾ-
ਤੂੰ ਕਾਹਤੋਂ ਐਵੇਂ ਭੁੱਲਿਆ ਫਿਰੋਂ ।

ਕਿਤੇ ਸਿਰਸੇ ਵਾਲੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੱਗਿਆ ਫਿਰੋਂ ,
ਕਿਤੇ ਪਿਆਰੇ ਭਨਵਾਰੇ ਪਿੱਛੇ ਭੱਜਿਆ ਫਿਰੋਂ ,
ਆਪ ਛੁਬਗੇ ਤੈਨੂੰ ਵੀ ਢੋਬ ਦੇਣਗੇ-
ਤੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਿੱਛੇ ਛੁੱਲਿਆ ਫਿਰੋਂ !
ਰੱਬ ਸੱਚਾ ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਬੇੜੇ ਤਾਰਦਾ-
ਤੂੰ ਕਾਹਤੋਂ ਐਵੇਂ ਛੁੱਲਿਆ ਫਿਰੋਂ ।

ਕਿਤੇ ਲਾਲ ਮੁਰਗਾ ਤੂੰ ਕਿਤੇ ਬੋਤਲਾਂ ਚੜ੍ਹਾਵੇਂ ,
ਨੂਰੇ ਸੱਪ ਲੜਵਾਲੇਂਗਾ ਚੌਗਸਤਿਆਂ 'ਚ ਜਾਵੇਂ ,
ਕਿਹੜੇ ਵਹਿਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵਹਿ ਗਿਓਂ ਸੋਚ ਲੈ-
ਤੂੰ ਮਾਂ ਦਿਆ ਦੁੱਲਿਆ ਫਿਰੋਂ !
ਰੱਬ ਸੱਚਾ ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਬੇੜੇ ਤਾਰਦਾ-
ਤੂੰ ਕਾਹਤੋਂ ਐਵੇਂ ਛੁੱਲਿਆ ਫਿਰੋਂ ।

ਟੂਣੇ ਟਾਮਣਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਕਿਸੇ ਨੇ ਖੱਟਿਆ ,
ਹੁੰਦੇ ਲੀਰੇ ਲੀਰ ਵੇਖੇ ਤੇ ਘਰ ਬਾਰ ਪੱਟਿਆ ॥

ਕਦੇ ਠੱਗ ਵੀ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਦਾ ਸਵਾਰਦਾ-
ਕਿਉਂ ਠੱਗਾਂ ਪਿੱਛੇ ਭੁੱਲਿਆ ਫਿਰੋਂ !
ਰੱਬ ਸੱਚਾ ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਬੇੜੇ ਤਾਰਦਾ-
ਤੂੰ ਕਾਹਤੋਂ ਐਵੇਂ ਭੁੱਲਿਆ ਫਿਰੋਂ ।

ਤੇਰੇ ਮਨ ਦੀਆਂ ਸੱਧਰਾਂ ਹੋ ਜਾਣ ਪੂਰੀਆਂ ,
ਅੱਜ ਤਾਈਂ ਕਿਸੇ ਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਨਾ ਅਧੂਰੀਆਂ ,
ਓਹ ਤਾਂ ਤੱਪਦੇ ਕਲੋਜਿਆਂ ਨੂੰ ਠਾਰਦੈ-
ਤੂੰ ਨ੍ਹੇਰਿਆਂ 'ਚ ਰੁਲਿਆ ਫਿਰੋਂ !
ਰੱਬ ਸੱਚਾ ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਬੇੜੇ ਤਾਰਦਾ-
ਤੂੰ ਕਾਹਤੋਂ ਐਵੇਂ ਭੁੱਲਿਆ ਫਿਰੋਂ ।

ਰੱਖਦਾ ਭਰੋਸਾ 'ਦਿਆਲ' ਗੁਰੂ ਦੇ ਦੁਆਰ 'ਤੇ ,
'ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਏ' ਦੇ ਜੀਹਨੇ ਕਾਰਜ ਸਵਾਰ ਤੇ ,
ਨਿੱਤ ਨਵਿਆਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਗੇੜੇ ਮਾਰਦੈ-
ਉਏ ਚੱਕਮਿਆਂ ਚੁੱਲਿਆ ਫਿਰੋਂ !
ਰੱਬ ਸੱਚਾ ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਬੇੜੇ ਤਾਰਦਾ-
ਤੂੰ ਕਾਹਤੋਂ ਐਵੇਂ ਭੁੱਲਿਆ ਫਿਰੋਂ ।
•

ਪਰਛਾਵੇਂ ਕੋਲੋਂ ਡਰਦਾ

ਘਰ ਵਿੱਚ ਪੈਰ ਜਦੋਂ ਸੀ ਪਾਇਆ ਸਭ ਨੂੰ ਚਾਅ ਸੀ ਦੂਣ ਸਵਾਇਆ ,
ਬਾਪੂ ਸ਼ਹਿਰੋਂ ਚੁੱਕ ਲੈ ਆਇਆ ਲੱਭੂ ਵੰਡੇ ਮਿੰਟ ਨਾ ਲਾਇਆ ,
ਆਇਆ ਜੋਬਨ ਤੇਰੇ ਉੱਤੇ ਫਿਰ ਤੁਰਦੈਂ ਨਖਰੇ ਕਰੇ ਬਥੇਰੇ
ਵਿਆਹਵਣ ਗਿਆ ਸੈਂ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਸਿਹਰੇ ਭੁਸੀ ਦਾ ਮੌਕਾ ਸੀ ਚਾਰ ਚੁਫੜੇ ।

ਘਰ ਵਿੱਚ ਨੂਰਾਂ ਤੇਰੇ ਆਈ ਫਿਰਦੀ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਸੱਜ ਵਿਆਹੀ ,
ਬਹਿ ਗਿਓਂ ਗਲ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਢਾਹੀ ਕਰਦੇ ਵੇਖ ਵੇਖ ਵਡਿਆਈ ,
ਦੋ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਸੁਖਾਲੇ ਲੰਘੇ ਬਾਅਦ 'ਚ ਓਹੀਓ ਪੈ ਗੇ ਪੰਗੇ !
ਨੀਕਰ ਕੋਈ-ਕੋਈ ਝੁਗਾ ਮੰਗੇ ਕਹੋਂ ਹੁਣ ਯਾਰ ਸੂਲੀ ਉੱਤੇ ਟੰਗੇ ।

ਉਏ ਚਾਲੂ ਕਰਤੀ ਹੇਰਾਫੇਰੀ ਕਰਦੈਂ ਫਿਰਦੈਂ ਮੇਰਾ ਮੇਰੀ ,
ਲਾਈ ਪਹੁੰਚ ਜਿੰਨੀ ਸੀ ਤੇਰੀ ਬਹਿ ਕੇ ਸੋਚਿਆ ਨਾ ਇੱਕ ਵੇਰੀ ,
ਛੱਡ ਕੇ ਦੁਨੀਆਂ ਜਾਣਾ ਪੈਣਾ ਏਥੇ ਬੈਠ ਕਿਸੇ ਨਾਹੀਂ ਰਹਿਣਾ !
ਸੱਚ ਸਿਆਣਿਆਂ ਦਾ ਹੈ ਕਹਿਣਾ ਰੱਬ ਦਾ ਨਾਮ ਅਸਲ ਹੈ ਗਹਿਣਾ ।

ਬੰਦੇ ਜੋ ਤੂੰ ਪਾਪ ਕਮਾਇਆ ਓਏ ਇਤਨੀ ਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਮਾਇਆ ,
ਤੇਰੇ ਧੇਲਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਫਿਰ ਤੂੰ ਆਖਿਰ ਨੂੰ ਪਛਤਾਇਆ ,
ਜਦ ਤੁਰ ਪਏ ਚੁੱਕ ਕੇ ਚਾਰ ਭਰਾ ਓਏ ਤੈਨੂੰ ਸਿੜੀ ਦੇ ਉੱਪਰ ਪਾ !
ਮੁੜ ਪਏ ਘਰ ਨੂੰ ਤੀਲੀ ਲਾ ਬਹਿ ਗਏ ਘਰ ਵਿੱਚ ਪਾਠ ਧਰਾ ।

ਪੈ ਗਿਆ ਭੋਗ ਦਸਾਂ ਦੇ ਉੱਤੇ ਘਰ ਦੇ ਨੀਂਦ ਸੁਖਾਲੀ ਸੁੱਤੇ ,
ਸਾਰੇ ਝੂਠ ਝਮੇਲੇ ਮੁੱਕੇ 'ਦਿਆਲ' ਨਹੀਂ ਆਉਣੇ ਜੋ ਲੰਘ ਚੁੱਕੇ ,
ਓਏ ਤੇਰਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੱਜਣਾ ਓਏ ਮੇਰਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੱਜਣਾ !
ਕਿਓਂ ਹੇਰਾ ਫੇਰੀਆਂ ਕਰਦਾਂ ਤੂੰ ਕਿਓਂ ਮੇਰਾ ਮੇਰੀਆਂ ਕਰਦਾ ਤੂੰ !
'ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਆ' ਤਾਹੀਓਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਪਰਛਾਵੇਂ ਕੋਲੋਂ ਡਰਦਾ ਤੂੰ ॥

ਸਿੱਖ ਕਹਾਉਂਦੇ ਹਾਂ

ਜਦ ਪਈ ਕਦੇ ਲੋੜ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੀ ਬਿਨਾਂ ਝਿਜਕੇ ਸੀਸ ਕਟਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ।
ਕਿਸੇ ਤਖਤ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਹਾਕਮ ਦੇ ਜਾ ਸੰਘੀ ਹੱਥ ਵੀ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ॥

ਹਰ ਜ਼ਲਮ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਜ਼ਾਲਮ ਦੇ ਆਹੂ ਲਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ।
ਕਦੇ ਰੂਪ ਘੱਨੋਈਏ ਦਾ ਬਣ ਕੇ ਜ਼ਬਮਾਂ 'ਤੇ ਮੱਲ੍ਹਮ ਲਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ॥

ਉਂਝ ਸਾਨੂੰ ਸਬਰ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ ਮੰਨ ਭਾਣਾ ਸੋਹਲੇ ਗਾਉਂਦੇ ਹਾਂ -
'ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਆ' ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਦੇ ਨਾਨਕ ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਹਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ॥

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ ਸਿੱਖ ਅਖਵਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ।
ਅਸੀਂ ਤਾਹੀਓਂ ਸਿੱਖ ਕਹਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ॥

•

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀਆਂ ਵੰਡੀਆਂ

ਹੋਰ ਕਿਨਾ ਚਿਰ ਨੂਰ ਹੈ ਢੋਹਣਾ ।
ਹੁਣ ਤਾਂ ਸਿਆਣੇ ਪੈਣਾ ਹੋਣਾ ।
ਗੁਰਆਂ ਦੀ ਜੇ ਰਜਾ 'ਚ ਰਹਿਣਾ ।
'ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਏ ਦਿਆਲ' ਦਾ ਕਹਿਣਾ ।
ਜਾਤ ਪਾਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਸਾਰੇ ਇੱਕਮਿਕ ਹੋ ਜਾਈਏ ਜੀ !
ਆਓ ਸਾਰੇ ਰਲ ਮਿਲ ਕੇ ਜੈਕਾਰਾ ਲਾਈਏ ਜੀ ।
!! ਬੋਲੇ ਸੋ ਨਿਹਾਲ - ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ !!

ਪਹਿਲੋਂ ਜਿਹੜੀ ਗਲਤੀ ਹੋਈ ਨਾ ਦੁਹਰਾਈਏ ਜੀ !
ਦਸਮ ਪਿਤਾ ਦੇ ਬਚਨਾਂ ਉੱਤੇ ਛੁੱਲ ਚੜ੍ਹਾਈਏ ਜੀ ।
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀਆਂ ਨਾ ਵੰਡੀਆ ਪਾਈਏ ਜੀ ।
ਕਦੇ ਵੀ ਨਾ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾਈਏ ਜੀ ॥

•

ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਚਰਨ ਜਦੋਂ ਪਾਏ

ਅੱਜ ਗਲੀਆਂ 'ਚੋਂ ਨੂਰ ਵਰਦਾ, ਮੇਰੇ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਚਰਨ ਅੱਜ ਪਾਏ ।
ਬਈ ਗਲੀਆਂ 'ਚੋਂ ਨੂਰ ਵਰਦਾ, ਤੱਕੋਂ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਰੋਟ ਨੇ ਸਜਾਏ ।
ਜੀ ਗਲੀਆਂ 'ਚੋਂ ਨੂਰ ਵਰਦਾ- ਵੇਖ ਲਓ- ਜੀ ਗਲੀਆਂ 'ਚੋਂ ਨੂਰ ਵਰਦਾ ॥

ਸਭਨਾਂ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਬਾਈਕਾਂ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ।
ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਪੁਸ਼ਟਕਾਂ ਲੋਕੀ ਤੱਕ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਨੇ ।
ਪਏ ਸੋਚੀ ਏਹ ਜੁਆਨ ਕਿਥੋਂ ਆਏ! ।
ਜੀ ਗਲੀਆਂ 'ਚੋਂ ਨੂਰ ਵਰਦਾ- ਮੇਰੇ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਚਰਨ ਅੱਜ ਪਾਏ ।
ਜੀ ਗਲੀਆਂ 'ਚੋਂ ਨੂਰ ਵਰਦਾ- ਸੰਗਤੇ- ਜੀ ਗਲੀਆਂ 'ਚੋਂ ਨੂਰ ਵਰਦਾ ॥

ਚੇਹਰਿਆਂ ਤੇ ਮੁਸ਼ਟੀ ਅੱਜ ਸੰਗਤਾਂ ਨਿਹਾਲ ਨੇ ।
ਖੇਡਦੇ ਨੇ ਗੱਤਕਾ ਓਹ ਕਰਦੇ ਕਮਾਲ ਨੇ ।
ਸਿੰਘਾਂ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਕੌਤ ਵਿਖਾਏ ! ।
ਜੀ ਗਲੀਆਂ 'ਚੋਂ ਨੂਰ ਵਰਦਾ- ਮੇਰੇ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਚਰਨ ਅੱਜ ਪਾਏ ।
ਜੀ ਗਲੀਆਂ 'ਚੋਂ ਨੂਰ ਵਰਦਾ- ਸੰਗਤੇ- ਜੀ ਗਲੀਆਂ 'ਚੋਂ ਨੂਰ ਵਰਦਾ ॥

ਪਾਲਕੀ ਦੇ ਅੱਗੇ-ਅੱਗੇ ਜਾਂਦੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ ਜੀ ।
ਘੋੜਿਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਸਿੰਘ ਛੱਡਦੇ ਜੈਕਾਰੇ ਜੀ ।
ਸਤਨਾਮ ਦਾ ਹੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਵੇ ! ।
ਜੀ ਗਲੀਆਂ 'ਚੋਂ ਨੂਰ ਵਰਦਾ- ਮੇਰੇ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਚਰਨ ਅੱਜ ਪਾਏ ।
ਜੀ ਗਲੀਆਂ 'ਚੋਂ ਨੂਰ ਵਰਦਾ- ਸੰਗਤੇ- ਜੀ ਗਲੀਆਂ 'ਚੋਂ ਨੂਰ ਵਰਦਾ ॥

ਪਾਲਕੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਬਿਗਾਜਮਾਨ ਨੇ ।
ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵਾਲੀ ਸਭ ਦੀਆਂ ਜਾਣੀ ਜਾਣ ਨੇ ,

ਕਿਸੇ ਅੰਬਰਾਂ 'ਚੋਂ ਫਲ ਵਰਸਾਏ !

ਜੀ ਗਲੀਆਂ 'ਚੋਂ ਨੂਰ ਵਰਦਾ- ਮੇਰੇ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਚਰਨ ਅੱਜ ਪਾਏ ।
ਜੀ ਗਲੀਆਂ 'ਚੋਂ ਨੂਰ ਵਰਦਾ- ਸੰਗਤੇ- ਜੀ ਗਲੀਆਂ 'ਚੋਂ ਨੂਰ ਵਰਦਾ ॥

ਢਾਡੀ ਸੂਰਬੀਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵਾਰਾਂ ਪਏ ਗਾਊਂਦੇ ਨੇ ,
ਵੱਧ ਚੜ੍ਹ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਹਿੱਸਾ ਪਾਊਂਦੇ ਨੇ ,
ਜਗ੍ਹਾ-ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਸਟਾਲ ਨੇ ਲਗਾਏ!

ਜੀ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਨੂਰ ਵਰਦਾ- ਮੇਰੇ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਚਰਨ ਅੱਜ ਪਾਏ ।
ਜੀ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਨੂਰ ਵਰਦਾ- ਸੰਗਤੇ- ਜੀ ਗਲੀਆਂ 'ਚੋਂ ਨੂਰ ਵਰਦਾ ॥

ਤੱਕ ਲਵੇ ਟੀ.ਵੀ. ਵਾਲੇ ਮੂੰਵੀਆਂ ਬਣਾਊਂਦੇ ਨੇ ,
ਆ ਨਹੀਂ ਸਕੇ ਜਿਹੜੇ ਘਰੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਊਂਦੇ ਨੇ ,
ਮੂੰਬ ਮੀਡੀਏ ਨੇ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਏ!

ਜੀ ਗਲੀਆਂ 'ਚੋਂ ਨੂਰ ਵਰਦਾ- ਮੇਰੇ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਚਰਨ ਅੱਜ ਪਾਏ ।
ਜੀ ਸੜਕਾਂ 'ਚੋਂ ਨੂਰ ਵਰਦਾ- ਸੰਗਤੇ- ਜੀ ਗਲੀਆਂ 'ਚੋਂ ਨੂਰ ਵਰਦਾ ॥

ਕੇਸਰੀ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਲਹਿਰਾਊਂਦੇ ਨੇ ,
'ਵਹਿਣੀਵਾਲ' ਵਾਲੇ ਧੂੜ ਚੁੱਕ ਮੱਥੇ ਲਾਊਂਦੇ ਨੇ ,
'ਦਿਆਲ' ਪਾਪੀਆਂ ਨੇ ਪਾਪ ਬਖਸ਼ਾਏ!

ਜੀ ਗਲੀਆਂ 'ਚੋਂ ਨੂਰ ਵਰਦਾ- ਮੇਰੇ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਚਰਨ ਅੱਜ ਪਾਏ ।
ਜੀ ਸੜਕਾਂ 'ਚੋਂ ਨੂਰ ਵਰਦਾ- ਸੰਗਤੇ- ਜੀ ਗਲੀਆਂ 'ਚੋਂ ਨੂਰ ਵਰਦਾ ॥

ਮਿਠਤ ਨੀਵੀਂ ਤੱਤ

ਮੁਰਗ ਮਸਾਲਿਆਂ ਵਾਲੀ ਆਦਤ ਚੰਗੀ ਨਾ-
ਬਾਈ ਕਦੇ ਕਦੇ ਖਾ ਰੁੱਖੀ ਸਮਾਂ ਲੰਘਾ ਲਈਏ !
ਉੱਝ ਤਾਂ ਦੇਵਣਹਾਰਾ ਸਭ ਨੂੰ ਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ-
ਪਰ ਜਿਸਦਾ ਬਾਬੀਏ ਓਸੇ ਦਾ ਗੁਣ ਗਾ ਲਈਏ ;

ਕਿਉਂ ਨੂੰ ਸਿਆਣੇ ਕਹਿਣ ਲੜਾਈ ਹੁੰਦੀ ਐ-
ਮਨ ਅਪਣੇ ਨੂੰ ਬੋੜਾ ਜਿਹਾ ਸਮਝਾ ਲਈਏ !
ਬਹਿਸ ਬਾਜੀ ਮੁਰਖ ਨਾਲ ਚੰਗੀ ਹੁੰਦੀ ਨਾ-
ਸੋ ਹਾਂ ਜੀ- ਹਾਂ ਜੀ ਕਹਿ ਕੇ ਵਕਤ ਟਪਾ ਲਈਏ ।

ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਗੁਣ ਵਿੱਚ ਵੇਰਾਂ ਅਸਾਡੇ 'ਤੇ-
ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਓਸਦੇ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਬਣਾ ਲਈਏ !
ਦੁੱਖ ਵੰਡਾ ਕੇ ਦੁਖੀਏ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਜੀ-
ਰੱਬ ਦੇ ਬੰਦਿਆਂ ਵਾਲਾ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾ ਲਈਏ ।

ਟੂਣੇ ਮੰਤਰ ਝੂਠ ਫਰੇਬੀ ਸਾਧ ਪਾਖੰਡੀ ਜੋ-
ਪੁੱਛਾਂ ਦੱਸਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਵਕਤ ਗੁਆ ਲਈਏ !
ਸੱਗੀ ਗੱਲ ਦਰ ਦਰ ਦੇ ਭਟਕਣ ਨਾਲੋਂ ਜੀ-
ਰੱਬ ਦੇ ਦਰੋਂ ਮੁਰਾਦਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾ ਲਈਏ ।

ਕਰਨਾ ਸਿੱਖੀਏ ਮਾਣ ਆਪ ਤੋਂ ਵੱਡਿਆਂ ਦਾ-
ਇਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਆਪਣਾ ਮਾਣ ਵਧਾ ਲਈਏ
ਮਿਠਤ ਨੀਵੀਂ ਤੱਤ ਤੇ ਗੁਣ ਚੰਗਿਆਈਆਂ ਜੀ-
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੀ ਬਾਣੀ ਅਪਣਾ ਲਈਏ !
ਆਖਿਰ ਮੁੱਕਦੀ ਗੱਲ ਏਥੇ ਹੈ 'ਦਿਆਲ' ਸਿਆਂ-
ਸਭ ਕੁਝ ਛੱਡ ਕੇ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਲਈਏ ।

•

ਅਸੀਂ ਸਿੱਧੇ ਸਾਦੇ ਬੰਦੇ ਹਾਂ

ਕੋਈ ਗੱਲ ਸੁਣਾ ਦੇ ਯਾਰਾਂ ਦੀ, ਕੋਈ ਗੱਲ ਸੁਣਾ ਦਿਲਦਾਰਾਂ ਦੀ ॥
ਕੋਈ ਗੱਲ ਸੁਣਾ ਦੇ ਯੋਧਿਆਂ ਦੀ ਅਤੇ ਸੁਰਮਿਆਂ ਸਰਦਾਰਾਂ ਦੀ ॥
ਜਿਹੜੀ ਕਰਨੀ ਕਰ ਲੈ ਜੀ ਸਦਕੇ- ਪਰ ਕਰੀਂ ਨਾ ਟੇਢੀ ਗੱਲ ਸੱਜਣਾ !
ਅਸੀਂ ਸਿੱਧੇ ਸਾਦੇ ਬੰਦੇ ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਆਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਵਲ ਛਲ ਸੱਜਣਾ ।

ਗੱਲ ਕਰੀਂ ਨਾ ਕੋਈ ਗਦਾਰਾਂ ਦੀ, ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਸੁਣਨੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ॥
ਗੱਲ ਕਰ ਕੋਈ ਬੱਬਰ ਸ਼ੇਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਖੰਡਿਆਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਂ ਦੀ ॥
ਛੱਡ ਬੀਤੇ ਤੇ ਪਛਤਾਉਣਾ ਕੀ ਗੱਲ ਕਰ ਜੋ ਆਉਣਾ ਕੱਲ੍ਹ ਸੱਜਣਾ !
ਅਸੀਂ ਸਿੱਧੇ ਸਾਦੇ ਬੰਦੇ ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਆਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਵਲ ਛਲ ਸੱਜਣਾ ।

ਗੱਲ ਕਰ ਕੋਈ ਗੁਰੂਆਂ ਪੀਰਾਂ ਦੀ, ਸ਼ਾਹ ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਅਤੇ ਫ਼ਕੀਰਾਂ ਦੀ ॥
ਕੋਈ ਉਧਮ ਅਤੇ ਸਰਾਡੇ ਦੀ ਕਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਜੇਹੇ ਵੀਰਾਂ ਦੀ ॥
ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿਛੋਂ ਵਾਪਰਿਆ ਹੈ ਜੇ- ਸਕਦੇ ਸੁਨੇਹਾ ਘੱਲ ਸੱਜਣਾ !
ਅਸੀਂ ਸਿੱਧੇ ਸਾਦੇ ਬੰਦੇ ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਆਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਵਲ ਛਲ ਸੱਜਣਾ ।

ਕੋਈ ਗੱਲ ਸੁਣਾ ਦੇ ਈਦਾਂ ਦੀ ਤੇ, ਕੋਈ ਗੱਲ ਸੁਣਾ ਬਕਗੀਦਾਂ ਦੀ ॥
ਜੋ ਕੌਮ ਲਈ ਜਾਨਾਂ ਵਾਰ ਗਏ, ਕੋਈ ਕਗੀਏ ਗੱਲ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ॥
ਓ ਮਾਪੇ ਕਿਵੇਂ ਜਿਓਂਦੇ ਹੋਵਣਗੇ- ਵੱਡ ਵੱਡ ਖਾਂਦਾ ਓਹੀਓ ਸੱਲ ਸੱਜਣਾ !
ਅਸੀਂ ਸਿੱਧੇ ਸਾਦੇ ਬੰਦੇ ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਆਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਵਲ ਛਲ ਸੱਜਣਾ ।

ਓਏ ਗੱਲ ਕਰ ਕੋਈ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦੀ, ਗੋਦਿਆਂ ਦੇ ਹਾਸੇ ਮੋੜਨ ਦੀ ॥
ਟੁੱਟੇ ਮੁੜ 'ਦਿਆਲ' ਇਹ ਜੁੜਨੇ ਨਾ 'ਵਹਿਣੀਵਾਲ' ਕਰ ਨਾ ਤੋੜਨ ਦੀ ॥
ਮੁੜ ਕੇ ਜੀਵਨ ਇਹ ਮਿਲਣਾ ਨਹੀਂ ਜਿਓਵਣ ਦਾ ਸਿੱਖੀਏ ਵੱਲ ਸੱਜਣਾ !
ਅਸੀਂ ਸਿੱਧੇ ਸਾਦੇ ਬੰਦੇ ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਆਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਵਲ ਛਲ ਸੱਜਣਾ ।

ਕਿਆ ਬਾਤਾਂ ਨੇ

ਸੁਖ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਰੱਬ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦਾ, ਗਿੱਧੇ ਭੰਗੜੇ ਪਾਈਏ ॥
 ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਹੰਕਾਰ ਮਾਰਦਾ, ਦੁੱਖ ਵਿੱਚ ਰੱਬ ਧਿਆਈਏ ॥
 ਦੁੱਖ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਹਰ ਕੋਈ ਧਿਆਉਂਦਾ- ਸੁਖ ਵਿੱਚ ਧਿਆਉਣਾ ਆ ਜਾਵੇ ॥
 ਕਿਆ ਬਾਤਾਂ ਨੇ ਕਿਆ ਬਾਤਾਂ ਨੇ- ਜੇ ਸਾਨੂੰ ਨਿਆਉਣਾ ਆ ਜਾਵੇ ॥
 ਕਿਆ ਬਾਤਾਂ ਨੇ ਕਿਆ ਬਾਤਾ ਨੇ- ਜੇ ਸਾਨੂੰ ਜਿਉਣਾ ਆ ਜਾਵੇ ॥

ਭਾਈ ਮੈਂ ਮੈਂ ਕਰਦਾ ਬੰਦਾ ਮਰਦਾ, ਲੱਖ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਝੱਲੇ ॥
 ਮੈਂ ਓਸਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੈ ਕੇ ਛੁਬਦੀ, ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਪੱਲੇ ॥
 ਈਰਖਾਬਾਜ਼ੀ ਕੱਢ ਹਿਰਦਿਆਂ ਚੌਂ- ਦਰਦ ਵੰਡਾਉਣਾ ਆ ਜਾਵੇ!
 ਕਿਆ ਬਾਤਾਂ ਨੇ ਕਿਆ ਬਾਤਾ ਨੇ- ਜੇ ਸਾਨੂੰ ਜਿਉਣਾ ਆ ਜਾਵੇ ॥

ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਚਿੱਤਾ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝਿਆ, ਆਪਣਾਂ ਆਪ ਖਪਾਉਂਦਾ ॥
 ਹੋਰਾਂ ਦੀਆਂ ਬਦਖੋਈਆਂ ਕਰਕੇ, ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਗਵਾਉਂਦਾ ॥
 ਚੁਗਲੀ ਨਿੰਦਿਆ ਛੱਡ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ- ਸ਼ੁਕਰ ਮਨਾਉਣਾ ਆ ਜਾਵੇ ॥
 ਕਿਆ ਬਾਤਾਂ ਨੇ ਕਿਆ ਬਾਤਾ ਨੇ- ਜੇ ਸਾਨੂੰ ਜਿਉਣਾ ਆ ਜਾਵੇ ॥

ਤੜਪ ਰਿਹਾ ਕੋਈ ਸੜਕ ਕਿਨਾਰੇ, ਰਾਹਰੀਰ ਜਦ ਤੱਕਦਾ ॥
 ਹੋਣਾਂ ਇਹ ਕੋਈ ਕਰਮਾਂ ਮਾਰਾ, ਕਹਿ ਕੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਹੱਸਦਾ ॥
 ਨਫਰਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੁਖੀਏ ਨੂੰ ਜੇ- ਗਲ ਨਾਲ ਲਾਉਣਾ ਆ ਜਾਵੇ ॥
 ਕਿਆ ਬਾਤਾਂ ਨੇ ਕਿਆ ਬਾਤਾ ਨੇ- ਜੇ ਸਾਨੂੰ ਜਿਉਣਾ ਆ ਜਾਵੇ ॥

ਮੁਆਫ ਕਰੇ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦੀ ਗਲਤੀ ਉਹ ਵੱਡਾ ਅਖਵਾਉਂਦਾ ॥
 'ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਆ' ਭੁੱਲ ਚੁੱਕ ਦੀ, ਹੱਥ ਬੰਨ ਕੇ ਮਾਫੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ॥
 ਖਿਮਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਿਰਤੀ ਸਤਗੁਰੂ 'ਦਿਆਲ' ਦੇ ਮਨੀ ਵਸਾ ਜਾਵੇ ॥
 (ਦਿਆਲ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾ ਜਾਵੇ)

ਕਿਆ ਬਾਤਾਂ ਨੇ ਕਿਆ ਬਾਤਾ ਨੇ- ਜੇ ਸਾਨੂੰ ਜਿਉਣਾ ਆ ਜਾਵੇ ॥

•

ਮਨਾਂ ਮੂਰਖਾ

ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਵਖਰੇਵੇਂ ਕਾਹਡੋਂ, ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਤਕਰਾਰ ॥
 ਸੋਚੋ ਜਗਾ, ਲੜਾਉਂਦਾ ਜਿਹੜਾ, ਕੌਣ ਖੜਾ ਵਿਚਕਾਰ !
 ਭੁਸਰਿਆ ਕਿਉਂ ਫਿਰਦਾ ਯਾਰਾ- ਹੱਥ ਅਕਲ ਨੂੰ ਮਾਰ।
 ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਮਨਾਂ ਮੂਰਖਾ- ਕੁਝ ਤਾਂ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ-
 ਓਏ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਮਨਾਂ ਮੂਰਖਾ ॥

ਝਗੜਿਆਂ ਦੇ ਕਈ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੇ, ਅੰਖਾ ਲੈਣਾ ਨਿਰਣਾ ॥
 ਪਰ ਅੱਜ ਕਲੁ ਬੰਦਾ ਬੰਦੇ ਨੂੰ, ਹੀ ਕਰਦਾ ਏ ਘਰਣਾ ,
 ਹਰ ਪ੍ਰਾਣੀ ਵਿੱਚ ਮੂਦਾ ਵਸੇਂਦਾ- ਇਹ ਨਾ ਮਨੋ ਵਿਸਾਰ!
 ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਮਨਾਂ ਮੂਰਖਾ- ਕੁਝ ਤਾਂ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ-
 ਓਏ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਮਨਾਂ ਮੂਰਖਾ ॥

ਮਾਂ ਧਰਤੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਬਾਪੂ, ਹਨ ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ॥
 ਵੱਖੋ ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ, ਗੁਣ ਇੱਕੋ ਦੋ ਗਾਂਦੇ ,
 ਮਸ਼ ਭੁੱਲ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਰੱਲੋਂ- ਤੂੰ ਹੁੰਦਾ ਫਿਰੋਂ ਖੁਆਰ !
 ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਮਨਾਂ ਮੂਰਖਾ- ਕੁਝ ਤਾਂ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ-
 ਓਏ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਮਨਾਂ ਮੂਰਖਾ ॥

ਰਾਹ ਵੱਖਰੇ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਸਾਡੇ, ਪਰ ਹੈ ਇੱਕੋ ਟਿਕਾਣਾ ॥
 ਉਸਦਾ ਘੱਲਿਆ ਆਇਆ ਬੰਦਾ, ਸੱਦੇ ਤੋਂ ਤੁਰ ਜਾਣਾ ॥
 ਹੱਸ ਖੇਡ ਕੇ ਵਕਤ ਲੰਘਾ ਲੈ- ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਦਿਨ ਚਾਰ!
 ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਮਨਾਂ ਮੂਰਖਾ- ਕੁਝ ਤਾਂ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ-
 ਓਏ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਮਨਾਂ ਮੂਰਖਾ ॥

ਨਫਰਤਾ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਨਾ ਲੱਭੇ, ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਫਰਮਾਇਆ ॥
 ‘ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਆ ਦਿਆਲ’ ਅਖੀਰੀ, ਕੀਤੀ ਤੇ ਪਛਤਾਇਆ ॥
 ਮਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂਦਾ- ਜਾ ਤੂੰ ਮਹਿਕ ਖਿਲਾਰ!
 ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਮਨਾਂ ਮੂਰਖਾ- ਕੁਝ ਤਾਂ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ-
 ਓਥੇ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਮਨਾਂ ਮੂਰਖਾ ॥

ਸਭ ਦੇ ਕਾਜ ਸਵਾਰੇ

ਰੱਬ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਘਾਟ ਨਾ ਕੋਈ, ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਕਰਦੇ ਅਰਜੋਈ ,
 ਸਭ ਦੇ ਕਾਜ ਸਵਾਰੇ, ਤੂੰ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪਿਆਰੇ- ਮੇਰੇ ਬਾਬਾ ਜੀ!
 ਜਾਵਾਂ ਮੈਂ ਬਲਿਹਾਰੇ, ਅਤੇ ਸੌਂ ਵਾਰੇ- ਮੇਰੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ॥

ਜਿਸ ਬੰਦੇ ਨੇ ਜੋ ਵੀ ਚਾਹਿਆ, ਰੱਬ ਨੇ ਉਸਦੇ ਝੋਲੀ ਪਾਇਆ ,
 ਜੋ ਵੀ ਮਨੋਂ ਪੁਕਾਰੇ, ਤੁਸੀਂ ਬਣੇ ਸਹਾਰੇ- ਮੇਰੇ ਬਾਬਾ ਜੀ!
 ਜਾਵਾਂ ਮੈਂ ਬਲਿਹਾਰੇ, ਅਤੇ ਸੌਂ ਵਾਰੇ- ਮੇਰੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ॥

ਢੁਖ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਧਿਆਈਏ, ਸੁਖ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਸ਼ੁਕਰ ਮਨਾਈਏ,
 ਬੇੜੇ ਛੁੱਬਦੇ ਤਾਰੇ, ਤੁਸੀਂ ਲਾਏ ਕਿਨਾਰੇ- ਮੇਰੇ ਬਾਬਾ ਜੀ!
 ਜਾਵਾਂ ਮੈਂ ਬਲਿਹਾਰੇ, ਅਤੇ ਸੌਂ ਵਾਰੇ- ਮੇਰੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ॥

ਜੋੜੀ ਤੇ ਸਦਾ ਰਹਿਮਤਾਂ ਰੱਖੀਂ, ਸਦਾ ਮੇਹਰ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਤੱਕੀਂ ,
 ਕਰਦੀਂ ਵਾਰੇ ਨਿਆਰੇ, ਚਮਕਣ ਤਾਰੇ- ਮੇਰੇ ਬਾਬਾ ਜੀ!
 ਜਾਵਾਂ ਮੈਂ ਬਲਿਹਾਰੇ, ਅਤੇ ਸੌਂ ਵਾਰੇ- ਮੇਰੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ॥

ਹੋਈ ਭੁੱਲ ਚੁੱਕ ਵੀ ਬਖਸ਼ਾਂਦੀ, ਭੁੱਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਹ ਸਿੱਧੇ ਪਾਂਦੀ ,
 ਅੰਗੁਣ ਬੜੇ ਹਮਾਰੇ, ਬਖਸ਼ ਦੇਈਂ ਸਾਰੇ- ਮੇਰੇ ਬਾਬਾ ਜੀ!
 ਜਾਵਾਂ ਮੈਂ ਬਲਿਹਾਰੇ, ਅਤੇ ਸੌਂ ਵਾਰੇ- ਮੇਰੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ॥

ਰੱਖੀਂ ਸਬਰ ਸਮਾਈ ਦਾਤਾ, ਤੇ ਤੇਰੇ ਹੱਥ ਵਡਿਆਈ ਦਾਤਾ ,
 ਓਹ ਜਾਂਦੇ ਸਤਿਕਾਰੇ, ‘ਦਿਆਲ’ ਵਿਚਾਰੇ- ਮੇਰੇ ਬਾਬਾ ਜੀ!
 ਜਾਵਾਂ ਮੈਂ ਬਲਿਹਾਰੇ, ਅਤੇ ਸੌਂ ਵਾਰੇ- ਮੇਰੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ।
 ਸਭ ਦੇ ਕਾਜ ਸਵਾਰੇ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਪਿਆਰੇ- ਮੇਰੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ॥

ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗੁਣ

ਸਿੱਖਾ ਹੋ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਦਾ, ਜੇ ਕਰ ਅਖਵਾਉਨਾ ਭਾਈ ,
ਸੇਵਾ ਕਰ ਦੁਖੀਆਂ ਦੀ ਤੇ-
ਸੇਵਾ ਕਰ ਦੁਖੀਆਂ ਦੀ ਅਤੇ- ਆਪਣਾ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾ ਦੇ!
ਬਣ ਜਾ ਤੂੰ ਵੀਰ ਘਨੈਈਆ- ਜ਼ਖਮਾਂ ਉੱਤੇ ਮੱਲ੍ਹਮ ਲਾ ਦੇ ।

ਸਿੱਖਾ ਤੂੰ ਯੋਧਾ ਵੀ ਹੈ, ਸਹਿਣਾ ਨਹੀਂ ਜੁਲਮ ਕਦੇ ਵੀ ॥
ਬਣ ਜਾਵੀਂ ਬੰਦਾ ਬਹਾਦਰ-
ਬਣ ਜਾਵੀਂ ਬੰਦਾ ਬਹਾਦਰ- ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਵਿੱਚ ਭੜਥੂ ਪਾ ਦੇ!
ਪੈਂਦੀਆਂ ਜੇ ਲੋੜ ਪੰਥ ਨੂੰ- ਬਾਜ਼ੀ ਸਿਰ ਧੜ ਦੀ ਲਾ ਦੇ ।

ਸਿੱਖਾ ਤੂੰ ਕਰ ਲੈ ਸੇਵਾ, ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਮਿਲਦਾ ਮੇਵਾ,
ਆਉਂਦਾ ਤੇਰੇ ਦਰ 'ਤੇ ਕੋਈ-
ਆਉਂਦਾ ਤੇਰੇ ਦਰ 'ਤੇ ਕੋਈ- ਦੁਖੀਏ ਦਾ ਦਰਦ ਵੰਡਾ ਦੇ!
ਬਣ ਕੇ ਤੂੰ ਵੀਰ ਘਨੈਈਆ- ਜ਼ਖਮਾਂ 'ਤੇ ਮੱਲ੍ਹਮ ਲਾ ਦੇ ।

ਸਿੱਖਾ ਤੂੰ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਦਾ, ਸਿੱਖੀ ਨਾਂ ਸੂਰੇ ਦਾ ਵੀ ॥
ਰੱਖ ਕੇ ਜਾਨ ਤਲੀ ਦੇ ਉੱਤੇ-
ਰੱਖ ਕੇ ਜਿੰਦ ਤਲੀ ਦੇ ਉੱਤੇ- ਚੱਲਣ ਦੀ ਜਾਚ ਸਿੱਖਾ ਦੇ ॥
ਪੈਂਦੀ ਆ ਜੇ ਲੋੜ ਪੰਥ ਨੂੰ- ਬਾਜ਼ੀ ਸਿਰ ਧੜ ਦੀ ਲਾ ਦੇ ।

ਸਿੱਖਾ ਤੇਰਾ ਧਰਮ ਹੈ ਸੇਵਾ, ਬਖਸ਼ਿਆ ਤੈਨੂੰ ਬਾਜ਼ਾਂ ਵਾਲੇ,
ਕੱਢ ਕੇ ਮਨੋਂ ਦੂਜ-ਤੀਜ ਨੂੰ-
ਕੱਢ ਕੇ ਮਨੋਂ ਦੂਜ-ਤੀਜ ਨੂੰ- ਮਰਦੇ ਮੂੰਹ ਪਾਣੀ ਪਾ ਦੇ!
ਬਣ ਕੇ ਤੂੰ ਵੀਰ ਘਨੈਈਆ- ਜ਼ਖਮਾਂ 'ਤੇ ਮੱਲ੍ਹਮ ਲਾ ਦੇ ।

ਸਿੱਖਾ ਤੂੰ ਮਤੀਦਾਸ ਬਣ, ਆਰਿਆਂ ਦੇ ਥੱਲੇ ਵੜਜੀਂ,
ਮੰਨੀਂ ਨਾ ਈਨ ਕਿਸੇ ਦੀ-
ਮੰਨਣੀ ਨਹੀਂ ਈਨ ਕਿਸੇ ਦੀ- ਸਾਹਾਂ ਨਾਲ ਸਿਦਕ ਨਿਭਾ ਦੇ!
ਪੈਂਦੀ ਤੇਰੀ ਲੋੜ ਪੰਥ ਨੂੰ- ਬਾਜ਼ੀ ਸਿਰ ਧੜ ਦੀ ਲਾ ਦੇ ।

ਬਹੁਤਾ ਹੀ ਧੱਕਾ ਕਰਦਾ, ਤੇਰੇ ਨਾਲ 'ਦਿਆਲ' ਜੇ ਵੈਰੀ ,
ਮੁੜ ਕੇ ਨਾ ਸਿਰ ਚੁੱਕੇ ਓਹ-
ਮੁੜ ਕੇ ਨਾ ਸਿਰ ਚੁੱਕੇ ਓਹ- ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲੁਆ ਦੇ!
ਪੈਂਦੀ ਜੇ ਲੋੜ ਪੰਥ ਨੂੰ- ਬਾਜ਼ੀ ਸਿਰ ਧੜ ਦੀ ਲਾ ਦੇ ।

•

ਸਾਹ ਘਟਦੇ ਜਾਂਦੇ

“ਕਿਉਂ ਫਿਰੋਂ ਵਸਾਰੀ ਮੌਲਾ ਨੂੰ, ਕਿਸ ਗੱਲੋਂ ਧੌਣ ਅਕੜਾਈ ਓਏ,
ਦੱਸ ਤੇਰਾ ਵੱਖ ਕੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ, ਕਿਉਂ ਫਿਰੋਂ ਅੰਕਾਤ ਭੁਲਾਈ ਓਏ।
ਮੇਰੀ ਰਮਜ਼ ਸਮਝ ‘ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਆ’ ਤੂੰ, ਕਿਸੇ ਛੱਕਰ ਆਖ ਸੁਣਾਈ ਓਏ—
ਤੂੰ ਸ਼ੁਕਰ ਮਨਾ ਓਸ ਦਾਤੇ ਦਾ ਤੇਰੀ ਜੀਹਦੇ ਹੱਥ ਵਡਿਆਈ ਓਏ।”

ਛੱਡ ਬੰਦਿਆ ਹੁੱਜਤਾਂ ਤੂੰ ਰਿੜਕੇਂ ਕਿਉਂ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਮਧਾਣੀ !
ਸਾਹ ਘਟਦੇ ਜਾਂਦੇ ਆ ਮਨਾਂ ਤੂੰ ਪੜ੍ਹ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ।

ਲੰਘ ਬਚਪਨ ਜੋਬਨ ਆਇਆ ਉਏ ॥
ਐਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਕਤ ਗੁਆਇਆ ਉਏ ॥
ਤੂੰ ਰੱਬ ਨੂੰ ਮਨੋਂ ਭੁਲਾਇਆ ਓਏ ਤੇਰੀ ਜਿਸ ਹੱਥ ਢੋਰ ਪ੍ਰਾਣੀ!
ਸਾਹ ਘਟਦੇ ਜਾਂਦੇ ਆ ਮਨਾਂ ਤੂੰ ਪੜ੍ਹ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ॥

ਬੜੀ ਖਾ ਪੀ ਮੌਜ ਮਨਾ ਲੀ ਉਏ ॥
ਕੁਝ ਸੌਂ ਕੇ ਉਮਰ ਗਵਾ ਲੀ ਉਏ ॥
ਜਿਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਲੰਘਾ ਲੀ ਉਏ ਉਵੇਂ ਬਾਕੀ ਦੀ ਲੰਘ ਜਾਣੀ!
ਸਾਹ ਘਟਦੇ ਜਾਂਦੇ ਆ ਮਨਾਂ ਤੂੰ ਪੜ੍ਹ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ॥

ਜਿਹੜਾ ਬਹੁਤਾ ਚਤੁਰ ਕਹਾਵੇਂ ਤੂੰ ॥
ਏਥੇ ਆਪਣਾ ਆਪ ਲੁਕਾਵੇਂ ਤੂੰ ॥
ਕਿਉਂ ਦਿਲ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਭੁਲਾਵੇਂ ਤੂੰ ਉਥੇ ਦੁਧੋਂ ਨਿਤਰਜੂ ਪਾਣੀ!
ਸਾਹ ਘਟਦੇ ਜਾਂਦੇ ਆ ਮਨਾਂ ਤੂੰ ਪੜ੍ਹ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ॥

ਸਭ ਤੁਰੇ ਝਾੜ ਕੇ ਪੱਲੇ ਉਏ ॥
ਹੱਥ ਖਾਲੀ ਕੱਲ ਮੁਕੱਲੇ ਉਏ ॥
ਤੇਰੇ ਮੂਹਰੇ ਹੀ ਤੁਰ ਚੱਲੇ ਉਏ ਨਾ ਰਾਜਾ ਰਿਹਾ ਨਾ ਰਾਣੀ!
ਸਾਹ ਘਟਦੇ ਜਾਂਦੇ ਆ ਮਨਾਂ ਤੂੰ ਪੜ੍ਹ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ।

ਜਦ ਨੰਬਰ ਲੱਗ ਗਿਆ ਤੇਰਾ ਉਏ ॥
ਕਰ ਕੂਚ ਜਾਏਂਗਾ ਡੇਰਾ ਉਏ ॥
ਮੰਨ ‘ਦਿਆਲ’ ਤੂੰ ਕਹਿਣਾ ਮੇਰਾ ਉਏ ਦੇਹ ਅੰਤ ਖਾਕ ਹੋ ਜਾਣੀ!
ਸਾਹ ਘਟਦੇ ਜਾਂਦੇ ਆ ਮਨਾਂ ਤੂੰ ਪੜ੍ਹ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ।

•

ਮਨ ਤੂੰ ਜੋਤ ਸਰੂਪ

ਮਨ ਤੂੰ ਜੋਤ ਸਰੂਪ, ਲੈਂ ਜੇ ਆਪਣਾ ਆਪ ਪਛਾਣ!
ਰੱਬ ਤੇਰੇ ਵਿੱਚ ਵਸਦਾ ਏ, ਤੂੰ ਕਿਉਂ ਬਣਿਆ ਅਣਜਾਣ!

ਰਾਹੋਂ ਬੇਰਾਹ ਹੋ ਕੇ, ਕਿਉਂ ਭਟਕਿਆ ਫਿਰਦਾ ਏਂ ,
ਹੱਥੀਂ ਆਪ ਸਹੇਲੀ ਕੇ ਤੂੰ, ਦੁੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਘਿਰਦਾ ਏਂ ,
ਦੁੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਘਿਰਦਾ ਏਂ!

ਮਨਾਂ ਚੰਚਲ ਹਾਰਿਆ ਤੂੰ, ਟਿਕ ਕੇ ਬਹਿ ਜਾਇਆ ਕਰ ,
ਕਦੇ ਧਿਆਨ ਗੁਰੂ ਆਪਣੇ, ਦਾ ਵੀ ਲਗਾਇਆ ਕਰ
ਦਾ ਵੀ ਲਗਾਇਆ ਕਰ !

ਜੇ ਮੂਲ ਪਛਾਣੇਂਗਾ, ਸਾਗਰ ਤਰ ਜਾਵੇਂਗਾ ,
ਚੁਗ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਮੌਤੀ ਤੂੰ ਕਾਗੋਂ ਹੰਸ ਕਹਾਵੇਂਗਾ ,
ਫਿਰ ਹੰਸ ਕਹਾਵੇਂਗਾ !

‘ਦਿਆਲ’ ਛੱਡ ਚਤੁਰਾਈਆਂ ਤੂੰ ਨਰਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਵੇਂਗਾ ,
ਜਦੋਂ ਬੀਤ ਰਾਈ ਸਾਰੀ ਆਖਿਰ ਪਛਤਾਵੇਂਗਾ ,
ਆਖਿਰ ਪਛਤਾਵੇਂਗਾ !!

ਧੰਨ ਧੰਨ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ

“ਅਸੀਂ ਮੰਗਦੇ ਨਾ ਬੁੱਕੀਏ ਤੇ ਉਹ ਦਿੰਦਾ ਵੀ ਨਾ ਬੱਕੇ -
ਸੱਖਣੀ ਝੋਲੀ ਭਰ ਦੇਵੇ ਜਦ ਨਜ਼ਰ ਸਵੱਲੀ ਤੱਕੇ !
ਹਰ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਘਾਟੇ ਵਾਧੇ ਉਹ ਪੂਰੇ ਕਰ ਦਿੰਦਾ-
ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਉਤੇ ‘ਦਿਆਲ’ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖੇ !”

ਦਰ ਦਰ ਭਟਕਣ ਨਾਲੋਂ ਜੋ ਲੜ ਓਸ ਗੁਰੂ ਦੇ ਲੱਗੇ ,
ਠੱਗਾਂ ਦੀ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਜਾਣ ਨਾ ਠੱਗੇ ,
ਜਿਸ ਨੇ ਰੱਬ ਦੀ ਓਡਕਾਲੀ ਰਹਿਣ ਨਾ ਕਦੇ ਅਧੂਰੀਆਂ !
ਮੇਰਾ ਧੰਨ ਧੰਨ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਜੋ ਕਰੇ ਮੁਰਾਦਾਂ ਪੂਰੀਆਂ !

ਕੋਈ ਆਖੇ ਮੈਂ ਸਿਰਸਿਉਂ ਆਇਆ ਦੁੱਖ ਤੋੜ੍ਹੂੰ ਸਾਰੇ ,
ਕੋਈ ਆਖੇ ਚੱਲ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਮੇਰਾ ਰੱਬ ਵਸਦਾ ਭੰਨਿਆਰੇ ,
ਚੇਲੇ ਚਮਟੇ ਆਸੂਤੋਸ਼ ਦੀਆਂ ਕਰੀ ਜਾਵਣ ਮਸ਼ਹੂਰੀਆਂ !
ਮੇਰਾ ਧੰਨ ਧੰਨ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਜੋ ਕਰੇ ਮੁਰਾਦਾਂ ਪੂਰੀਆਂ !

ਦੂਰ ਨੇ ਫੇਰੇ ਭਗਤੀ ਦੇ ਭਾਈ ਸਾਧ ਕਹਾਉਣਾ ਸੌਖਾ ,
ਪਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਧਰਮ ਬਚਾਵਣ ਲਈ ਸੀਸ ਕਟਾਉਣਾ ਅੱਖਾ ,
ਹਿੰਦ ਦੀ ਚਾਦਰ ਇੱਕੇ ਸੀ ਕਈ ਤਾਣੀ ਫਿਰਦੇ ਭੂਰੀਆਂ !
ਮੇਰਾ ਧੰਨ ਧੰਨ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਜੋ ਕਰੇ ਮੁਰਾਦਾਂ ਪੂਰੀਆਂ !

ਇਸ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਉਸ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਕਿਉਂ ਖਾਂਦਾ ਫਿਰਦੈਂ ਧੱਕੇ ,
ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਮੂਰੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਅਣੀ ਪਟੱਕੇ ,
‘ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਆ ਦਿਆਲ’ ਤੂੰ ਦੱਸ ਏਥੇ ਤੇਰੀਆਂ ਕੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀਆਂ !
ਮੇਰਾ ਧੰਨ ਧੰਨ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਜੋ ਕਰੇ ਮੁਰਾਦਾਂ ਪੂਰੀਆਂ !

●

ਆਪ ਹੀ ਮਾਈ- ਆਪ ਹੀ ਬਾਪ

ਚੰਗੀਆਂ ਮਾੜੀਆਂ ਸਭ ਦੀਆਂ ਜਾਣੇ ,
ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਕਿਸ ਨੇ ਭੇਦ ਲੁਕਾਣੇ ,
ਆਪ ਹੀ ਢੱਕਦਾ ਸਭ ਦੇ ਪਾਜ !
ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਦਾ ਆਪ ਹੀ ਆਪ- ਆਪ ਹੀ ਮਾਈ ਆਪ ਹੀ ਬਾਪ ।

ਖਾਵਣ ਲਈ ਪਦਾਰਥ ਲੱਖਾਂ ॥
ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਕੀ-ਕੀ ਦੱਸਾਂ ॥
ਬਾਣੀ ਦਾ ਰਸ ਅਜੂਬ ਸੁਆਦ !
ਆਪ ਹੀ ਮਾਈ ਆਪ ਹੀ ਬਾਪ- ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਦਾ ਆਪ ਹੀ ਆਪ ॥

ਕਦੇ-ਕਦੇ ਮਨ ਸੌਚੀਂ ਪਾਉਂਦਾ ॥
ਕਦੇ-ਕਦੇ ਫਿਰ ਗੀਤ ਗਵਾਉਂਦਾ ॥
ਆਪ ਹੀ ਰਾਗ ਤੇ ਆਪ ਹੀ ਸਾਜ !
ਸਭ ਥਾਈਂ ਵਰਤੇ ਆਪ ਹੀ ਆਪ- ਆਪ ਹੀ ਮਾਈ ਅਪ ਹੀ ਬਾਪ ।

ਗਲਤੀਆਂ ਕਰ ਪਛਤਾਉਂਦਾ ਬੰਦਾ ,
ਜਦ ਉਸਦੇ ਦਰ ਆਉਂਦਾ ਬੰਦਾ ॥
ਝੱਟ ਕਰ ਦੇਵੇ ਉਸਨੂੰ ਮੁਆਫ ॥
ਸਤਗੁਰ ਮੇਰਾ ਬੜਾ ਕਮਾਲ- ਆਪ ਹੀ ਮਾਈ ਆਪ ਹੀ ਬਾਪ ।

ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰ ਨਾ ਕੋਈ ॥
ਓਸ ਵਿੱਚ ਵਲ ਤੇ ਫੇਰ ਨਾ ਕੋਈ ॥
ਪਰ ਮੈਂ ਵਿੱਚ ਨੇ ਕਈ ਹਜ਼ਾਰ !

ਸਿਰ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਹੱਥ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ॥
ਨਾਮ ਨਾ ਜਾਣਾਂ ਦੱਸਾਂ ਕਿਸਦਾ ॥
ਏਸ ਰਾਜ ਨੂੰ ਰਹਿਣ ਦਿਓ ਰਾਜ ॥
ਆਪ ਹੀ ਘੜਦਾ ਆਪ ਹੀ ਤੋਵੇ ॥
ਜਿੱਧਰੋਂ ਆਇਆ ਓਧਰ ਨੂੰ ਮੌਜੇ ॥
'ਦਿਆਲ' ਕੀ ਜਾਣੇ ਓਸਦੇ ਰਾਜ !
ਪਰ ਜਿਸ ਉੱਪਰ ਹੋਵੇ ਦਿਆਲ ॥॥
ਕਸਰ ਨਾ ਛੱਡੇ ਕਰੇ ਨਿਹਾਲ ॥
ਆਪ ਹੀ ਮਾਈ ਆਪ ਹੀ ਬਾਪ-
ਰਗ ਰਗ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪੇ ਆਪ ॥॥

ਸਜਾਊਣ ਵਾਲਾ ਕੌਮ ਨੂੰ

ਅੱਜ ਭਟਕੇ ਹਾਂ ਗਾਹੋਂ ਅਸੀਂ, ਬਖਸ਼੍ਹ ਸਮੱਤ ਸਾਨੂੰ-
ਆਈ ਕਿਸੇ ਆਫਤੋਂ- ਬਚਾਊਣ ਵਾਲਾ ਕੌਮ ਨੂੰ!

ਵੱਜਦੇ ਜੈਕਾਰੇ ਸਦਾ ਇਹ, ਬੋਲੇ ਸੋ ਨਿਹਾਲ ਵਾਲੇ-
ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਓਹ- ਸਜਾਊਣ ਵਾਲਾ ਕੌਮ ਨੂੰ!

ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮਕਾਊਂਣਾ ਜਿਹੜੈ, ਸੋਚਦਾ ਏ ਮਨ ਵਿੱਚ-
ਆਪ ਮਿਟ ਜਾਵੇਗਾ ਓਹ- ਮਿਟਾਊਣ ਵਾਲਾ ਕੌਮ ਨੂੰ!

ਸੁਭਾ ਵੇਲੇ ਪਠਨੇ ਦੁਪਹਿਰ, ਨੂੰ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ-
ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ- ਸਜਾਊਣ ਵਾਲਾ ਕੌਮ ਨੂੰ!

ਸੱਚ ਝੂਠ ਨਿੱਤਰੂ ਆਖੀਰੀ, ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਆ ਓਈ-
ਸਮਾਂ ਦੱਸ ਦੇਵੇਗਾ ਇਹ- ਆਊਣ ਵਾਲਾ ਕੌਮ ਨੂੰ!

ਜਿਓਂਦਾ ਹੈਗਾ ਜਿਓਂਦਾ ਰਹੂ, ਸਦਾ ‘ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘਾ’-
ਬਾਟੇ ਵਿੱਚੋਂ ਚੂਲੇ ਨਾਲੁ- ਛਕਾਊਣ ਵਾਲਾ ਕੌਮ ਨੂੰ!
!! ਖੱਡੇ ਬਾਟੇ ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾਊਣ ਵਾਲਾ ਕੌਮ ਨੂੰ!!

•

ਸਭ ਲੀਲਾ ਉਸਦੀ

ਨਾ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਗਿਲਾ ਕਿਸੇ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਯਾਰੋ ਰੋਸ ਕਰਾਂ ,
ਨਾ ਰੋਸ ਕਰਾਂ, ਨਾ ਅਫਸੋਸ ਕਰਾਂ-
ਕਿਉਂਕਿ ਲੀਲਾ ਉਸਦੀ...

ਜੇ ਹੱਸ ਕੇ ਕੋਈ ਬੁਲਾਵੇ ਤਾਂ ,
ਜਾਂ ਵੇਖ ਮੱਥੇ ਵੱਟ ਪਾਵੇ ਤਾਂ ,
ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤੇ ਗਿਲਾ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਰੋਸ ਕਰਾਂ ,
ਨਾ ਰੋਸ ਕਰਾਂ, ਨਾ ਅਫਸੋਸ ਕਰਾਂ-
ਕਿਉਂਕਿ ਲੀਲਾ ਉਸਦੀ...

ਕਦੇ ਬੁਸ਼ੀਆਂ ਤੇ ਕਦੇ ਹਾਸੇ ਨੇ ,
ਜੇ ਦਿਨ ਕਿਤੇ ਆਏ ਉਦਾਸੇ ਨੇ ,
ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤੇ ਗਿਲਾ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਰੋਸ ਕਰਾਂ ,
ਨਾ ਰੋਸ ਕਰਾਂ, ਨਾ ਅਫਸੋਸ ਕਰਾਂ-
ਕਿਉਂਕਿ ਲੀਲਾ ਉਸਦੀ...

ਜੋ ਮਿਲਿਆ ਏ ਉਹ ਤੇਰਾ ਨਹੀਂ ,
ਜੋ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਓਹ ਮੇਰਾ ਨਹੀਂ ,
ਇਸ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਗਿਲਾ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਰੋਸ ਕਰਾਂ ,
ਨਾ ਰੋਸ ਕਰਾਂ, ਨਾ ਅਫਸੋਸ ਕਰਾਂ-
ਕਿਉਂਕਿ ਲੀਲਾ ਉਸਦੀ...

ਕਹੋ 'ਦਿਆਲ' ਸਦਾ ਹੀ ਨਿਉਂਈਦਾ ੧
 ਰੱਬ ਜੀ ਦੀ ਰਜ਼ਾ ਚ ਜਿਉਂਈਦਾ ੨
 ਇਸ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਗਿਲਾ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਰੋਸ ਕਰਾਂ
 ਨਾ ਰੋਸ ਕਰਾਂ, ਨਾ ਅਫਸੋਸ ਕਰਾਂ-
 ਕਿਉਂਕਿ ਲੀਲਾ ਉਸਦੀ... ੩

•

ਲੰਗਰ ਦੀ ਰਸਮ

ਬਾਪ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਝਿੜਕਾਂ ਖਾ ਕੇ, ਭੋਜਨ ਸਾਂਘਾਂ ਤਾਈਂ ਛਕਾ ਕੇ ੧
 ਬੀਹ ਟਕਿਆਂ ਨਾਲ ਕਿਰਤ ਕਮਾਈ! ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ ੨
 ਆਹ ਲੰਗਰ ਦੀ ਰਸਮ ਚਲਾਈ!! ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ ੩

ਰੰਕ ਤੇ ਰਾਣਾ ਸੰਗਤ ਦੇ ਵਿੱਚ, ਬੈਠ ਕੇ ਛਕਦੇ ਪੰਗਤ ਵਿੱਚ ੧
 ਉਚ ਨੀਚ ਦੀ ਲੀਕ ਮਿਟਾਈ! ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ ੨
 ਆਹ ਲੰਗਰ ਦੀ ਰਸਮ ਚਲਾਈ!! ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ ੩

ਜਿੱਥੇ ਸੁੱਚਮ ਬਰਕਤ ਪੈਂਦੀ, ਵਧਣ ਭੰਡਾਰੇ ਤੋਟ ਨਾ ਰਹਿੰਦੀ ੧
 ਵਾਹ ਕੈਸੀ ਲੀਲਾ ਵਰਤਾਈ! ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ ੨
 ਆਹ ਲੰਗਰ ਦੀ ਰਸਮ ਚਲਾਈ!! ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ ੩

ਸੇਵਾ ਕਰ ਜੋ ਸੇਵ ਕਮਾਉਂਦੇ, ਮੰਗੀਆਂ ਮੂੰਹੋਂ ਮੁਗਾਦਾਂ ਪਾਉਂਦੇ ੧
 ਹਰ ਇੱਕ ਮਨ ਦੀ ਰੀਝ ਪੁਗਾਈ! ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ ੨
 ਆਹ ਲੰਗਰ ਦੀ ਰਸਮ ਚਲਾਈ!! ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ ੩

ਤੱਪੜ ਕੁਰਸੀ ਲੜੇ ਨਾ ਕਈ, ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਏ ਦੀ ਅਰਜੋਈ ੧
 ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਰੱਖੋ ਸਮਾਈ! ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ ੨
 ਆਹ ਲੰਗਰ ਦੀ ਰਸਮ ਚਲਾਈ!! ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ ੩

ਮੈਂ ਮੂਰਖ ਨੂੰ ਸਾਰ ਨਾ ਕਾਈ, 'ਦਿਆਲ' ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕਲਮ ਫੜਾਈ,
 ਆਹ ਕਵਿਤਾ ਆਪੇ ਲਿਖਵਾਈ! ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ ੧
 ਆਹ ਲੰਗਰ ਦੀ ਰਸਮ ਚਲਾਈ!! ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ ੨

•

ਭੋਗ ਮਨਾਂ ਚਿੱਤ ਲਾ ਕੇ

ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਮਨਾਈਆਂ ਕਰੀਆਂ ।
ਅੰਬਰੋਂ ਉਡਦੀਆਂ ਗੁੜੀਆਂ ਫੜੀਆਂ ।
ਜੋਬਨ ਇਸ਼ਕ ਖੁਮਾਰੀਆਂ ਚੜ੍ਹੀਆਂ-
ਅੱਪੀਆਂ ਫੇਰ ਕਿਤੇ ਜਾ ਲੜੀਆਂ ।
ਲਵ ਮੈਰਿਜ਼ ਕਰਵਾ ਕੇ ਪੁੱਠੇ- ਬਹਿ ਗਿਓਂ ਸਿੰਗ ਫਸਾ ਕੇ!
ਲਿਖੀਆਂ ਲੇਖ ਦੀਆਂ ਹੁਣ ਭੋਗ ਮਨਾਂ ਚਿੱਤ ਲਾ ਕੇ ।

ਚਿੱਤ ਜੋ ਆਇਆ ਪਹਿਨ ਹੰਢਾਇਆ ।
ਖਾਧਾ-ਪੀਤਾ ਸ਼ੁਗਲ ਮਨਾਇਆ ।
ਟੋਕਿਆ ਜੇ ਕਿਸੇ ਤੁੱਧ ਨਾ ਭਾਇਆ-
ਹੱਥੀਂ ਰੋਗ ਜਿਸਮ ਨੂੰ ਲਾਇਆ ।
ਮੇਥੇ ਭੁੰਨ ਭੁੰਨ ਖਾਨਾ ਏਂ ਤੂੰ ਬੈਠੋਂ ਸ਼ੁਗਰ ਵਧਾ ਕੇ!
ਲਿਖੀਆਂ ਲੇਖ ਦੀਆਂ ਹੁਣ ਭੋਗ ਮਨਾਂ ਚਿੱਤ ਲਾ ਕੇ ।

ਦੋਨਾਂ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਤੂੰ ਲੁੱਟੀ ਦੁਨੀਆਂ ।
ਦਾਉ ਲੱਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਕੁੱਟੀ ਦੁਨੀਆਂ ।
ਸਮਝ ਰੱਖੀਂ ਤੂੰ ਚੁੱਤੀ ਦੁਨੀਆਂ ।
ਖੂਹ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟੀ ਦੁਨੀਆਂ ।
ਨਰਕ ਭੋਗ ਦਾ ਭੋਗੀ ਚੱਲ ਤੂੰ ਹੱਥੀ ਸੁਰਗ ਲੁਟਾ ਕੇ!
ਲਿਖੀਆਂ ਲੇਖ ਦੀਆਂ ਹੁਣ ਭੋਗ ਮਨਾਂ ਚਿੱਤ ਲਾ ਕੇ ।

ਕਰਮਾਂ ਤੇਰਿਆਂ ਆਣ ਜਕੜਿਆ ।
ਪਿਆ ਸੋਚੀਂ ਕਿਸੇ ਭੂਤ ਨੇ ਫੜਿਆ ।

ਭੋਗ ਮਨਾਂ ਚਿੱਤ ਲਾ ਕੇ ਵੜ੍ਹਿਆ-
ਬਚਣਾ ਜੇ ਲੜ ਗੂਰੂ ਦਾ ਫੜ ਲੈ ਵੇਖ ਕੇਰਾਂ ਅਜ਼ਮਾ ਕੇ !
ਲਿਖੀਆਂ ਲੇਖ ਦੀਆਂ ਹੁਣ ਭੋਗ ਮਨਾਂ ਚਿੱਤ ਲਾ ਕੇ !

ਦੇਸਤ ਮਿਤਰ ਇਹ ਸਾਥੀ ਤੇਰੇ ।
ਢੀਚਕ ਮਾਰਦੇ ਫਿਰਨ ਆਹ ਜਿਹੜੇ,
ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਹੱਥੀਂ ਰੋਗ ਸਹੇਝੇ-
ਕੱਲਾ ਨਹੀਂ ਤੂੰ ਏਥੇ ਹੋਰ ਬਥੇਰੇ ।
'ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਆ' ਬੋਲੀ ਨਾ ਹੁਣ ਬਹਿ ਜਾ ਚਿੱਤ ਸਮਝਾ ਕੇ!
ਲਿਖੀਆਂ ਲੇਖ ਦੀਆਂ ਹੁਣ ਭੋਗ ਮਨਾਂ ਚਿੱਤ ਲਾ ਕੇ
•

ਸਾਹ ਮੁੱਕਗੇ- ਨਾ ਮੁੱਕੇ ਕੰਮ ਤੇਰੇ

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਜਿਉਣ ਨੂੰ ਨਾ ਬੁੱਝਿਆ ਓਏ ਸੱਜਣਾ ,
ਫਿਰਦਾ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਚ ਰੁੱਝਿਆ ਓਏ ਸੱਜਣਾ ,
ਦੁੱਖ ਆਪਣੇ ਹੀ ਹੱਥੀਂ ਤੂੰ ਸਹੇਤੇ !
ਬਹੁਤੀਆਂ ਕਮਾਈਆਂ ਵਾਲਿਆ- ਸਾਹ ਮੁੱਕਗੇ- ਮੁੱਕੇ ਨਾ ਕੰਮ ਤੇਰੇ ।

ਭੁਲਿਆ ਤੂੰ ਫਿਰਦੈਂ ਜਿਸਨੂੰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਓਹ ਘੜੀ ਆਵਣੀ ,
ਕਰਮਾਂ ਤੇਰਿਆਂ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਇਹ ਜ਼ਿੰਦ ਫਸ ਜਾਣੀ ,
ਜਦੋਂ ਆਣ ਕੇ ਜਮਾਂ ਨੇ ਖਾਏ ਪ੍ਰੇਰੇ !
ਬਹੁਤੀਆਂ ਕਮਾਈਆਂ ਵਾਲਿਆ- ਸਾਹ ਮੁੱਕਗੇ- ਮੁੱਕੇ ਨਾ ਕੰਮ ਤੇਰੇ ।

ਕੋਲੇ ਜੋ ਹੋ-ਹੋ ਬਹਿੰਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਓਦੋਂ ਮੁੱਖ ਘੁਸਾਉਣਾ ,
ਸਰਨਾ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਮਾੜਾ ਮੌਟਾ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣਾ ,
ਨਾਲ ਜਾਣੇ ਨਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਹੇਂ ਮੇਰੇ !
ਬਹੁਤੀਆਂ ਕਮਾਈਆਂ ਵਾਲਿਆ- ਸਾਹ ਮੁੱਕਗੇ- ਮੁੱਕੇ ਨਾ ਕੰਮ ਤੇਰੇ ।

ਖਾਲੀ ਹੱਥੀਂ ਤੁਰ ਜਾਣਾਂ ਏਥੋਂ ਸਤਗੁਰ ਦੇ ਰੰਗ ਨਿਆਰੇ ,
ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਸੌਣਾ ਪੈਣਾ ਛੱਡ ਕੇ ਸਭ ਮਹਿਲ ਮੁਨਾਰੇ ,
ਕੰਮ ਆਉਣੇ ਨਾ ਚੁਬਾਰੇ ਪਾਏ ਜਿਹੜੇ !
ਬਹੁਤੀਆਂ ਕਮਾਈਆਂ ਵਾਲਿਆ- ਸਾਹ ਮੁੱਕਗੇ- ਮੁੱਕੇ ਨਾ ਕੰਮ ਤੇਰੇ ।

ਰੱਖ ਲੈ ਭਰ 'ਦਿਆਲ' ਮੁੜਾਨੇ ਇਕੱਠੀ ਬੜੀ ਮਾਇਆ ਕਰਕੇ ,
ਲੈਜੀਂ ਓਦੋਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਛਾਡੀ ਦੇ ਉੱਪਰ ਧਰ ਕੇ ,
ਕਰੇ ਪਾਪ ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਆ ਬਬੇਰੇ !
ਬਹੁਤੀਆਂ ਕਮਾਈਆਂ ਵਾਲਿਆ- ਸਾਹ ਮੁੱਕਗੇ- ਮੁੱਕੇ ਨਾ ਕੰਮ ਤੇਰੇ ।

ਕਰ ਕੂਚ ਜਹਾਨੋਂ ਗਏ

ਕਰ ਕੂਚ ਜਹਾਨੋਂ ਗਏ ਓਹ, ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਾਣੀ !
ਸਾਹ ਘਟਦੇ ਜਾਂਦੇ ਆ ਮਨਾਂ ਤੂੰ ਜਪ ਲੈ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ।

ਬੰਦਿਆ ਸੌਂ ਸੌਂ ਸਮਾਂ ਲੰਘਾਵੇ ,
ਮਾਰ ਘੁਰਾੜੇ ਹੱਥੋਂ ਗੁਆਵੇ ,
ਕਰ ਲੈ ਭਜਨ ਬੰਦਗੀ ਓਏ ਮੁੜ ਨਾ ਮਾਣਸ ਦੇਹੀ ਬਿਆਣੀ !
ਸਾਹ ਘਟਦੇ ਜਾਂਦੇ ਆ ਮਨਾਂ ਤੂੰ ਜਪ ਲੈ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ।

ਰੱਬ ਨੇ ਜਿੰਨੇ ਬਖਸ਼ੇ ਗੱਡੇ ,
ਓਨੇ ਹੀ ਹੋਰ ਮਾਰਦੈਂ ਜੱਡੇ ,
ਓਏ ਨਾ ਕੋਈ ਨਾਲ ਹੀ ਲੈ ਤੁਰਿਆ ਨਾ ਤੈਂ ਅਪਣੇ ਨਾਲ ਲਿਜਾਣੀ !
ਸਾਹ ਘਟਦੇ ਜਾਂਦੇ ਆ ਮਨਾਂ ਤੂੰ ਜਪ ਲੈ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ।

ਲੰਘਿਆ ਵੇਲਾ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ,
ਤੈਨੂੰ ਡੇਰ ਪਉ ਪਛਤਾਉਣਾ ,
ਨਾ ਮੁੜ ਕੇ ਆਈ ਐ ਮਨਾਂ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਦਿਆਂ ਦੀ ਢਾਣੀ !
ਸਾਹ ਘਟਦੇ ਜਾਂਦੇ ਆ ਮਨਾਂ ਤੂੰ ਜਪ ਲੈ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ।

ਕਾਹਤੋਂ ਧੋਣ ਫਿਰੋਂ ਅਕੜਾਈ ,
ਤੇਰਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਵਸਤੂ ਪਰਾਈ ,
ਉੱਡਜੂ ਭੋਰ ਤਾਂ ਸੁੰਦਰ ਦੇਰ ਆਖਿਰ ਨੂੰ ਮਿੱਟੀ ਹੋ ਜਾਣੀ !
ਸਾਹ ਘਟਦੇ ਜਾਂਦੇ ਆ ਮਨਾਂ ਤੂੰ ਜਪ ਲੈ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ।

ਘਰ ਦੇ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾ ਕੇ ,
ਮੁੜਨਗੇ ਹੱਥੀਂ ਤੀਲੀ ਲਾ ਕੇ ,
'ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਆ ਦਿਆਲ' ਤੇਰੀ ਮੁੱਕਜੂ ਸਿਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਹਾਣੀ !
ਸਾਹ ਘਟਦੇ ਜਾਂਦੇ ਆ ਮਨਾਂ ਤੂੰ ਜਪ ਲੈ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ।

ਦੁਨੀਆਂ ਘੁਮਣਘੇਰੀ

ਨਾ ਗੱਲ ਤੇਰੀ ਤੇ ਨਾ ਮੇਰੀ, ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਘੁਮਣ ਘੇਰੀ ,
ਓਏ ਐਥੇ ਹੁੰਦੀ ਹੋਰਾ ਫੇਰੀ- ਜੇ ਖਹਿੜਾ ਛੁਡਵਾਉਣਾ ਏਂ!
ਬੰਦਿਆ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਧਿਆ ਲੈ- ਜਿਸ ਨੇ ਪਾਰ ਲੰਘਾਉਣਾ ਏਂ ।

ਤੂੰ ਉੱਠ ਸਭਾ ਸਵੇਰੇ ਨਾਹ ਲੈ, ਤੇ ਫਿਰ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਲਗਾ ਲੈ ,
ਸਿੱਖਿਆ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਅਪਣਾ ਲੈ- ਚੰਗਾ ਕਰਮ ਕਮਾਉਣਾ ਏਂ!
ਬੰਦਿਆ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਧਿਆ ਲੈ- ਜਿਸ ਨੇ ਪਾਰ ਲੰਘਾਉਣਾ ਏਂ ।

ਜੋਬਨ ਵਿੱਚ ਐ ਭੂਤ ਸਵਾਰੀ, ਤੇਰੀ ਮਾਇਆ ਨੇ ਮੱਤ ਮਾਰੀ
ਪੱਲੇ ਪੈਣੀ ਖੱਜਲ ਖੁਆਰੀ- ਤੂੰ ਆਖਿਰ ਨੂੰ ਪਛਤਾਉਣਾ ਏਂ!
ਬੰਦਿਆ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਧਿਆ ਲੈ- ਜਿਸ ਨੇ ਪਾਰ ਲੰਘਾਉਣਾ ਏਂ ।

ਇਹ ਜੋ ਧਨ ਦੋਲਤ ਦਾ ਖੇਲਾ, ਐਵੇਂ ਵਾਧੂ ਝੂਠ ਝੇਲਾ
ਤੁਰਨਾ ਛੱਡ ਕੇ ਭਰਿਆ ਮੇਲਾ, ਇੱਕ ਦਿਨ ਇਹ ਵੀ ਆਉਣਾ ਏਂ!
ਬੰਦਿਆ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਧਿਆ ਲੈ- ਜਿਸ ਨੇ ਪਾਰ ਲੰਘਾਉਣਾ ਏਂ ।

ਦੁਖੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦਰਦ ਵੰਡਾ ਲੈ, ਰੋਦਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗਲ ਲਾ ਲੈ ,
'ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਆ' ਸੱਚ ਕਮਾ ਲੈ- ਜੇ ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣਾ ਏਂ!
ਬੰਦਿਆ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਧਿਆ ਲੈ- ਜਿਸ ਨੇ ਪਾਰ ਲੰਘਾਉਣਾ ਏਂ ।

ਇਹ ਜਿੰਦ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਹੁਣੀ, ਘਰ ਦਿਆਂ ਚਿੱਟੀ ਚਾਦਰ ਪਾਉਣੀ ,
'ਦਿਆਲ' ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੱਥਿਂ ਤੀਲੀ ਲਾਉਣੀ- ਨਾ ਘਰ ਨੂੰ ਮੋੜ ਲਿਆਉਣਾ ਏਂ!
ਬੰਦਿਆ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਧਿਆ ਲੈ- ਜਿਸ ਨੇ ਪਾਰ ਲੰਘਾਉਣਾ ਏਂ ।

ਤੱਕ ਲਿਆ ਭਰੋਸਾ ਤੇਰਾ

ਦੁਨੀਆਂ ਰੰਗ ਬਰੰਗੀ ਵੇਖੀ, ਮੌਲਾ ਬੜੀ ਹੀ ਤੰਗੀ ਵੇਖੀ ,
ਤੇਰੇ ਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋਰ ਕੋਈ- ਤੱਕ ਲਿਆ ਭਰੋਸਾ ਤੇਰਾ!
ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ- ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਮੇਰਾ ।
ਇੱਕ ਤੂੰ ਹੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਤੂੰ ਹੀ ਹੈ, ਕਰ ਕਿਰਪਾ ਹੁਣ -
ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਮੇਰਾ- ਮੈਂ ਤੱਕ ਲਿਆ ਭਰੋਸਾ ਤੇਰਾ- ਮੇਰੇ ਸਤਗੁਰੂ ਜੀ ।

ਜੀ ਮੈਂ ਭੁੱਲੜ ਹਾਂ ਭੁੱਲਣਹਾਰਾ, ਚਰਨੀਂ ਢੈ ਪਿਆ ਕਰਮਾਂ ਮਾਰਾ ,
ਭੁੱਲ ਬਖਸ਼ਾ ਹੁਣ ਚਰਨੀਂ ਲਾ- ਲਿਆ ਦੋਜਖ ਝੱਲ ਬਖੇਰਾ !
ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ- ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਮੇਰਾ ।
ਇੱਕ ਤੂੰ ਹੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਤੂੰ ਹੀ ਹੈ, ਕਰ ਕਿਰਪਾ ਹੁਣ -
ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਮੇਰਾ- ਮੈਂ ਤੱਕ ਲਿਆ ਭਰੋਸਾ ਤੇਰਾ- ਮੇਰੇ ਸਤਗੁਰੂ ਜੀ ।

ਦੁਨੀਆਂ ਖਾਂਦੀ ਪੀਂਦੀ ਵੱਸਦੀ, ਸਾਨੂੰ ਵੇਖ ਵੇਖ ਕੇ ਹੱਸਦੀ ,
ਲੋਕ ਮਨਾਉਣ ਦੀਵਾਲੀ ਪਰ- ਸਾਡੇ ਭਾ ਦਾ ਘੁੱਪ ਹਨੇਰਾ !
ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ- ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਮੇਰਾ ।
ਇੱਕ ਤੂੰ ਹੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਤੂੰ ਹੀ ਹੈ, ਕਰ ਕਿਰਪਾ ਹੁਣ -
ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਮੇਰਾ- ਮੈਂ ਤੱਕ ਲਿਆ ਭਰੋਸਾ ਤੇਰਾ- ਮੇਰੇ ਸਤਗੁਰੂ ਜੀ ।

ਤੇਰੇ ਹੱਥ ਵਡਿਆਈਆਂ ਦਾਤਾ, ਮੈਂ ਜੀ ਆਸਾਂ ਲਾਈਆਂ ਦਾਤਾ ,
ਬਖਸ਼ੇ ਗੁਨਾਹ, ਬੇਸਮਈ ਵਿੱਚ- 'ਦਿਆਲ' ਹੋ ਗਿਆ ਜਿਹੜਾ !
ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ- ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਮੇਰਾ ।
ਇੱਕ ਤੂੰ ਹੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਤੂੰ ਹੀ ਹੈ, ਕਰ ਕਿਰਪਾ ਹੁਣ -
ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਮੇਰਾ- ਮੈਂ ਤੱਕ ਲਿਆ ਭਰੋਸਾ ਤੇਰਾ- ਮੇਰੇ ਸਤਗੁਰੂ ਜੀ ।

ਦਾਤੇ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰ

ਬਿਨਾਂ ਹੁਕਮ ਪੱਤਾ ਨਾ ਹਿੱਲਦਾ ਏ ,
ਓਸ ਤੋਂ ਜੋ ਮੰਗੀਏ ਮਿਲਦਾ ਏ ,
ਮਨਾ ਉਸਦੀ ਕਰੀ ਵਡਿਆਈ ਜਾ !
ਦਾਤੇ ਦਾ ਹੀ ਸ਼ੁਕਰ ਮਨਾਈ ਜਾ ।

ਦੱਸ ਰੱਖਿਆ ਕੀ ਵਿੱਚ ਸੁਆਦਾਂ ਦੇ ,
ਕਿਉਂ ਸੁਪਨੇ ਲਵੇਂ ਸਲਾਦਾਂ ਦੇ ,
ਜੋ ਮਿਲਦਾ ਸਬਰ ਨਾਲੇ ਖਾਈ ਜਾ !
ਦਾਤੇ ਦਾ ਹੀ ਸ਼ੁਕਰ ਮਨਾਈ ਜਾ ।

ਪਲ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸੁਰਤ ਟਿਕਾ ॥
ਘਰ ਬਹਿ ਕੇ ਆਪਣਾ ਰੱਬ ਧਿਆ ॥
ਬੁਗੀ ਕੀਤੀ ਉੱਤੇ ਪਛਤਾਈ ਜਾ ॥
ਦਾਤੇ ਦਾ ਹੀ ਸ਼ੁਕਰ ਮਨਾਈ ਜਾ ॥

ਭਾਈ ਸਿੱਧੇ ਰਾਹ ਪਾਉਨਾਂ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ॥
ਤੂੰ ਛੱਡ ਸਮਝਾਉਣਾ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ॥
ਆਪਣਾ ਹੀ ਮਨ ਸਮਝਾਈ ਜਾ !
ਦਾਤੇ ਦਾ ਹੀ ਸ਼ੁਕਰ ਮਨਾਈ ਜਾ ॥

ਗੱਲ ਤੂੰ ਵੀ ਸੁਣ ਲੈ ਨਿਹਾਲ ਸਿਆਂ ,
ਗੱਲ ਤੈਨੂੰ ਕਹਿਨਾਂ ‘ਦਿਆਲ’ ਸਿਆਂ ,
ਭਾਈ ਗੁਣ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਗਾਈ ਜਾ !
ਦਾਤੇ ਦਾ ਹੀ ਸ਼ੁਕਰ ਮਨਾਈ ਜਾ ॥
ਜਿੰਨੀ ਘਸਦੀ ਕਲਮ ਘਸਾਈ ਜਾ ॥
ਮਖ ਉਸਦੀ ਕਰੀ ਵਡਿਆਈ ਜਾ ॥

ਉਹਦੀ ਵਡਿਆਈ

ਓਏ ਛੱਡ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਝੜੇ ॥
ਉਹ ਆਪੇ ਪਾਰ ਲਾਊ ਬੇੜੇ ॥
ਕਾਹਨੂੰ ਜਾਨ ਤੂੰ ਦੁੱਖਾਂ ਚੇ ਐਵੇਂ ਪਾਈ ਸੱਜਣਾ !
ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਰ ਉਹਦੀ ਵਡਿਆਈ ਸੱਜਣਾ ॥

ਜੀਹਨੇ ਜਮਾਂ ਤੋਂ ਛੁਡਾਉਣਾ ॥
ਪੈਰ ਪੈਰ ’ਤੇ ਬਚਾਉਣਾ ॥
ਤੇਰਾ ਹੋਣਾ ਨਹੀਓ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸਹਾਈ ਸੱਜਣਾ !
ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਰ ਉਹਦੀ ਵਡਿਆਈ ਸੱਜਣਾ ॥

ਤੇਰਾ ਚੱਲਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਰਾ ॥
ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਾ ਸਹਾਰਾ ॥
ਕਾਹਨੂੰ ਫਿਰੋਂ ਉਹਨੂੰ ਦਿਲ ਚੌਂ ਭੁਲਾਈ ਸੱਜਣਾ !
ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਰ ਉਹਦੀ ਵਡਿਆਈ ਸੱਜਣਾ ॥

ਆਈ ਧੁਰੋਂ ਜਦੋਂ ਚਿੱਠੀ ॥
ਆਥੂ ਜੀ ਆਇਆਂ ਮਿੱਟੀ ॥
ਹੋਣਾ ਖਾਕ ਨਾਲ ਖਾਕ ਉਦੇ ਸੁਦਾਈ ਸੱਜਣਾ !
ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਰ ਉਹਦੀ ਵਡਿਆਈ ਸੱਜਣਾ ॥

‘ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਏ ਦਿਆਲ’ ॥
ਉਦੇ ਜ਼ਰਾ ਕਰ ਤੂੰ ਖਿਆਲ ॥
ਕਾਹਨੂੰ ਜਾਨਾਂ ਸਮਾਂ ਹੱਥਾਂ ਚੌਂ ਲੰਘਾਈ ਸੱਜਣਾ !
ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਰ ਉਹਦੀ ਵਡਿਆਈ ਸੱਜਣਾ ॥

ਜਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਫਿਰ ਹੋਰ ਐ

ਸਿਹਤਬੰਦੀ- ਸਬਰ ਏਹੇ ਬੜੀਆਂ ਨਿਆਮਤਾਂ ।
ਪੈਰ-ਸੁੱਖ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਰਹਿਣ ਸਲਾਮਤਾਂ ।
ਜਦੋਂ ਬੰਦੇ ਆਪੇ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਨਾ ਥੋੜ੍ਹ ਐ! ।
ਬਾਈ ਜਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਫਿਰ ਹੋਰ ਐ ।

ਮਾੜੀ ਗੱਲ- ਮੱਲੋਜ਼ੇਰੀ ਰੱਜੇ ਨੂੰ ਰਜਾਵਣਾ ।
ਛੱਤੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਪਦਾਰਥ ਛਕਾਵਣਾ ।
ਪੁੰਨ ਕਰੋ ਜਿੱਥੇ ਜੀਹਨੂੰ ਜਿਹੜੀ ਜਿੰਨੀ ਲੋੜ ਐ! ।
ਬਾਈ ਜਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਫਿਰ ਹੋਰ ਐ ।

ਠੰਡ ਵਿੱਚ- ਠਰੀ ਜਾਂਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕਈ ਰਜਾਈ ਤੋਂ ।
ਬੰਘ-ਬੰਘ ਮਰੀ ਜਾਂਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕਈ ਦਵਾਈ ਤੋਂ ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕਰੋ ਹੁੰਦਾ ਜੇ ਕੋਈ ਓਹੜ-ਪੋਹੜ ਐ ।
ਬਾਈ ਜਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਫਿਰ ਹੋਰ ਐ ।

‘ਦਿਆਲ ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਆ’ ਤੂੰ ਐਸ਼ ਕਰੀ ਜਾਵਨੈ ।
ਖੋ-ਖੋ ਕੇ ਗਰੀਬਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਨੇ ਭਰੀ ਜਾਵਨੈ ।
ਬੰਦਾ ਮਾੜੇ ਕੰਮੇ ਚਿੱਤ ਆਪਣਾ ਜੇ ਮੌਜ ਲੈ ।
ਬਾਈ ਜਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਫਿਰ ਹੋਰ ਐ ।
ਸਮਾਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਬ ਨਾਲ ਜੋੜ ਲੈ! ।
ਬਾਈ ਜਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਫਿਰ ਹੋਰ ਐ ।

ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਸਭ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਵੀਂ

ਹੁਕਮ ਤੇਰੇ ਵਿੱਚ ਪੱਤਾ ਹਿਲਦਾ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਜਾਣੇ ।
ਆਪ ਹਸਾਉਣਾਂ ਆਪ ਰਵਾਉਣਾਂ ਆਪ ਮਨਾਉਣਾਂ ਭਾਣੇ ।
ਸਾਡੀ ਇਸ ਅਰਜੋਈ ਉੱਤੇ ਮੋਹਰ ਰਹਿਮ ਦੀ ਲਾਵੀਂ!
ਦਾਤਿਆ- ਕਾਰਜ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹਾਵੀਂ-
ਕਾਰਜ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹਾਵੀਂ- ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਸਭ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਵੀਂ ।

ਕੋਈ ਖਾਵੇ ਅਤੇ ਖਿਲਾਰੇ ਮਾਇਆ ਧਰ ਧਰ ਭੁਲੇ ।
ਕਬੀਆਂ ਦੇ ਘਰ ਘੋਰ ਗਰੀਬੀ ਬੁਝੇ ਰਹਿਣ ਸਦਾ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ।
ਤੇਰੀਆਂ ਰਮਜ਼ਾਂ ਤੂੰਹੀਓਂ ਜਾਣੇ ਰੋਟੀਓਂ ਨਾ ਤਰਸਾਵੀਂ!
ਦਾਤਿਆ- ਕਾਰਜ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹਾਵੀਂ-
ਕਾਰਜ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹਾਵੀਂ- ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਸਭ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਵੀਂ ।

ਰੋਨਾ ਤੂੰ- ਜਦ ਬੰਦਾ ਰੋਵੇ ਆਪ ਹੱਸੇਂ ਜਦ ਹੱਸਦਾ ।
ਬਿਨਾਂ ਸੱਕ ਦੇ ਰੱਬਾ ਮੇਰਿਆ ਤੂੰ ਕਣ ਕਣ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵਸਦਾ,
ਘਟ ਘਟ ਦਾ ਤੂੰ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਛੁਬਦੇ ਪਾਰ ਲੰਘਾਵੀਂ!
ਦਾਤਿਆ- ਕਾਰਜ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹਾਵੀਂ-
ਕਾਰਜ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹਾਵੀਂ- ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਸਭ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਵੀਂ ।

ਬੰਦਾ ਤਾਂ ਗਲਤੀ ਦਾ ਪੁਤਲਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੌ ਵਾਰੀ ।
ਪਰ ਮੇਰਾ ਸਤਗੁਰ ਬਖਸ਼ਣ ਵਾਲਾ ਜਾਵਾਂ ਮੈਂ ਬਲਿਹਾਰੀ ।
‘ਵਹਿਣੀਵਾਲੀਏ ਦਿਆਲ’ ਤੋਂ ਆਪੇ ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਲਿਖਵਾਵੀਂ!
ਦਾਤਿਆ- ਕਾਰਜ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹਾਵੀਂ-
ਕਾਰਜ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹਾਵੀਂ- ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਸਭ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਵੀਂ ।

ਕੇਲੜ

ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਕੋਟ-ਕੋਟ ਧੰਨਵਾਦ!
ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਅਗਲੀ (ਬਾਲ ਪੁਸਤਕ) “ਬਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਰੱਬ”
ਲੈ ਕੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਵਾਂਗਾ। ਰੱਬ ਰਾਖਾ!
ਭੁਲ ਚੁੱਕ ਲਈ ਮੁਆਫ਼ੀ ਚਾਹੁੰਦਾਂ।

-ਦਾਸ

ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ
206-734-0794
ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਾਰੀ ਸਭਾ
ਸਿਆਟਲ, ਯੂ.ਐਸ.ਏ.

ਕੇਲੜ

ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ
PUNJABI LIBRARY

www.PunjabiLibrary.com

